



Forex Commerce d.o.o.
Smrečnikova ulica 19
8000 Novo mesto

ABC Cibic Novo mesto d.o.o.
projektiranje, svetovanje, nadzor
Novi trg 1, Novo mesto
tel.: 07 33 70 320

MARJAN ŠMALC s.p.
041/671-461, fax: 07/33-25-968
PROVA e-mail: marjan.smalc@siol.net
VARNOST PRI DELU - POŽARNA VARNOST

ARHITEKTON d.o.o.
Novi trg 9, 8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 520
fax: 07 33 71 521
gsm: 041 671 338
projektiranje
inženiring

AURORA
HOBI & ART
Breg 1, Novo mesto, tel.: 07 33 23 055

Avtogalant
izdelava in prodaja
izpušnih cevi
in katalizatorjev
Ob potoku 10, Novo mesto
tel. 07 3346 111, fax. 07 33 46 113

AVTOHIŠA ADRIA
Avtohiša Adria Plus
Podbevškova 13, Novo mesto

Avtohiša Berus
Podbevškova 1, Novo mesto

Avtošola Riba
Ulica stare pravde 15,
Novo mesto
tel.: 07 33 26 722
AVTOŠOLA
RIBA d.o.o.

Branko Tratar s.p.
projektiranje,
posl. posredovanje, nadzor
Uli. talcev 2, Novo mesto
tel.: 07 33 80 900
PROJEKT biro

Konvikt
REKLAMNA AGENCIJA

Moba
Izdelava posteljnih vložkov Latoflex
Stopiče

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO d.d.**
Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Tелефон: h.c. 07/33 21 065

RENAULT
TIMI d.o.o. Novo mesto
Smolenja vas 10 a, Novo mesto
Tel: 07/3374-200, fax: 3374-202
• POOBLAŠČENI SERVIS VOZIL RENAULT
• AVTOELEKTRIKA • VULKANIZERSTVO

ORIKS
VOĐENJE POSLOVNIH KNJIG ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER POMOČ
OD USTANOVITVE DO REGISTRACIJE PODJETJA
Mira Lalič
Danila Bučarja 22 tel.: 07 / 33 73 380, 33 73 381
8000 Novo mesto fax: 07 / 33 73 382
GSM: 041 / 682 - 470
UPOŠTEVAMO KARTICO OBRTNIK OBRTNIKU!
Podružnica Žužemberk tel.: 07 / 36 91 960

ARO
Rozalija Judež s.p.
Velika Cikava 12B
8000 Novo mesto
tel./fax: 07/33 72 930, mobilni: 031 293 661
delovni čas: od pon. do pet. od 8. do 13. ure
e-mail: doro.bro@siol.net
GSM: 041 643 133

Lesbo mizarstvo
lesbo.mizarstvo@volja.net
Jože Bogovič, s.p.
Izdelava masivnih postelj in posteljnih vložkov
tel: 07/33 46 586, gsm: 041 385 670, fax: 07/33 46 587

Elica Križ s.p.
Pridobivanje upravne in gradbene dokumentacije
Ljubljanska cesta 4, Novo mesto
tel.: 07 33 24 851

Gradbeno projektiranje in inženiring d.o.o. GPI
Ljubljanska cesta 26, Novo mesto
tel.: 07 33 77 630, www.gpi.si

INFOTEHNA
Glavni trg 20, Novo mesto
tel.: 07 39 30 600

STROJNI TLAKI
LAPROM
www.laprom.si
LAPROM d.o.o., ulica 28. maja 1, Ljubljana
GSM: 041-772-686
ESTRIHI
UGODNO,
TUDI NA
OBROKE!

MONTAŽA IN POPRAVILO VODOVODNIH INŠTALACIJ
Jernej Jakše s.p.
Bršljin 32, Novo mesto
gsm: 070 875 032

Računovodski servis
Jožica Bukovec s.p.
Adamičeva ulica 2
tel.: 07 33 79 130

AKZO NOBEL
AICO Novo mesto d.o.o.
Podbevškova ulica 32
OBRTNA CONA CIKAVA
Tel.: 07/ 33 80 610, fax: 07/ 33 80 611
aico.doo@siol.net • www.aico-nm.si

stiA d.o.o. Novo mesto
info@stiA.si
tel.: 07 39 34 780 - fax: 07 39 34 789

VRTINEC
Video produkcija d.o.o.
tel.: 07 33 70 210
http://www.studio-vrtinec.si

fine cars d.o.o.
Prodaja vozil
Bajčeva 6, Novo mesto
Tel./fax: 07 33 80 860

Vse na enem mestu: izleti, potovanja,
sejmi, letovanja, zimovanja, letalske
vozovnice za posameznike in skupine!
KOMPAS NOVO MESTO d.o.o.
tel. 07/39 31 520
ROBINSON
Poslovalnica Robinson, tel. 07/33 828 00

KAMNOSEŠTVO
Marjan LUKŠIČ s.p.
Košenice 92, Novo mesto,
Tel./fax: 07 33 47 015, gsm: 041 720 102
Izdelki iz naravnega kamna:
- spomeniki
- okenske police
- stopnice
- balkonske obrobe
- pulti, tlaki
Vse izdelke
dostavimo
in vgradimo!

BEPLAST
PVC-ALU-LES
OKNA IN VRATA ZA VAŠ DOM
Erka 57, 8000 Novo mesto / tel. 07 33 71 370 / fax: 07 33 71 371

Luminus.si

MAJCEN
Novo mesto
Tel.: 07 33 22 193, Fax: 07 33 70 601

Mala d.o.o.
Olivno olje, Karlovačko pivo
Šolska cesta 12, Otočec
tel.: 07 30 99 160

MALKOM
Ljubljanska 1, Novo mesto
tel.: 39 31 470

tilia d.d.
zavarovalnica tilia d.d.
novo mesto

**Zavod za zdravstveno varstvo
Novo mesto**
Mej vrti 5, 8000 Novo mesto
Tel.: (07) 39 34 100
Faks: (07) 39 34 101
Splet: www.zzv-nm.si
E-pošta: info@zzv-nm.si

triglav

Nova KBM d.d.
Nova Kreditna banka Maribor
Podružnica Novo mesto, Novi trg 7, Novo mesto

Ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Dolenjska in Bela krajina

Tomaž Zupančič s.p., Marjan Kozine 66, Novo mesto
Gsm: 041 693 190
• VARNOST
• PROTIHRUPNOST
• ELEGANCA
• PRIJAZNI SUHOMONTAŽNI POSTOPKI
• PESTRA IZBIRA GLADKIH IN RELIEFNIH POKRIVNIH PLOŠČ
Nudimo še:
VARNOSTNE IZLOŽBENE
MREŽE IN REŠETKE
PROTIVLOMNI SISTEMI

JAKOPIN www.jakopin.si
CELOVITO URESNICEVANJE GOSTINSKIH PROSTOROV

PEGAS
MEDNARODNI TRANSPORTI
Turkova 2, 8000 Novo mesto
Tel.: 07 33 21 308

SILVER
Novi trg 1, Novo mesto
BTC Ljubljanska 27, Novo mesto

Novi Medij
Glavni trg 14
8000 Novo mesto
E-mail: novi.medij@siol.net

ib Investbiro
Ulica Mirana Jarca 33, Novo mesto
07 332 81 97

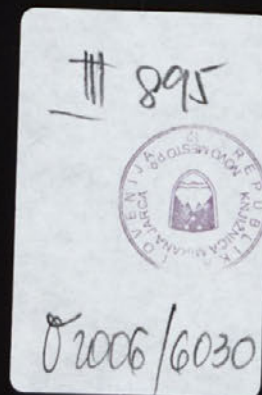
Pleskarstvo Tomazin d.o.o.
Gorenja vas 9a
8220 Šmarješke Toplice
GSM: 041 619 625

ToMaS
PRODAJA IN SERVISIRANJE RAČUNALNIŠKE OPREME
PRODAJALNA LOČNA, Seidlova 48
Tel.: 07/30 20 190 • www.tomas.si

svet na frekvenci Radia Krka



www.radiokrka.com



RadioKrka
106.6 MHz



Cenjene Novomeščanke, dragi Novomeščani,

Naj bo 640 let mestnih pravic, ki jih je Novemu mestu podelil Rudolf Habsburški, prvi razlog za slavlje. Naša zgodovinska in kulturna dediščina je bogata in navdušujoča, prav tak tudi današnji razvoj mesta, ki postaja ključno žarišče regije. A mesto so ljudje, njihova predanost skupnosti, strpno združevanje različnosti, srčna kultura in trdo delo. Naj bodo to pravi razlogi za praznovanje. Iskrene čestitke.

Mag. Boštjan Kovačič
župan

ZM ZAVAROVALNICA
d.d. **M A R I B O R**

PE Novo mesto

Zwittrova 1, 8000 Novo mesto

Zastopniška pisarna Črnomelj

Zupančičeva ulica 2, 8340 Črnomelj

Zastopniška pisarna Brežice

Mladinska 12, 8250 Brežice

Agencija Amfora Krško

Cesta krških žrtev 37, 8270 Krško

Zastopniška pisarna Bizeljsko

8259 Bizeljsko

POLET JE 2005
NDE
Novo mesto
nori popusti, nora ponudba
Od 7.900 SIT

Collegium Mondial Travel
Poslovna agencija d.o.o.
PE Novo mesto
Članska 18
8000 Novo mesto

Tel.: 07 33 72 740
Fax: 07 33 72 741
E-mail: nov@mondial.si

MONDIAL TRAVEL
www.mondialtravel.si

Collegium
www.collegium.si

AP Turizem
www.ap-turizem.com

CMT



GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO d.d.

Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Telefon: h.c. 07/33 21 065

P.E. VRTNARSTVO
IN HORTIKULTURA

CVETLIČARNA STRAŽA

Ul. Talcev 2, Telefon: 07/30 84 490

VRTNARSKI CENTER

Smrečnikova 45, Telefon: 07/33 42 287

CVETLIČARNA SREBRNIČE

Telefon: 07/33 82 315



grafika
novo mesto d.o.o.



Oblikovanje in grafična priprava časopisov, revij, prospektov, letakov ter izvedba tiska. Osvetljevanje filmov, skeniranje diazitivov, negativov, računalniška montaža - impozicija.

Ljubljanska cesta 42
Tel.: 07 30 20 220, 07 30 20 221
GSM: 041 348 718, 031 377 165



Imate poškodovane,
stare, zbledle
fotografije?

REŠITEV:
Foto Asja



FOTO
ASJA
www.foto-asja.si



FOTOGRAFIJE
VELIKEGA FORMATA

60 cm x 80 cm = 3.200 sit | 80 cm x 120 cm = 6.500 sit

FOTO
ASJA
www.foto-asja.si

SPLETNI FOTO LAB



Najugodnejše pošiljanje fotografij
v izdelavo prek spleta!

www.foto-asja.si

Končna rešitev slovenskega vprašanja

Uroš Lubej

Pred mesecem dni se je zdelo, da je minister Zver dosegel dosegel vse že s svojim prvim obiskom v Novem mestu. A vrniti se je moral še drugič in stvar zagovarjati še pred romskimi starši. Ti so – vsaj tako poročajo veliki mediji – sprejeli njegovo rešitev.

Čeprav se bodo razmere najverjetneje sedaj res pomirile (do naslednjega upora lokalnih samozvanih šerifov iz Bučne vasi), pa bo Zverov model še deležen pozornosti kritične javnosti. Kljub zagotovilom je vendarle videti, da osnovni kriterij ločevanja učnih skupin ni (zgolj) znanje – to bi bilo v skladu z ustavnostjo in predpisi, ampak tudi in predvsem nacionalna pripadnost. Verjetno bi krajan znovali, če bo kakšen izmed njihovih otrok moral zaradi svojega slabšega znanja sedeti v romski učni skupini! Na OŠ Bršljin bodo romski otroci pač zopet hodili (sicer resda le pri najzahtevnejših predmetih) v druge razrede kot slovenski.

Sicer pa je bil nezakonit tudi sam postopek sprejema omenjenega modela. Šolski pravilnik namreč določa, da je za sprejemanje novega modela izobraževanja potrebno vsaj štiri mesece pred njihovim začetkom seznani starše in pridobiti njihove soglasje. Tega pa nikoli ni bilo – bil je zgolj sestanek, pa še ta izsiljen s pomočjo državljanske nepokorščine.

Največje vprašanje pa je seveda to: do kam bo segla iskra, ki je bila zanetena tistega ne tako davnega dne v Kulturnem centru Janeza Trdine (!) na okrogli mizi s šokantnim naslovom »Kako lahko zaščitimo državljane pred Romi«. Iskra se je zaenkrat plemenitila zgolj po KS Bučna vas, toda plamen lahko kmalu izbruhne tudi drugod.

Ko so krajan že davnega leta 1981 – med njimi so bili tudi policisti – ponoči prišli v romsko naselje pri Žužemberku in vse Rome nasilo postrojili pred žužemberski grad, mediji o tem niso poročali. Ko kleni policist, Slovenec, ob štirih zjutraj vpadel v romsko naselje Brezje in ne da bi kaj dosti izbral, romsko družino dvigne iz postelje in jim brez razloga premeče revno bivališče, mediji o tem ne poročajo. Kadar se dogaja nasilje nad Romi, mediji o tem ne poročajo. Če učitelj romske otroke obravnava zaničevalno, mediji o tem ne poročajo. A v trenutku, ko neki starš napade učitelja, takrat se dvigne medijski trušč in »reševanje« romske problematike se začne.

Kadar so vpleteni Romi, se ne govori o tem, da je nekdo domnevno napadel nekoga. Takrat je stvar jasna. Rom je pred javnostjo obsojen vnaprej. Kadar je na obtoženi strani Slovenec, takrat novinarji uporabljajo besede »domnevno«, »naj bi« ipd.

Medijska podoba Romov se nikakor ne sklada s tisto, ki jo srečamo na terenu. Če v medijih zasledimo podobo kriminalca, lenuha, perverzneža, skratka grožnjo naši družbeni, gospodarski in kulturni ureditvi, na terenu vendarle srečamo neko skupnost, ki ima svojo kulturo. Imajo prepovedi in omejitve, ki se kaj dosti ne razlikujejo od naših. Stvar je včasih celo obratna: kadar koli se Romi pojavijo v kakšni »slovenski« družbi, se jih gleda postrani in ne ponudi sedeža. Če pa prideš nepovabljen v romsko naselje, te tam čaka najmanj slastna kava.

Seveda ni vse idealno. A kako bi se Slovenci počutili, če bi vsakič, kadar bi kak Slovenec okradel ali pretepel sodržavljan v medijih prebrali velik naslov »Slovenec zopet kradel« ali pa bi na Trenjih kateri izmed Plemenitežev »dokončno reševal slovensko vprašanje«?

Če smo za zaključek nekoliko zlobni: kakor koli že je kriminal v deprivilegiranih skupinah prebivalstva razširjen, je v tej državi veliko Slovencev, ki so v nekaj letih tranzicije nakradli toliko, kot ne bodo vsi Romi skupaj v vsej zgodovini bivanja pri nas.

Kje je torej resnični problem?



DOLENJSKA

Ni plačeval članarine	6
Bitka za Zaloško kotlinico	6
Sto besed na mesec	6
20 največjih	7
Novomeška grozljivka	8
Še dolga pot do obnove	8
Želijo si mestno galerijo	9
Temna plat mestnega jedra	9
Novoteks tkanina v stečaj	10
Vrnitev v dejavno življenje	10
Dolenjska nekrofilijska	11

KOLUMNE

Na Biču desni smerokaz	12
Zver ali eksploziv	12
Anafore, epifila, anadiploza	13

INTERVJU

Janez Pipan	14
-------------------	----

FOTOPUB

Nataša Košmerl	15
----------------------	----

ČETRTRA DIMENZJA

Pravilno je napačno, napačno je pravilno	16
--	----

REPORTAŽA

Knjižnica Mirana Jarca	17
------------------------------	----

KULTUM

INFOPARK	21
----------------	----

FOTOZGODBE

KUPIJEM, TOREJ SEM	23
--------------------------	----

PARKEXTREME

STRIP	25
-------------	----

POTLAČ

POTLAČ	26
--------------	----

Naslednja številka **parka** izide 16. maja 2005.

park:kolofon

regionalni mesečnik
številka 7, letnik 8

ISSN 1408-7189

Naslov uredništva: Park
Glavni trg 6
8000 Novo mesto
07 393 08 12
031 626 326

e-mail: park@park-on.net
web: www.park-on.net

Naročila, distribucija:
07 393 08 12

Trženje: Matjaž H. Grum
gsm: 031 549 906
matjaz.grum@zalozba-goga.si
Boštjan Volk
gsm: 031 426 748
tel: 07 393 08 12
boštjan.volk@park-on.net
Jurij Kobe
tel.: 031 808 771
jurij.kobe@park-on.net

odgovorni urednik: Uroš Lubej

uredništvo: Tina Ban, Boris Blaič, Rasto Božič, Matjaž Brulc, Marjan Dovič, Iztok Kovačič, Uroš Lubej, Aleksej Metelko, Borut Peterlin, Boštjan Pucelj, Damir Skenderović, Barica Smole, Damijan Šinigoj, Mitja Simič, Žiga Virč, Marko Vide, Primož Žižek

naslovnica: Iztok Kovačič, foto: Borut Peterlin
lektorica: Nina Štampohar

filmi in prelom: Grafika Novo mesto d.o.o.
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
naklada: 1000 izvodov
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni

SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2005). Prekinitev naročila je možna s pisnim preklicem in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2005). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

Trženje:



MOGENAS
MLADINSKA DELAVŠKINSKA PRSTA 2, D. O. O.

Spletna rešitev:



Ni plačal članarine

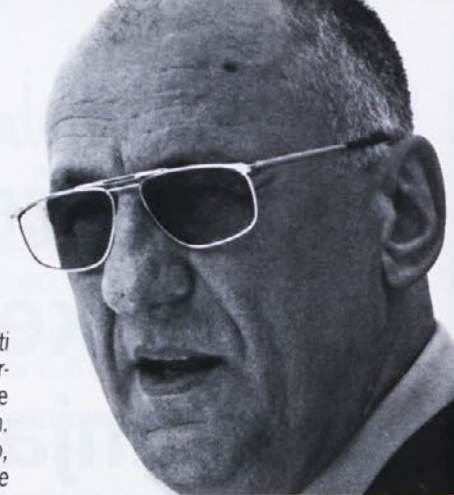
Uroš Lubej, foto: Boštjan Pucelj

Od Liberalne demokracije Slovenije smo dobili informacijo, da novomeški župan Boštjan Kovačič že od leta 2003 ni več član njihove stranke. Erika Lenarčič iz članske pisarne LDS je pojasnila, da župan Kovačič namreč leta 2003 in tudi v naslednjih letih ni plačal letne članarine, tako da po statutu stranke od takrat ne izpolnjuje več osnovnega pogoja za članstvo v njihovi stranki.

Županove izjave o njegovih odnosih s

stranko so bile sicer ves čas precej dvoumne, vendar v javnosti nikoli ni vzbujal vtisa, da je članstvo v stranki zamrznil ali celo prekinil. Na vprašanje v intervjuju za Park januarja letos – novinarju se je zdelo nenadno, da župan ne vodi vladajoče stranke niti ne sedi v mestnem odboru LDS – je tako dejal, da »v nobenem organu stranke nisem, odkar sem se vrnil iz Zagreba ... zakaj me tja nihče ni povabil, morate vprašati koga

drugega. Nič pa ne skrivam, da hočem biti kot župan čimmanj zaznamovan s strankarstvom.« Glede podpore strankine centrale pa je dejal: »Težko bi rekel, da jo imam. Bolj se mi zdi pomembno, ali si oni želijo, da ob enem redkih županov, ki jih LDS še ima, gradijo promocijo kot državotvorne in ne opozicijske stranke. Meni je ta državotvornost veliko bliže kot nagajanje iz poslanskih klopi.«



Na županov kabinet smo glede tega vprašanja naslovili prošnjo za izjavo, vendar zaenkrat nismo dobili pojasnila.

Lestvica meseca: Komu plačujemo račune

20 največjih dobaviteljev

Boris Blaič

Od Mestne občine Novo mesto smo pridobili podatke o dvajsetih največjih dobaviteljih v letu 2004. Mestna občina jim je v lanskem letu plačala za prek 2 milijardi računov, kar predstavlja približno četrtino celotne občinske porabe. Po pričakovanjih je na seznamu največ gradbenih podjetij, na njem pa sta tudi dve projektantski podjetji, in sicer Acer in Arhitekon. Zanimiv je tudi podatek o višini subvencije za malo koriščen mestni avtobusni

prevoz, ki jo občina plačuje podjetju I & I, ne gre pa prezreti niti dobrih 32 milijonov, ki jih občina plačuje podjetju Trata za urejene zelenih mestnih površin. Morda bi morali kak tolar več nameniti tudi za odvoz smeti iz zanemarjenega mestnega jedra, da ne bi pregrešno drage rožice rasle ravno na smetišču.

DOBAVITELJ	ZNESEK
1. CGP, CESTNO IN GRADBENO PODJETJE, D.D.	782.476.619,30
2. KOMUNALA NOVO MESTO D.O.O.	232.813.026,65
3. MALKOM NOVO MESTO D.O.O.	199.512.604,09
4. I & I, AVTOBUSNI PREVOZI	163.359.526,83
5. ELEKTRO LJUBLJANA JAVNO PODJETJE	73.480.991,96
6. BEGRAD D.D.	57.183.296,34
7. NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D.	55.419.125,00
8. ACER NOVO MESTO, D.O.O.	52.732.779,96
9. ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE	48.547.330,00
10. VARSTVENO DELOVNI CENTER NOVO MESTO	40.403.686,40

DOBAVITELJ	ZNESEK
11. DOM STAREJŠIH OBČANOV NOVO MESTO	39.772.071,39
12. KZ KRKA Z.O.O.	36.170.073,30
13. OBČINA MIRNA PEČ	32.972.175,00
14. TRATA D.O.O.	32.107.665,86
15. NEMOCOM D.O.O. NEMOCOM TELEKOMUNIK.	29.164.107,06
16. GREGORČIČ MILAN NOVO MESTO	28.571.000,00
17. OBČINA DOLENJSKE TOPLICE	27.500.000,00
18. ARHITEKTON D.O.O.	25.302.190,00
19. STREHCA, MITJA SALOPEK S.P.	24.413.121,94
20. KMETIJSKA ŠOLA GRM	23.232.965,00

Kronisti: Boris Blaič,
Rasto Božič, Uroš Lubej

STO BESED na mesec

Krka z novo članico uprave in novo patentno tožbo

Nadzorni svet Krke, d.d., je za novo članico uprave imenoval direktorico sektorja za ekonomiko in informatiko Zvezdano Bajc. Njen mandat bo trajal do konca leta 2009. V upravi bo zadolžena za ekonomsko-financijski del poslovanja družbe ter za sodelovanje s svetom delavcev in sindikatoma. Krka pa se te dni sooča tudi z novimi patentnimi tožbami. Ameriški družbi Warner Lambert Company LLC in Pfizer H.C.P. Corporation sta na okrožnega sodišča v Ljubljani vložili tožbo zoper Krko zaradi domnevne kršitve dveh patentov, ki ščitita postopek za proizvodnjo dveh oblik učinkovine atorvastatin. Tožeči stranki zahtevata, da sodišče prepove uporabo in proizvodnjo atorvastatina v navedenih oblikah, odredi uničenje zalog, umik izdelka s trga ter plačilo odškodnine v višini ene milijarde tolarjev z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 1. 8. 2002 do dneva plačila. V Krki, kjer

tržijo izdelek Atoris, ocenjujejo, da tožba ni utemeljena, kar bo skušala dokazati na sodišču. Krka bo svoj odgovor na tožbo sodišču posredovala do konca aprila. (BB)

Skorajšnji odkup grmskega gradu?

Med Mestno občino Novo mesto in ministrstvom za kulturo že nekaj časa tečejo pogovori o odkupu grmskega gradu, ki je trenutno v lasti podjetja IMV Holding, v njem pa delujeta novomeška enota zavoda za varstvo kulturne dediščine in Zgodovinski arhiv Republike Slovenije. Po zadnjem predlogu novomeške občine bi nakup gradu in njegovo ureditev za potrebe delovanja republiških zavodov, financirala država, mestna občina pa ponuja odkup zemljišča znotraj grajskega kompleksa. Grad Grm bi v primeru realizacije takšnega dogovora ostal v javni rabi, poudarjajo na mestni občini, kar pomeni možnost uporabe grajskega poslopja za različne prireditve, galerijsko in drugo sorodno dejavnost. Novomeška občina ob

tem preučuje tudi možnost ureditve depojev premične kulturne dediščine za potrebe Dolenjskega muzeja znotraj grajskega kompleksa. Občina ima za projekt gradu Grm v proračunu za leto 2006 zagotovljenih 50 milijonov tolarjev, ki sofinanciranju pa name-rava pritegniti tudi druge vire, zlasti sklad za regionalni razvoj. (BB)

Velodrom prehaja v upravljanje kolesarskega kluba

Velodrom v Češči vas, katerega lastništvo je lani po dolgih letih negotovosti iz društva Cyclotour prešlo na Mestno občino Novo mesto, bo slednja za dobo petih let predala v upravljanje Kolesarskemu klubu Krka. Ta je dirkališče, ki je edino te vrste na področju celotne nekdanje Jugoslavije, že doslej uporabljal za vadbo in tekme, ter v omejenem obsegu tudi skrbel zanj. Občina bo v prihodnjih dveh letih za materialne stroške in investicijsko vzdrževanje

velodroma klubu nakazala 5 milijonov tolarjev, klub pa se je v pogodbi o najemu objekta zavezal, da bo vse prihodke iz naslove trženja namenil za posodabljanje velodroma. Tako naj bi kolesarski klub v naslednjih letih med drugim obnovil zaščitno ograjo okoli kompleksa, na novo uredil razsvetljavo in poskrbel za varovanje objekta. Občinski svetniki so upravi še naložili, da v prihodnjih šestih mesecih v sodelovanju z Agencijo za šport in kolesarskim klubom pripravi razvojni načrt za Športni park Velodrom Novo mesto. (BB)

Odlagališče jedrskih odpadkov bi imele vse tri posavske občine

Agencija za radioaktivne odpadke (ARA) bo te dni predstavila rezultate razpisa za prijavo lokacij za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov. Nanj so se med drugimi prijavile tudi vse tri posavske občine (Krško, Brežice in Sevnica). Pozna-



BTC-jev transportni center

Bitka za Zaloško kotlinico

Tekst in foto: Boris Blaič

BTC v Češči vasi si že nekaj časa zamažuje prizadeva za spremembo zazidalnega načrta za približno 14 hektarjev površin med Češčo vasio in Zalogom, kjer nameravajo zgraditi obsežen transportni terminal za potrebe bodočih dobaviteljev Revoza. Vodstvu BTC-ja se zdi lokacija ob izlivu Temenice v Krko še posebej privlačna, ker bodoči logistični center, če bo do realizacije projekta seveda prišlo, leži ob železniški progi, ki vodi vse do Revoza. BTC bi po obstoječem načrtu nov transportni center pravzaprav že lahko začel graditi, vendar želijo z notranjo prerazporeditvijo pred tem povečati izrabo prostora.

Kljub temu, da se načrtovane spremembe zazidalnega načrta, ki je bil sprejet že v

začetku devetdesetih let, nanašajo le na njegovo notranjo ureditev, so se po robu načrtom BTC-ja postavili prebivalci Zaloga, Češče vasi in Prečne, ki so v ta namen ustanovili celo civilno iniciativo za ohranitev zaloške kotlinice, v zadnjem času pa jim pri njihovih prizadevanjih pomaga tudi Regijsko društvo ekoloških gibanj iz Ivančne Gorice.

»Vsakemu laiku bi moralo biti jasno, da ta zadeva ne sodi v naš kraj. Zaloška kotlina je mokrišče, se pravi naravna čistilna naprava za vodo. To je različna površina reke Temenice, ki je razglašena za naravni spomenik. Pred prihodom BTC-ja, ki zaradi poplavnega območja vztrajno zasipava kotlinico, je morala Krka precej bolj narasti, da je Temenica začela poplavljeni, kot je to

potrebno sedaj. Ob okoljskih pomislekih gre pri vsem skupaj tudi za grob poseg v ruralni prostor. Nov logistični center bi bil tudi prometno dislociran. Prometna žila ne more biti v slepem črevesu mesta,« argumente proti gradnji novega logističnega centra našteva predstavnik civilne iniciative Aleš Plut iz Zaloga.

Da je bila lokacija BTC-ja v Češči vasi pred petnajstimi leti res izbrana zelo nestrokovno, priča tudi dejstvo, da je bilo celotno območje okoli zazidalnega načrta kasneje uvrščeno v program Nature 2000, se pravi v evropsko ekološko omrežje, kjer so zaradi bogastva živalskih in rastlinskih vrst prepovedani vsaki posegi v okolje. Spodnji tok reke Temenice je bil uvrščen v program zaščite, ker v njem biva ena pomembnejših dolenskih populacij želve močvirske sklednice in ker se v tej kraški ponikalnici prehranjujejo vidre, navajajo na republiški agenciji za okolje. Po vsej logiki bi moralo biti v program Nature 2000 vključeno tudi sedanje področje BTC-ja, ki se na nekaj mestih povsem približa strugi Temenice.

A prostor, na katerem zdaj leži BTC, je zaradi intenzivnega zasipavanja že povsem degradiran, zaradi česar se Plut zavzema za takojšnje prenehanje zasipavanja mokrišča in njegovo renaturalizacijo. »V EU se renaturalizirajo ogromna industrijska območja, za kar lahko iz evropskih skladov dobimo denar tudi pri nas. Prostor ima ogromen turističen potencial. V perspektivi bi tu lahko uredili ekološki park in študijsko pot od Luknje do izliva Temenice v Krko,« je prepričan Plut.

Kaj takega pa je seveda v popolnem nasprotju z načrti BTC-ja, katerih zahtevo po spremembi zazidalnega načrta je novomeški občinski svet doslej obravnaval dvakrat. Prvič lani novembra, ko so svetniki zaradi glasnega nasprotovanja civilne iniciative izglasovali sklep, da morajo BTC, krajevni skupnosti Prečna in Straža ter civilna iniciativa, pred dokončno spremembo ZN uskladiti svoje interese.

»Z namenom usklajevanja interesov je občina sklicala tri sestanke. Na prvem smo gradivo zanj prejeli šele na sami seji, drugi sestanek je bil sklican telefonsko in zanj ni vedel niti vodja oddelka za okolje Jože Držganc, tretji sestanek pa ni bil sklepčen, ker na njem ni bilo predstavnikov krajevnih skupnosti,« pripoveduje Plut. Kljub tem zapletom je civilna iniciativa na zadnjem sestanku predstavila svoj predlog, po katerem bi BTC, ki je v urejanje tega področja po besedah njegovega direktorja Iva Longarja, doslej vložil že okoli 15 milijonov evrov, z minimalno investicijo uredil začasen skladišni kompleks, ki pa bi ga po letu 2015 podrl, degradirano območje pa bi z odstranitvijo nasipa skušali vrniti v prejšnje stanje.

Longar nad takim predlogom seveda ni navdušen. »O umiku iz Češče vasi smo se sicer pripravljali pogovarjati, a le za primeren odškodnino,« pravi direktor novomeškega BTC-ja. Plut je ob tem prepričan, da bi denar za odškodnino lahko dobili prek evropskih sredstev za renaturalizacijo mokrišča.

Zaradi sklepa občinskega sveta, da morajo pred spremembo zazidalnega načrta za BTC v Češči vas investitorji uskladiti interese s civilno iniciativo, svetniki na svoji zadnji seji tudi niso želeli sprejemati odloka, saj obe strani trdno stojata vsaka na svojem bregu. Pravzaprav bi svetniki s sprejetjem spremembe zazidalnega načrta še največjo uslugo naredili civilni iniciativi, ki bi v tem primeru lahko takoj sprožila upravni spor. To bi, kot je opozoril tudi svetnik in upokojeni odvetnik Anton Škerlj, načrte BTC-ja ustavilo za nekaj let. Ob tem pa zaradi sklepa občinskega sveta, da morajo vpletene strani pred dokončno potrditvijo sprememb uskladiti interese, BTC praktično nima možnosti, da bi tožbo dobil.

»Če ne bo sprejet nov zazidalni načrt, bomo pač gradili po starem,« napoveduje Longar. Te možnosti se zaveda tudi Plut, ki ob tem poudarja, da v civilni iniciativi pripravljajo akcijski načrt tudi za ta primer.

valci menijo, da bo odlagališče teh manj nevarnih jedrskih odpadkov iz nuklearne elektrarne zgrajeno v Krškem, s čimer bi poenostavili vprašanje transporta odpadkov. V odlagališču bo namreč po koncu obratovanja končalo tudi celotno poslopje nuklearke, ki jo bodo pred tem zgradili. Med Posavci so se na razpis ARAO prvi prijavili v Krškem, ob tem pa so krški občinski svetniki zahtevali tudi to, da naj se nadomestilo za prisotnost odlagališča (2,3 milijona evrov letno) ne deli z ostalimi posavskimi občinami, kot je to dosedanja praksa. Ta zahteva povzročila največ nezadovoljstva v Brežicah, saj bi morebitno odlagališče odpadkov v Krškem stalo vsega dober kilometer od meje z njihovo občino. Da bi ohranili boljše pogajalske položaje za dogovor o morebitni odškodnini, so se kmalu po prijavi krške občine na razpis ARAO prijavili še v Sevnici in Brežicah. Ob tem velja poudariti, da postopek izbora lokacije odlagališča določa, da se posamezna občina lahko iz postopka kadarkoli umakne. (BB)

Porast kriminalitete na Dolenjskem

Na območju policijske uprave Novo mesto ugotavljajo trend povečanja števila kaznivih dejanj. Dolenjski in belokranjski policisti so lani tako obravnavali 3.737 kaznivih dejanj, predlani pa 3.124. Povečanje kriminalitete, navajajo policisti, gre predvsem na račun manjših premoženjskih kaznivih dejanj, ob tem pa je večje tudi število kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Lani so policisti tako obravnavali 178 (predlani 158) takih dejanj. V letu 2004 so obravnavali eno kaznivo dejanje umora in osem kaznivih dejanj poskusov umora. Vse te primere so uspešno raziskali. Na področju korupcije so uslužbenci policijske uprave Novo mesto lani podali pet kazenskih ovadb z elementi koruptivnih kaznivih dejanj s strani uslužbencev javnega podjetja in odgovornih oseb lokalne skupnosti v Novem mestu ter eno kazensko ovadbo zaradi zlorabe odgovorne osebe na območju Trebnjega. (BB)

Gledališču pogojno zelena luč

Občinski svetniki so v prvem branju glasno potrdili odlok o ustanovitvi gledališča, toda z mnogimi pripombami, na katere bosta morala župan in občinska uprava odgovoriti do majske seje. Franci Kek (LD) in Irena Č. Peterlin (SMS) sta menila, da bi gledališče moralo biti ustanovljeno pod okriljem KC Janeza Trdine. Večina svetnikov se je sicer zavzela za polno avtonomijo gledališča. Robi Judež (LD) je spraševal, kakšna bo usoda KC-ja, glede na to, da je edina tudi finančno uspešna dejavnost, ki jo le-ta ima, zaenkrat prav gledališki abonma. Judež in F. Koncilija sta prav tako kritizirala finančno konstrukcijo, ki občinskim svetnikom ni bila predložena. Koncilija je poleg tega opozoril na zelo slabo stanje Doma kulture, kjer naj bi bil sedež gledališča. Svetnika socialdemokratov, Igor Perhaj in Franc Plut pa sta se zavzela za bolj postopen prehod k profesionalnemu gledališču. Gledališče Novo mesto naj bi

sicer predvidoma začelo delovati letos jeseni, neuradne ocene letnih stroškov pa se gibljejo od 100 do 200 milijonov sit. (UL)

Arheologi spet prizemljeni

Pomlad je omogočila nadaljevanje arheoloških del na odseku trase avtoceste Hrastje-Lešnica. Strokovni ekipi novomeške Območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine in Dolenjskega muzeja sta pred dnevi zaključili z izkopavanjem prazgodovinske gomile v Mačkovcu in s sondiranjem na Lešniških njivah, kjer so sledili naseljevalnim plastem. Srednje velika gomila v Mačkovcu je postregla z značilnim grobnim inventarjem starejših železne dobe, keramičnimi posodami, železnim orožjem, steklenim, jantarnim ter bronastim nakitom. Po najdbah sodeč, sodi gomila k nekemu prazgodovinskemu zaselku ali kmetiji. Pred novomeškimi arheologi je pestra sezona, ki se bo nadaljevala na različnih lokacijah, med katerimi izstopa izkopavanje na Kapičeljski njivi. (RB)

Novomeška grozljivka

Uroš Lubej, foto: Borut Peterlin



Novo mesto je pravo regijsko središče. Imamo Rotovž, imamo Komunalno, imamo staro mestno jedro, v kratkem bomo dobili avtocesto ter gledališče in na obzorju se že kaže četrta univerza in mestno obzidje. Imamo pa tudi Založbo Goga. Prostori Založbe so v prizidku Rotovža – nekoč je bil tam sodnik za prekrške. Ti prostori si vsekakor zaslužijo, da se jih ovekoveči na straneh naše rubrike. V te prostore se ne vabi poslovnih partnerjev, so pa vrata odprta vsem umetnikom, ki iščejo navdih. Morda nastane nadrealistična umetnina ali pa zgodovinska grozljivka. Fotografije – prikazujejo impresije v prizidku Rotovža od vhoda do pisarn Založbe Goga v drugem nadstropju – naj bodo v veselje in poduk vsem, ki jim v glavo šine ideja opravljanja neprofitne kulturne dejavnosti v občini, ki ima kulturno strategijo – očitno bolj na papirju. (Pripis uredništva: Založba Goga je tudi izdajateljica revije Park.)



Mestno obzidje Šance

Še dolga pot do morebitne obnove

Uroš Lubej, foto: Boštjan Pucelj

Geodetski inštitut Slovenije je na podlagi naročila Mestne občine Novo mesto od lanskega poletja do letošnjega marca izvajal projekt geodetskega posnetka območja mestnega obzidja Šance. Geodetski posnetek je osnova za pripravo projektne dokumentacije za statično

sanacijo obzidja. Vodja občinskega oddelka za družbene dejavnosti **Slavko Gegić** je napovedal, da bo v letošnjem letu izveden razpis za izdelavo projektne dokumentacije za statično sanacijo, na podlagi katere bo moč oceniti, kakšni bodo stroški obnove tega kulturnega spomenika.

Gegić je sicer prepričan, da se bo obnova zgodila: »Mesto sledi temu projektu in obzidje bomo zagotovo obnovili.« Mestna občina namerava v okviru obnove obzidja urediti tudi pešpot, ki bo Šance povezala z Zupančičevim sprehajališčem. Projekt izdelave geodetskega posnetka je občino stal 1,4 mio sit, 1,4 mio pa je bilo pridobljenih na razpisu ministrstva za kulturo. Približna ocena vrednosti izdelave projektne dokumentacije za statično obnovo pa je 1,7 mio sit.

Opozoriti velja na to, da sta tako geodetski posnetek kot tudi projektna dokumentacija za statično obnovo zgolj predpogoja za odločitev o obnovi, nikakor pa to še ne pomeni, da se bo občina v projekt obnove v resnici spustila. To bo navsezadnje odločil občinski svet v novi sestavi. V dvehletnem proračunu za leti 2005/2006 so sicer za Šance zagotovljena določena sredstva, vendar nikakor ne dovolj za njihovo obnovo.

Mestno obzidje (to pravzaprav pomeni beseda šance) je bilo zavoljo turške nevarnosti zgrajeno v 15. in 16. stoletju. V 18. stoletju so mestna obzidja rušili, saj so predstavljala oviro za razvoj. Ohranjeni del novomeškega obzidja ima veliko zgodovinsko vrednost in je bil tudi razglašen za kulturni spomenik občine. Novembra 2003 smo v tej rubriki prvič opozorili ne le na propadanje kulturnega spomenika, ampak tudi na zanemarjenost neposredne okolice mestnega obzidja. Prvi premiki so bili vidni nedolgo po prvi objavi – občina je takrat odstranila smeti in rastje, pot do obnove pa bo še dolga.





Jakčev dom

Želijo si mestno galerijo

Tekst in foto: Boris Blaić



V prejšnji številki rubrike Črna packa smo objavili članek naših bralcev, ki so opozorili, da zdajšnje stanje Jakčevega doma ni ravno v ponos Novomeščanom. Tokrat odkrivamo še želje in načrte upravljalca, se pravi Dolenjskega muzeja.

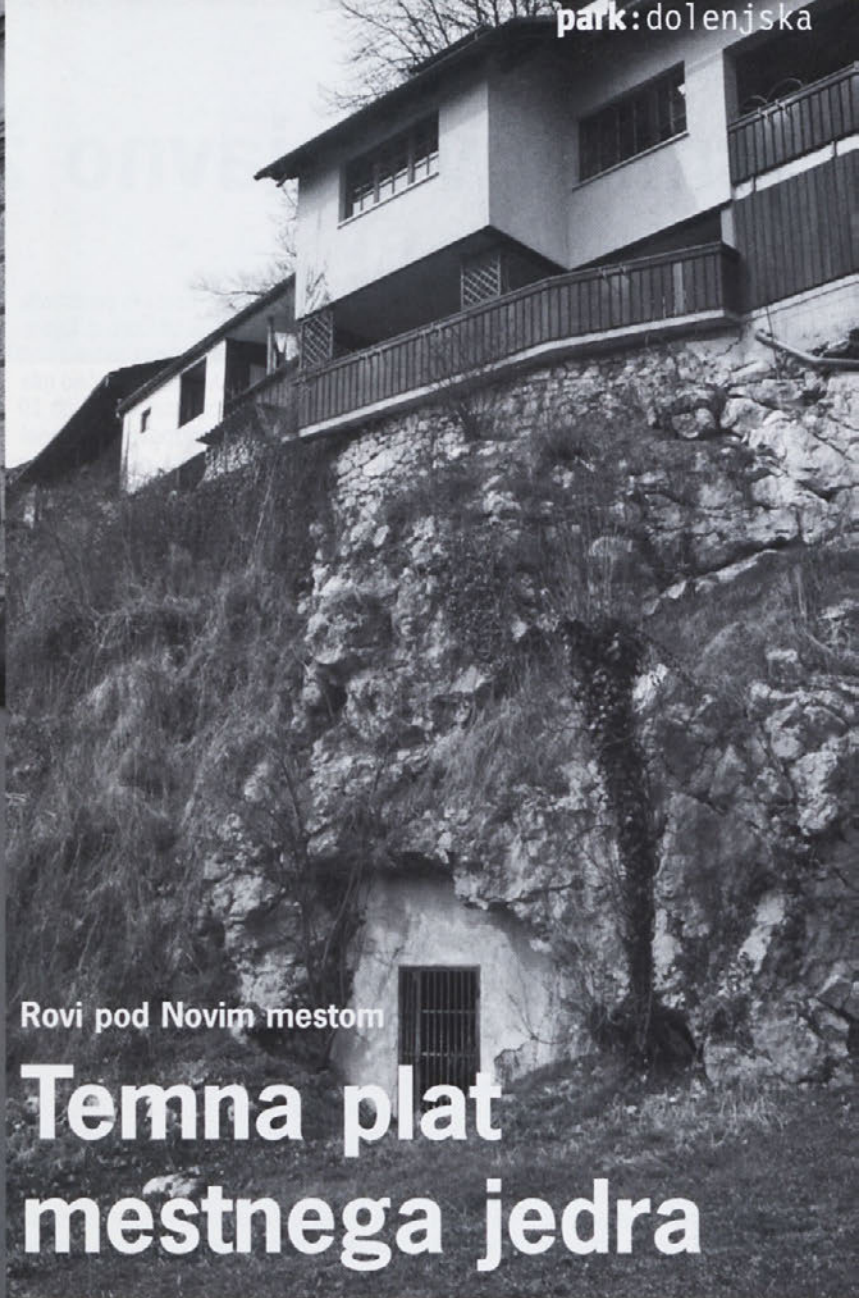
Stavba na Sokolski ulici, ki jo danes poznamo kot Jakčev dom, je bila zgrajena leta 1906. Njen prvi lastnik je bil oče Božidarja Jakca, v njej pa je bil hotel. Po vojni je bila v stavbi javna menza, ki so jo kasneje preuredili za potrebe gostinske šole. Po smrti slikarja, ki je Novem mestu zapustil 828 svojih del, je bila hiši leta 1984 urejena galerija s stalno razstavo podarjenih del, stavba pa je dobila ime Jakčev dom.

Razstava enega najbolj znanih slovenskih slikarjev, ki je sprva privabljala lepo število obiskovalcev, je sčasoma zaradi svoje enoličnosti in nepreglednosti postala vedno manj zanimiva, pravi direktor Dolenjskega muzeja, ki upravlja z domom, Zdenko Picelj. »Že od leta 1994, ko sem postal direktor muzeja, se borim za spremembo programa v Jakčevem domu,« pojasnjuje Picelj. A ker je vsako spremembo v galeriji morala odobriti tudi zdaj že pokojna slikarjeva dedinja, se večje spremembe niso zgodile. Vse kar se je od ustanovitve do danes v Jakčevem domu spremenilo, je bilo to, da so razstavo vseh 828 kosov leta 1999 zmanjšali na dobrih dvesto del, ki se tematsko navezujejo na Novo mesto. O tem, da bi v Jakčevem domu razstavljali dela drugih umetnikov, ni bilo govora.

Dolenjski muzej je po smrti dedinje v Jakčevem domu že lani nameraval zaposliti novega kustosa, vendar so zaradi pomanjkanja denarja novo delovno mesto razpisali šele letos. »Novega človeka bomo zaposlili že junija. Sledilo bo obdobje uvajanja in spoznavanja z Jakčevim gradivom, prihodnje leto pa od novega kustosa že pričakujemo, da pripravi program za nove razstave v pritličju doma. V Jakčevem domu bi namreč radi uredili mestno galerijo z razstavami, ki se vsake toliko časa zamenjajo. V prvem in drugem nadstropju bi še vedno ohranili razstavo Jakčevih del, ob tem, da bi prvo nadstropje lahko ob večjih razstavah v pritličju izpraznili in namenili posamičnim razstavam. Tretje nadstropje oziroma podstrešje pa nameravamo ohraniti za likovno pedagoško zbirko,« pojasnjuje načrte Dolenjskega muzeja Picelj.

Pred uresnitvijo teh načrtov pa bo potrebno na stavbi izvesti še nekaj obnovitvenih del. Pozimi je namreč začela puščati streha, zaradi česar so morali s podstrešja umakniti pedagoško zbirko. K sreči nobena slika ni bila poškodovana, saj je voda curknila iz strešnega okna na sredini sobe. »Za popravilo strehe smo pridobili dva predračuna, ki znašata 2,5 oziroma 3 milijone tolarjev. Na mestno občino smo že naslovili zahtevek za sanacijo in tam so nam obljubili, da bodo naredili vse, da se problem v najkrajšem času reši. Upam, da bodo sredstva zagotovljena še v letošnjem rebalansu. Pred temeljito sanacijo bi bilo namreč preveč tvegano tam postavljati kakršno koli razstavo,« še pojasnjuje Picelj.

Voda, ki je curknila, ko se je začel topiti sneg, je povzročila tudi precej škode na parketu, ki se je dvignil za skoraj pol metra. Pred dokončno ureditvijo mestne galerije pa bo poleg sanacije nastalih poškodb potrebno urediti še novo razsvetlavo (trenutno so vse sobe Jakčevega doma osvetljene z navadnimi neonskimi lučmi), napeljati protipožarno zaščito in izvesti nekaj posegov na fasadi, zaključuje Picelj.



Rovi pod Novim mestom

Temna plat mestnega jedra

Tekst in foto: Boris Blaić

Štiri temne odprtine pod Bregom burijo domišljijo Novomeščanov že desetletja. A navkljub temu, da so vsem na očeh, je o njihovem pomenu in nastanku znanega le malo. Ena od zgodbic o »novomeškem podzemlju« na primer pravi, da so vse odprtine oziroma rovi med seboj povezani in da imajo skupen izhod nekje na Trški gori. Ker natančnih podatkov o nastanku in velikosti rogov doslej niso imeli niti na Mestni občini Novo mesto, so za razjasnitev vprašanj o njihovem nastanku, pomenu in sami legi najeli Jamarski klub Novo mesto.

Poleg treh rogov na Bregu (en rov je polkrožen in ima dva vhoda) so jamarji raziskali še podoben rov na drugi strani okljuka Krke v bližini poslopja sodišča. »Vsi so delo človeških rok, saj so v rovih še vedno vidni sledovi svedrov in eksplozij. Grajeni so vodoravno z rahlim nagibom proti izhodu, da iz njih lahko odteka voda. Po razpoložljivih in pregledanih virih sta bila dva manjša rova zgrajena že pred drugo svetovno vojno in sta se uporabljala kot pribežališče pred bombnimi napadi. Večja objekta sta bila po vsej verjetnosti grajena z istim namenom. Po dostopnih pričevanjih sta bila zgrajena v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja, kar sovpada tudi s tržaško krizo in bojaznijo novih vojaških spopadov,« pravi Marko Pršina iz Jamarskega kluba Novo mesto, ki je rove prvič obiskal že sredi osemdesetih let, vendar so jamarji takrat iskali le morebitne ostanke eksplozivnih in drugih nevarnih teles, ki pa jih v rovih ni bilo.

Letos pozimi so člani Jamarskega kluba po naročilu Mestne občine Novo mesto rove tudi natančno izmerili in popisali. Starejša dva sta manjša in polkrožne oblike, dolga po 12 in 25 metrov, visoka 180 centimetrov in prav toliko široka. Novejša rova sta precej večja in daljša. Dolga sta prek 70 metrov in se končujeta nekje pod galerijo Dolenjskega muzeja. Visoka in široka sta dobre tri metre. Novejša rova sta grajena vzporedno eden ob drugem v razmaku približno petdesetih metrov. Oba imata stranske žepe, dolge od 5 do 15 metrov, namen graditeljev pa je bil, meni Pršina, da se prek teh stranskih hodnikov oba rova poveže. Zakaj se to nikoli ni zgodilo, ostaja neznanka, kot tudi ni natančno znan naročnik in izvajalec gradnje. Glede na to, da o njihovi gradnji na občini ne vedo praktično nič, je šlo najverjetneje za projekt tedanje vojske.

»Razjasnitev okoliščin nastanka in določitev lege rogov je le prva faza. Zdaj se bo potrebno odločiti, ali lahko te rove na kakršen koli način uporabimo. Prvi razmisleki gredo v smer, da bi v njih uredili prireditveni prostor za posamezne kulturne dogodke, ali razstavni prostor. Vsekakor pa bi to zahtevalo precej truda,« pravi vodja občinskega oddelka za družbene dejavnosti Slavko Gegić. Rovi so namreč precej blatni, v njih pa se širi tudi neprijeten vonj, kar je posledica slabo urejene kanalizacije hiš na Bregu.

Vrnitev v dejavno življenje

Uroš Lubej, foto: Borut Peterlin

Mitja je pred sedmimi leti končal tretji letnik poklicne šole, a zaključnih izpitov ni opravil. Nekaj let je bil zaposlen v podjetju, a je zaradi osebnih razlogov dal odpoved. Po tem je sledilo dve leti brezposelnosti oziroma "gledanja televizije, popoldanskega spanja in izogibanja družbi." Bjanka je 19-letnica, ki se je po končani osnovni šoli vpisala v srednjo ekonomsko šolo. »S prijateljico ponavadi sploh nisva prišli do šole, rajši sva šli na kavo in gledat po trgovinah. Prvo leto, ko sem se izpisala iz šole, sem kar malo »bluzila«... Naslednji dve leti sem nekako poskušala spet redno hoditi v šolo, vendar ni šlo. Vmes sem si iskala razna priložnostna dela, delala pa sem bolj malo. Nakopala sem si tudi zdravstveni problem, ki ga še vedno rešujem.« Damijana je šola (tehniška gimnazija) zaradi popravnih izpitov avtomatsko premestila v program, ki ga ni zanimal. Začeli so se »špricanje« in slabe ocene. Psihologinja mu je svetovala izpis iz šole in vključitev v program projektnega izobraževanja.

Mitja, Bjanka in Damijan so zgolj trije izmed mnogih mladostnic in mladostnikov, ki so se zaradi različnih razlogov znašli izven »uradnega« šolskega sistema, ne da bi ga zaključili; postali so t. i. »osipniki«. Nelepa beseda za nelep položaj številnih mladih. S tem so izključeni iz dejavnosti, ki so v občutljivem obdobju najbolj pomembne za njihovo nadaljnjo življenjsko in poklicno pot. Po podatkih Zavoda za šolstvo je dolgoletno povprečje izpisanih dijakov iz srednjih šol 3,4 odstotka, lansko leto pa je bil osip 3,1 odstotka, kar predstavlja 2287 dijakov in dijakov. Približno polovica teh dijakov ne nadaljuje izobraževanja. »Po vseh merilih so to najbolj ranljiva socialna skupina,« piše v poročilu Zavoda za šolstvo o uspešnosti sre-

dnešolcev. V Novem mestu to predstavlja približno 200 mladih, ki izstopijo iz šolskega sistema. »Izpad iz šolskega sistema vodi v marginalizacijo, s katero se srečajo mladi. Najbolj ogroženi so stari od 15 do 19 let. Zanje so značilni brezposelnost, socialna osamelost, pesimizem, nimajo denarja za izobraževanje odraslih, niti statusa iskalca prve zaposlitve, nimajo družabnega življenja, saj organiziranih oblik mladinske družabnosti skorajda ni. Posledice izstopa so osebna neuspešnost, nezadovoljstvo, depresivnost, socialna izključenost, v skrajnem primeru lahko takšna situacija pripelje do deviantnosti in kriminala. Nemaokrat se mladi srečajo s pojavi, ki vodijo v različne oblike odvisnosti,« pravi o tem **Zvonka Potočar** iz novomeškega Razvojnega izobraževalnega centra.

Prav pri novomeškem RIC-u se je 30. marca začelo Projektno izobraževanje mladih (PUM), s katerim skušajo celostno delovati z izstopniki. Kot pravijo, projektno delo omogoča mladim, da se lahko učijo in ustvarjajo v skladu s svojimi interesi, s tem krepijo pozitivne izkušnje, samopodobo, odgovoren odnos do sebe, drugih, dela in okolja, to pa prispeva k večji motiviranosti. Mladi dobijo vpogled v različne poklice, učne stile, kar jim omogoča, da spet vzljubijo učenje in da lažje prebrodijo stiske. Program vključuje individualen pristop, gradi na skupinski dinamiki, učenje mladih pa poteka z aktivnim sodelovanjem pri različnih projektih. Delo vodijo mentorji, ki so za projektno delo in delo z mladimi posebej usposobljeni.

Primoz Malenšek, eden od mentorjev, pravi: »PUM dejansko ni konkurenca šoli, saj je eden od temeljnih ciljev PUM-a vnovična vključitev v prekinjeno šolanje. V

PUM-u pomagamo mladostniku, da odkrije svoje interese in talente, ga motiviramo, da opravi manjkajoče izpite oz. da se vrne v šolo. Pri PUM-u gre za neformalno izobraževanje, pri tem pa izhajamo iz domeneve, da so bolj kakor same šolske izobraževalne vsebine pomembni še drugi dejavniki, ki zagotavljajo temelje za uspešno in nepretrgano izrabo šolsko strukturiranih izobraževalnih virov: motivacija, izdelava življenjske strategije, temeljno splošno znanje, ki poveča učno prožnost, in zagotovljena nadaljnja podpora pri individualnem učenju.«

Projekt PUM so v Sloveniji po besedah direktorice RIC-a **Vesne Dular** prvič vpeljali leta 1998. »Po strokovni plati so se s tem ukvarjale predvsem šolske svetovalne službe. Pri usmerjanju mladega človeka, ki je zapustil šolo, lahko pomembno vlogo odigra zavod za zaposlovanje. Ne smemo pa pozabiti, da se le manjši delež tistih, ki zapustijo šolske klopi, prijavi na zavodu. Praviloma za to odločitev preteče kar nekaj let. In tu je akutni problem – preveč zamujenega časa za mlade, ki nezaznavno vegetirajo nekje na obrobju družbe,« pravi Dularjeva. Novo mesto je do zdaj predstavljalo črno liso na zemljevidu Slovenije. »Za odločitev, kdaj in kje bo PUM deloval, mora poleg izvajalca izraziti interes tudi območna služba Zavoda RS za zaposlovanje. Leta 1999, ko smo prvič kandidirali za izvajanje tega programa, so na novomeškem zavodu za zaposlovanje menili, da program v našem okolju ni potreben, ker je po njihovih podatkih število osipnikov brez nadaljnje obravnave zanemarljivo.« Danes je vse drugače, saj bo RIC projekt izvajal s podporo ministrstva za šolstvo, zavoda za zaposlovanje, andrargoškega centra, MO Novo



mesto in drugih lokalnih skupnosti v JV delu Slovenije. Finančna vrednost projekta je 20 mio sit, delno pa jih sofinancirata socialni sklad Evropske unije in MSS. »Najbolj razveseljivo in vzpodbudno je, da smo se že pred začetkom delovanja z vsemi strokovnimi službami v šolstvu, socialni, zdravstvu in javni upravi ter nevladnimi organizacijami in društvi povezali v informacijsko mrežo, da bi koristne informacije o PUM-u prek različnih informacijskih kanalov dosegli tiste, katerim je program namenjen, dodaja direktorica. RIC ima zaenkrat največje težave s prostorom, saj začasno gostujejo v prostorih ZKD.

»Na PUM-u sem že drugo leto, v tem času sem naredil zaključne izpite in se vpisal v program strojni tehnik (3 + 2), kjer sem tudi že uspešno opravil letnik. Zdaj gledam na življenje zelo pozitivno in imam veliko idej, kaj vse lahko počnem po končanem izobraževanju,« o svojih izkušnjah s PUM-om – program obiskuje v Ljubljani – danes pravi Mitja.

Novoteks Tkanina v stečaju

Boris Blaič

Sodišče v Novem mestu je pred dnevi objavilo stečaj nekdanjega novomeškega tekstilnega giganta Novoteks Tkanina, d.d. Približno 100 zadnjih zaposlenih, med katerimi je tudi precej invalidov, starejših oseb in mater samohranilk, je že prejelo odpoved pogodbe o delovnem razmerju. Stečaj Novoteksa, ki je bil v različnih sanacijskih programih in prestrukturiranih že zadnjih deset let, je sodišče, ki se je odločalo o odobritvi že pete prisilne poravnave, razglasilo po tistem, ko je postalo jasno, da se država, ki je v obliki nepovratnih moči in kreditnih jamstev Novoteksu pomagala že prek dvajsetkrat, dokončno umika iz programa sanacije podjetja.

Žalostno je, da podjetja niso mogli rešiti kljub velikim odrekanjem delavcev. Med zadnjimi zaposlenimi je večina takih, ki bodo zelo težko našli novo delo, zaradi česar je območna enota sindikata že pripravila solidarnostni načrt. Sindikat bo zaposlenim in nekdanjim zaposlenim, ki še niso dobili dogovorjenih odpravnin, nudil vso pravno pomoč in vodil aktivnosti za poplačilo terjatev do delavcev. Ker je vse nepremično premoženje Novoteksa pod hipotekami, bodo iz stečajne mase verjetno plačane le prioritete terjatve, se pravi del neizplačanih odpravnin in zadnja plača,« pravi predsednik območne enote zveze svobodnih sindikatov Jože Miklič.

S sindikata so pred dnevi na ministrstvo za delo družino in socialne zadeve poslali tudi poizvedbo o tem, kako bo država uredila status novoteksovih delavcev, ki jim uprava v preteklem letu ni plačevala prispevkov za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje. »Neplačevanje teh prispevkov ni krivda delavcev in ti zaradi tega ne smejo biti prikrajšani,« je prepričan Miklič.

Cvičkarija 2005

Letos tudi na Primorskem

Stanko Medved

Društvo novomeških študentov letos že tradicionalno prireja festival Cvičkarija. V Novem mestu se bo zadeva zgodila 20. aprila na Novem trgu. Organizatorji za letos napovedujejo nekaj programskih novosti. Popoldanski etno-enološki del je namenjen predstavitvi vinogradnikov, folklori, godbi, priходу vinskih kraljic in nastopu Navihank. Novost je nastop rokodelcev, ki bodo predstavili izdelovanje domačih izdelkov (sodov, pip, majolk ipd). Večerni, zabavni del je namenjen koncertu, na katerem bodo nastopili Inti, Kingston, Leeloojama, Zoran Predin, Slapovi in Mama Manka. Na ljubljanskem koncertu pa bodo nastopili pa bodo nastopili Sky lab, Otium, Panda, Dan D, Vlado Kreslin, Zoran Predin, Mama Manka.

Največja novost letošnjega festivala pa je prav gotovo gostovanje na Primorskem, natančneje v Izoli. Luka Blažič, predsednik DNS-ja je zanikal govorice, da je razlog primorske cvičkarije v tem, da Dolenjci ne moremo več spiti toliko cvička, kot ga pridelamo. »Za Cvičkarijo na Primorskem smo se odločili zaradi večletnega prepričevanja primorskih študentov, naj Cvičkarijo organiziramo tudi pri njih. K organiziranju primorske Cvičkarije nas je dodatno motivirala tudi ustanovitev tretje univerze. Bo pa prireditelj na Primorskem pravi sejem Dolenjstva, s predstavitvijo kulinarike in turističnih aranžmajev.«



V prostoru se je znašlo preveč elementov (pred) mestnega značaja (asfalt, robniki, luči itd.) - volumen vežice z nadstreškom je prevladal nad volumnom cerkve, površina asfaltnega parkirišča pa nad površino pokopališča - prvotna krajinska slika je močno spremenjena. (Suhor.)

Dolenjska nekrofilija

Tekst in foto: Mitja Simič

Pojav množične gradnje novodobnih mrliških vežic po naši deželici lahko pripišemo predvsem širšemu civilizacijskemu procesu spreminjanja družbenih norm in navad. Včasih smo se doma rodili, živeli, delali, umrli in na koncu tudi ležali na parah, zdaj pa hodimo domov pretežno le še spat, vse drugo pa se v glavnem zgodi drugod. Tako je tudi s smrtjo in pogrebnimi obredi. S tega vidika postajajo mrliške vežice civilizacijska norma - tako kot se je to pred tem zgodilo s porodničnicami, vrtci, bolnišnicami, domovi za starejše občane in drugimi in podobnimi institucijami. Do tukaj vse lepo in prav. Zdi pa se, da smo v naših krajih nekatere stvari vzeli kar preveč zares.

Ko se človek ozre po Dolenjski, lahko opazi, da imamo Dolenjci močno izražen nagon po gradnji že v krvi. Kdo med Dolenjci še ni mešal betonske malte in tako ali drugače pomagal soustvarjati kake gradnje, ki jo bodo gledale in se ji čudile še generacije za nami? Menda je Bog že vedel, kaj dela, ko nas je takšne poslal živeti sem med hribočke in doline. Nihče drug ne bi bil sposoben v potu svojega obraza znositi toliko opek, kamnov, peska in cementa v tako oddaljene vinske gorice kot mi, kleni Dolenjci. Ampak vsaka veselica se enkrat konča. In kot vse kaže, je zlata doba "ljudskega stvarstva" na Dolenjskem vendarle mimo. Seveda bi se v naše vinske gorice dalo stisniti še marsikakšno zidnico ali počitniško hišo, saj je nepozidanega prostora med posameznimi zidanicami in škarjami ponekod še dovolj, ampak problem je predvsem v tem, da so se spremenili časi. Kar ni uspelo socialistični "diktaturi", uspeva evropski "demokraciji". Evropa nas je s prijaznim obrazom očarala, da smo ji padli v nedrje, zdaj pa ni več poti nazaj. Vse stvari se počasi normirajo, določajo vnaprej in tudi preverjajo. Vedno več ljudi je v službi tudi cele popoldneve in časa za ljubiteljsko popoldansko gradbeništvo je vse manj. Z zatrtimi strastmi in nagoni pa je hudo - če zadeve zatreš na eni strani, lahko izbruhnejo še siloviteje na drugi. In kot kaže, se to dogaja z mrliškimi vežicami vseppek po naši deželici.

Verjetno na Dolenjskem ni predsedstva krajevne skupnosti, vaškega odbora ali farnega sveta, ki si v svojem mandatu ne bi zaželela postaviti mrliške vežice prav ob slehernem pokopališču. Tu gre tako za je dejanske potrebe kot tudi za potrditev spo-

sobnosti lokalnih veljakov. Slednji pa se pri tem žal prevečkrat ujamejo v past nesmiselnosti lokalnega dokazovanja in napuha. Pri tem jim pomagajo tudi projektanti (pretežno gradbeniki), ki si želijo dati duška svojim predstavam o lepem, ter izredno razkošni gradbeni in sanitarni normativi. Vse skupaj začne včasih že mejiti na nekakšno kolektivno norost. Rezultat takšne norosti pa so težje po gradnji mrliških vežic, ki so večje od cerkva, ob katerih naj bi stale, pa četudi imajo tam le en pokop ali dva na leto.

Seveda je vedno težko govoriti o ekonomski upravičenosti takšnih objektov, vendar pa neka zdrava mera razuma le mora obstajati. Če imamo na kupu več pokopališč, ki imajo na leto manj kot pet pokopov, je smiselno razmišljati o graditvi ene vežice za več pokopališč, vendar pa do takšnih dogovorov zaradi raznih lokalnih peripetij praviloma ne prihaja. Pa tudi ko je gradnja mrliške vežice v osnovi upravičena, le-ta pogosto naraste do prav neverjetnih dimenzij, ki celo prekoračijo dimenzije običajnih stanovanjskih hiš, ob njih pa si omissijo še ogromne nadstreške. Poleg prostora za krsto, mora biti tu še prostor za svoje (če je vežica za več pokojnikov, mora biti tudi prostorov za svoje več), potem mora biti prostor za čajno kuhinjo, pa prostor za župnika, pa prostor za orodje, pa ločena stranišča za moške in za ženske, pa še kakšen skupni prostor - in ko vse skupaj seštejemo pridemo pogosto na preko 100 m² površine brez nadstreška. Ob tem ni jasno, kako lahko imajo v isti združeni Evropi Italijani v najbolj turističnih krajih gostinske lokale za 100 ljudi samo z enim "čučavcem" ali celo brez stranišča, mrliška vežica na najbolj zakotnem pokopališču na Dolenjskem za enega samega pokojnika na leto pa mora biti opremljena s ločenimi stranišči po vseh normativih tudi za invalide.

Poleg izredno velikih stroškov pa z izgradnjo običajno prekompleksiranih objektov z ogromnimi nadstreški tudi kvarimo podoben značilne dolenjske krajine ter spreminjamo tradicionalna prostorska razmerja in hierarhijo prostora, kjer postane mrliška vežica kar naenkrat najbolj izstopajoč element. To pa potem podkrepijo še z velikimi ploščadmi, parkirišči ter raznimi umetelnimi kandelabri in javno razsvetljavo, saj vzamejo nekateri izrek "in večna luč naj mu sveti" očitno preveč dobesedno.



»Ideal« novodobnega urejanja pokopališč na dolenjskem podeželju: čim več asfalta, betona, luči in nadstreška. (Trebelno.)

Vse skupaj se zdi še toliko bolj nerazumljivo in sprevrženo, ko ugotovimo, da je težnja po pompoznosti obratno sorazmerna s siceršnjim gmočnim stanjem prebivalstva. Značilno je, da imamo v Novem mestu daleč najbolj skromne mrliške vežice na Dolenjskem (posebej v Ločni in Smečlu), medtem ko je nova mrliška vežica v Srebrničah za "ljudski okus" povsem neugledna, čeprav je ravno zaradi svoje asketske in arhitekturne izčiščenosti požela mnoga arhitekturna priznanja in skupaj s sodobno krajinsko zasnovo pokopališča predstavlja enega najbolj kakovostnih pokopaliških prostorov v Sloveniji. Ob splošni ljudski klimi, kakršna vlada na naših pokopališčih, se lahko bojimo, da bodo skrbniki srebrniškega pokopališča enkrat podlegli "ljudskemu okusu", ki ljubi velike marmornate spomenike in grobnice, ter bodo poslovljenemu objektu nadelo fasado v fluorescentnih tonih in nanj poveznili streho z nešteto strešicami in stolpci. Zato ni čudno, da se resno razmišlja

o varovanju kakovostnih sodobnih arhitektur tudi z mehanizmi varstva kulturne dediščine in da je bila v ta namen na nivoju države že ustanovljena posebna strokovna komisija.

Edina služba, ki je v dosednji praksi skušala vplivati na podobo teh nesrečnih mrliških vežic v prostoru, je bila služba za varstvo nepremične kulturne dediščine - pa še ta le takrat, ko je šlo za poseg v vplivno območje cerkve ali kakšnega drugega objekta dediščine. Kot ponavadi pri svojem delu ni požela pretiranih simpatij, pa čeprav naj bi bila krajinska kakovost in prepoznavnost v nacionalnem interesu, kar poudarja tudi lani sprejeta Strategija prostorskega razvoja Slovenije. Ne bi bilo slabo, če bi takšne generalne prostorske usmeritve prebrali tudi vsi ostali, ki sodelujejo v procesu izgradnje mrliških vežic, ne pa da se zgolj togo držijo vsak svojih ozkih predpisov in normativov. Spet je prišla pomlad v deželo - in dolenjski graditelji so že prilezli na plan...



Objekt je navzven neopazen, čeprav je velik in reprezentativen - v prostor je postavljen tako, da ne izstopa, ampak le kakovostno dopolnjuje krajinsko sliko celote z obilico zelenja. (Pokopališče Srebrniče.)

Na Biču desni smerokaz ...

Marijan Dovič

Tisti Novomeščani, ki se pogosto, morebiti celo vsak delavnik, vozimo v Ljubljano in nazaj, si lahko čas vožnje, ki je za nas večinoma čista izguba časa, krajšamo na različne načine. Eden od njih je tudi opazovanje zgostitev in razredčitev v prometu. Kaj nenavadno se na prvi pogled zdi, da se na avtocestnem odseku Bič-lvančna gorica (ali obratno, če želite) promet občutno zredči. Na odstavnem pasu se znajde velika količina vozil, in ni treba veliko ugrabiti, kaj tam počno. Javno, izogibajo se pretočni cestninski postaji, ki stoji ravno sredi omenjenega odseka.

Ekonomika je tu jasna: vsak ovinek prihrani 420 SIT oziroma 1,75 EUR, hkrati pa potovanje podaljša za najmanj 10 minut. Kar je zanimivo, je množičnost tega računskega početja, ki nam neopredeljeni užitek ob prihranku povrne z 10-15 minutno vožnjo v koloni, običajno za kakšnim smrdljivim tovornjakom. Množičnost izogibanja cestnini nam tudi prepričuje, da bi ga pripisali razumljivim nosilcem, denimo študentom, ki si na ta način lahko privoščijo pivo več ali dva litra bencina, ali socialno ogroženim, ki si komaj privoščijo potovanje, ali pa turistom, ki bi želeli nekoliko »pristnejše« doživeti slikovitost dolenske pokrajine. Ne, na odstavnem pasu ni spačkov, katroc in petic (teh tudi sicer ni več videti), temveč poleg clov in puntov desni smerokaz na Biču prižigajo tudi lagune, fokusi, pasati in podobno.

Pojav postane zanimivejši, ko se zavedemo, da je ovinek pogosta praksa tudi pri tistih, ki se v Ljubljano v službo vozijo dnevno in za to prejemajo potne stroške. Delovni čas, ki je zaradi skoraj enourne vožnje v vsako smer že tako do skrajne mere dolg, si zavoljo prihranjenih 840 SIT prostovoljno podaljšajo še za dodatne slabe pol ure. Kakšni motivi morejo tu biti v ozadju? Vzemimo za primer meščana, recimo mi Vili. Vsak dan dvakrat Vili zavije z avtoceste, se vozi v koloni in se na isto avtocesto vrne. V ponedeljek zjutraj in popoldne, v torek zjutraj in popoldne ... in tako do petka. Vili voli udoben nov avto srednjega razreda, za katerega je odšel krepko čez 4.000.000 SIT. Toda Vili nima ravno ekscenno visoke plače. Kaže, da ga je investicija dobro oskubila. Morda se mora ravno zato voziti mimo cestninske postaje? Toda ali Vili ni zmogel drugačnega računa? Vzemimo, da se v enem letu pelje v Ljubljano in nazaj 220-krat (odšteli smo vikende, dopust, praznike in kak dan bolniške). Za cestnino bi v enem letu odšteli 185.000 SIT, v sedmih letih, v katerih bi se recimo avto obrabil oziroma bi ga Vili želel zamenjati, torej nekaj manj kot 1.300.000 SIT. Če bi si Vili torej kupil avto za 3.000.000 SIT, bi si s tem (teoretično) kupil tudi 770 kvalitetnih ur prostega časa (in vsak prosti čas se zdi nadvse kvaliteten v primerjavi z vožnjo za smrdljivim tovornjakom), ali z drugimi besedami, v sedmih letih skoraj 100 dni dopusta.

Da bi ugotovili, kaj Vilija žene, se je treba vrniti k pojmu, ki je v jedru naše zgodbe: to je skopost. Paradigmatični skopuh iz preteklosti, kakršnega je upodabljala literatura od antike dalje, je seveda smešna, osamljena figura, ki se zaklepa v svoj hram – trezor, da bi s tresočimi in potnimi rokami in povišanim srčnim utripom, izoliran od okolice, smrdljivo občeval s fizično manifestacijo njegove poblazne želje, zakladom; novci, dukati, zlatniki. Tak skopuh hkrati paradokso pooseblja vrline varčnosti in vzdržnosti, saj ga nenehni in sam vase vračajoči se zagon želje, ki ne neha vpiti »ŠE!«, spreminja v popolnega asketa, ki nič ne troši, ki mu je vsako trošenje odveč, ki živi tako rekoč »ob kruhu in vodi«, saj stremi le k povečevanju svojega (popolnoma nekoristnega) zaklada.

Ta starodavni model skopuha, katerega zgodovina je tesno povezana z razvojem pogledov na upravičenost obresti, oduševstva pa tudi antisemitizma (paradigmatični skopuh-oderuh je seveda Jud), se zdi danes nekaj neživiljenjskega, literarnega, fiktivnega. Toda skopost kot »hiba«, tako kot druge izmed sedmerice človeških grehot, ni izpuhtela. Verjetneje je, da se je transformirala, našla nove različice in stopnje, prilagojene postindustrialni družbi. Morda je paradigma skopuha le njegova najčistejša, skrajna stopnja, neizmer na smešnost skopuha kot lika pa ima korenine morda v tem, da zadeva v intimo vsakega posameznika, saj s pretiravanjem razgalja tudi mala, vsakodnevna skopuška zadovoljstva, majhne

zmage skoposti, ki jih sramežljivo skrivamo in prikrivamo – s skopostjo se nihče, niti največji skopuh, pač ne ponša.

Askeza, katere cilj je namesto »brezkoristnega« kopicenja novcev svetleč kos pločevine, ki presega realno finančno moč kupca, je še sorodna askezi paradigmatičnega skopuha. Model Slovenca, ki »živi ob kruhu in vodi«, po možnosti še v podrtiji, zato da si lahko privoščijo luksuzno vozilo, prerašča že v stereotip, s katerim se redko kdo v resnici identificira. (Ne morem si kaj, da se ne bi v oklepaju spomnil znanca, ki je ob predlogu, da bi šli na pico, naredil nekako tako kalkulacijo – na pico nima

Na pico nima smisla iti, ker enkrat ne greš, dvakrat ne greš, stokrat ne greš ... pa imaš za golfa.

smisla iti, ker enkrat ne greš, dvakrat ne greš ... pa imaš za golfa. Z neke druge optike se seveda zdi tako »prišparani« golf obupno in nedosegljivo drag.) Meja med razumno varčnostjo in bedno skopostjo je tanka in nedoločljiva.

Če si naročim neko pijačo zato, ker je cenejša, četudi bi mi bolj ustrezala dražja, ali če v tujini jem sendviče, da ne bi zapravil denarja za kosilo (četudi bi ga načeloma lahko), je to varčevanje ali skopost?

Odgovora ne bomo razrešili tukaj. Pač pa moramo opozoriti na nekaj drugega. Teoretični psihanalitik Mladen Dolar v svoji knjigi *O skoposti* zarezhe v jedro problema sodobne kapitalistične skoposti. Opozori na veliko zmago kapitalizma, ki je uspel sodobnega skopuha preoblikovati. Preoblikovati tako, da mu je pustil gnusni, smrdljivi užitek »prišparanja«, užitek ob prihranku, ki ga je združil z nebrzdanim, prekomernim trošenjem. Skopuh uživaško skopari, ko dobi zastoj tretjo konzervo tunine, četrti (3+1) šampon, ko žveči 15% več čokoladne tablice ali si pere zobe s 25% več zobne paste, ki je na tubi drugače pobarvana, se pravi tistim delom zobne paste, za katerega kot da ne bi plačal prebite pare. Skopari, ko kupuje avto prek svojih zmožnosti, a mu pri tem priznajo tri kombinirane vrste popusta (na staro zalogo, na sezono, na nov model), poleg tega navržajo – popolnoma zastoj – še 300 tisočakov za njegovo staro vozilo, in, ne boste verjeli, še komplet predpraznikov. Ob takem prihranku se taja srce sodobnega skopuha. Paradigmatični asket se zdi ob tem pravzaprav veličastna, moralno vzvišena figura. Sploh zato, ker splošno razširjeni kapitalistični skopuh, katerega želja po skoparjenju se udejanja ravno skozi perverzno trošenje (in v tej transformaciji je triumf sodobnega marketinga), predstavlja pravega skopuha, ki je tako kot njegov predhodnik totalen egoist in ki mu na misel ne pride, da bi presežke delil s komer koli. Skopost kapitalizma je neozaveščeni, skrajni egoizem potrošnika.



Zver in eksploziv

Marko Vide, foto: Borut Peterlin

Priprava smodnika

Tako na bršljinjski kot na ostalih osnovnih šolah v novomeški občini, kjer se skupaj šolajo romski in ostali otroci, zagotovo obstajajo nerešeni problemi, zaradi katerih prihaja do medetičnih sporov. Predlog skupine staršev OŠ Bršljin po nasilnem prepisu romskih učencev na druge šole je tako zakonsko kot etično skrajno vprašljiv in ne sodi drugam kot v 60. leta prejšnjega stoletja.

Uveljavljeno rasno združevanje romskih in ostalih učencev v razredih z obstoječim učnim programom, kot je zadnja leta v veljavi in kar še naprej predlaga vodstvo šole, sindikat učiteljev in liberalno usmerjeni del populacije, kot kaže, tudi ni rešitev. Če bi bila, obstoječih problemov verjetno danes ne bi imeli.

Žal je prišlo do tega, da je od obeh predlaganih sprejeta kompromisna in hkrati najslabša možna rešitev ministra Milana Zvera, po kateri bodo otroke rasno ločevali in jih nato združili pri predmetih likovne in športne vzgoje. Kot bomo videli v nadaljevanju, je pod pritiskom skupine staršev pripravil najboljši možni recept za izbruh medrasnega nasilja.

Eksperiment

Družbeni znanstvenik Muzafer Sherif je skupaj s sodelavci pred petimi desetletji izvedel danes nadvse znano študijo »The Robbers Cave Experiment«, v kateri je sodelovalo 22 12-letnih dečkov, ki so jih pod krinko poletnega tabora pripeljali v strogo nadzorovano okolje v naravnem parku v Oklahomi v Združenih državah.

Dečke so v parku razdelili v dve skupini in jih nato za nekaj dni ločili. Po uvodnem obdobju mirovanja, ko so se dečki dobobra identificirali s svojo skupino, so raziskovalci med njimi vnovič povečali stike in nato skozi tekmovalne igre začeli usmerjati eno skupino proti drugi. V nekaj dneh so se med »Orli« in »Klopotačami«, kot sta se skupini poimenovali, začeli pojavljati zmerjanja, grožnje in celo fizični obračuni. Recept za konflikt je bil torej enostaven: posameznike ločimo v dve skupini in ju nato spet združimo v tekmovalnih okoliščinah.

Sherif se je nato lotil bolj zapletene naloge; umirjanju konflikta med skupinama in vnovičnemu vzpostavljanju medsebojnega sožitja. V prvem poizkusu so raziskovalci nalogo skušali rešiti tako, da so umaknili vse tekmovalne okoliščine in skupini začeli družiti v prijetnih trenutkih, kot so bili pikniki, kino predstave ipd. Rezultati so bili naravnost porazni, saj so se konflikti le še stopnjevali.

Raziskovalci so zato opustili »nasilno« združevanje obeh skupin in začeli oblikovati serijo situacij, v kate-

Minister Zver je pod pritiskom skupine staršev pripravil najboljši možni recept za izbruh medrasnega nasilja.

rih je bilo za medsebojno korist nujno potrebno sodelovanje obeh skupin. Naprej so v naselju namenoma prekinili dotok vode iz bližnjega rezervoarja in dečke obvestili, da naj skupaj poiščejo in odpravijo napako, če želijo priti do pitne vode, kar so uspešno tudi storili. V naslednjem primeru so obe skupini obvestili, da je film, ki so si ga želeli ogledati, sicer na voljo za izposajo, vendar zanj raziskovalci nimajo na voljo dovolj denarja. Obe skupini sta se strinjali, da združita moči in sami zbereta manjkajoči preostanek, nato pa so vsi skupaj preživeli nenavadno miren večer. V naslednjih dneh se je »pokvaril« avtobus, ki sta ga lahko premaknili le obe skupini skupaj itn.

V nadaljnjih dneh in tednih je skozi nove in nove situacije, ki so jih raziskovalci ustvarjali, postalo jasno, da se je rivalstvo med skupinama umirilo. Dečki so se med seboj spet začeli družiti, zahtevali so skupne izlete ter eden drugemu celo pomagali pri različnih opravilih. Naloga je bila rešena.

Nazaj v šolo

V času medrasnih napetosti na jugu ZDA v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja so izobraževalni psihologi uvideli izjemno pomembnost Sherifove študije; samo združevanje in medsebojno spoznavanje učencev različnih ras ni bilo dovolj za pomiritev strasti. Potrebno je bilo oblikovati programe, kjer bo za učni uspeh vsakega posameznika nujno sodelovanje med vsemi učenci. Profesor in psiholog Elliot Aronson je tako leta 1971 ustvaril nadvse uspešen program »sestavljanke«, ki temelji na ideji, da se bo, takoj ko bodo učenci postali odvisni en od drugega, njihov medsebojni odnos temu primerno spremenil. V »sestavljanki« je to doseženo tako, da je vsakemu izmed učencev podan del učne snovi, poznavanje vseh delov pa je ključnega pomena za uspešno opravljeno preverjeno znanja. Če do konca ure vsi ne sodelujejo, pri izpitu vsi padejo.

Ko so »sestavljanko« prvič začeli izvajati v razredih, kjer je vlada la rasna nestrpnost, so prišli do izjemnih rezultatov. Večina napetosti med učenci je sčasoma izginila, začela so se oblikovati medrasna prijateljstva, pri učencih iz rasne manjšine pa sta se nadvse povečala tudi prisotnost pri pouku in končni učni uspeh.

Zelena ali modra žička?

Glede na podatke iz Sherifove in vseh nadaljnjih mednarodno priznanih študij medrasnega združevanja je jasno, da bo Zverov načrt ločevanja romskih otrok od ostalih ter nato združevanje teh skupin pri nadvse tekmovalni športni vzgoji privedel kvečjemu do izjemnega stopnjevanja konflikta in ne rešitve.

V primeru, da lokalni populistični politiki in minister Zver za stopnjevanje nasilja ne želijo prevzeti osebne odgovornosti, je morebiti skrajni čas, da se umaknejo in zadevo prepustijo usposobljenim skupinam učiteljev, sociologov in šolskih psihologov, ki bodo s poglobljeno analizo obstoječega stanja oblikovali konkretne programe, s katerimi bodo skušali razrešiti obstoječo situacijo, ne da bi jo pri tem poslabšali. (Študije in raziskave povzete po knjigi: Robert B. Cialdini, The Psychology of Persuasion.)



Anafora, epifora, anadiploza

Barica Smole, foto: Boštjan Pucelj

Slovenščina je čuden jezik. V mnogih letih se ga Slovenci nikakor ne moremo naučiti. Ko smo majhni, se nam še zdi, da ga znamo, potem se nam pa počasi odkrije, da nimamo pojma. Še tam, kjer naj bi bila zborna izreka doma, torej na radiu in po TV, kar mrgoli napak. Na enem izmed komercialnih televizijskih kanalov so odkrili tudi njeno novo različico. Ni mi še povsem jasno, v čem je hec te novosti, čeprav imam še kar tenko uho. Na tem kanalu vsi izvajalci neke oddaje, zlasti pa najbolj izstopajoča blondinka, nekam čudno pojejo. Zlasti pri aju in oju povešajo čejust in bati se je, da jim bosta samoglasnika padla na nožne prste. Obtežujejo zloge, da skačejo iz besed, ko da niso naše. To ni narečje (narečja so biseri našega jezika, da ne bo pomote), ampak nekakšno »fino pačenje« in zategovanje pa zibanje vokalov, ki mu ni primere. A se tako bolj ekstra sliši? Ko sem že pri ekstru, sem se spomnila, da v Solkanu pravijo, da je ženska nazaj rodila, kar pomeni, da je spet rodila, v bohinjskem koncu govorijo ženske za moškega, če pa Korošci in Prekmurci govorijo v narečju, jih noben živ z drugih koncev naše kure ne razume. Zato pa imamo jezikovne norme, da se razumemo. Ali da bi se razumeli.

Pa mi je prišel lani pod roke en sedmošolec, ki se je za kontrolko učil Simona Gregorčiča. Vsi se najbrž še spominjate vsaj njegove pesmi Soči. Pesmica je s stališča pouka literature prekrasen primer; poleg jezika, melodičnosti, zgodbe, zgodovine in domovinske vzgoje vsebuje še mnogo elementov, iz nje se da narediti krasne učne ure. Pesem kar teče, ko sinjezelena reka, ki do danes ni zgubila svoje lepote. Ampak fant je ni razumel. Pa sva se pogovorila o njej. Bil je že na njenem izviru in na Mostu na Soči. Poznal je njeno barvo, videl je njen živahni zgornji tok, kako se umiri, ko priteče na ravnine. ... In sva še malo govorila o fašizmu, o prvi vojni, soški fronti, rapalski meji, trpljenju Primorcev, tudi dekleta že opazuje, jasno, in ve, kako hodijo. ... O, to je pa čisto lahko, je rekel, ko sva pesem potem še enkrat na glas prebrala. Zakaj je pa nisi razumel, sem ga vprašala, pa je samo zmignil z rameni. In sem zato pokukala v njegov zvezek. Anafora, epifora, anadiploza je pisalo. Moj bog, kaj je že to? Se spomnite mogoče iz gimnazije, če ste imeli kakšnega zadržtega profesorja? (Če se beseda ali skupina besed ponavlja na začetku verza/ov, je anafora, epifora je, če se na koncu, anadiploza je pa podvojitve). Vse to res stoji v Soči. Častna beseda. Ampak če je Simon vedel, da je napisal anaforo, epiforo in anadiplozo, naj me vrag. Tudi zadnjič je Marijan Zlobec na literarnem popoldnevu v Novi Gorici pripovedoval, kako da je bil Kovič presenečen, ko so se dijaki ob njegovi zbirki Labrador učili o geološki sestavi tega polotoka.

Ko sem obiskala Simonovo hišo, ki jo je kupil v Prvačini, kjer je bil duhovnik, sem s hriba zrla dol na reko Vipavo in Prvačino. Izpred cerkve, kjer je maševal, pa tudi izpred njegove hiše s spominsko ploščo, je prekrasen pogled vse tja do Trnovskega gozda pa Brd, čez Furlansko nižino, do Tržaško-komenskega krasa. ... Kar malo prevzelo me je, pa sem mu povedala, kaj delajo z njim. Nič ni rekel, samo malo žalosten je bil. Saj ga tudi za življenja, četudi so ga imeli za slávčka, ozkosrčni niso razumeli in je že malce navajen. Nekoč sem v Primorskih srečanih prebrala, da so prvi zagnali vik in krik ob nekaterih njegovih pesmih duhovniki iz trebanjske fare. Je pa svojevrstna tolažba, če sva žalostna vsaj dva.

Seveda sem tudi povprašala prijatelja, ki je učil enak razred na drugi šoli, ali on tudi muči Sočo. Si lahko mislite, kaj je odgovoril.

Zdaj malo bolj razumem, če kdo ne razume. Še vedno mi ni jasno, če kakšen doktor znanosti ne obvlada ne sintakse ne pravopisa. Tudi se mi ne da več opozarjati, ko vsi po vrsti pravijo pred dvema leti, namesto pred dvema letoma.

Pa ne mislim, da so samo anafora, epifora in anadiploza krive za vse. Najbrž bo nekaj tudi na klimi, ki omogoča, da je uspešen vsakdo, ki ima »karizmo«, pa naj ta izhaja iz njenih oblil ali njegovih komolcev ali pogostosti pojavljanja v javnosti; vedno bolj na repu lestvice vrednot je znanje.

Na srečo se kdaj pa kdaj zgodi tolminski punt, kot se je zadnjič, ko seje ravnatelj tolminske knjižnice uprl zahtevi naših (!) uradov, naj se na razpis prijavi v angleščini.



Gledališče je zgodovinski projekt

Boris Blaić, foto: Borut Petrlin

Janez Pipan, predsednik projektne sveta za ustanovitev gledališča v Novem mestu, sicer ravnatelj ljubljanske Drame in dolnjiški rojak, nikoli ne pozabi omeniti, da se v času ustanavljanja gledališča dogaja zgodovina. Ne le da se bo z ustanovitvijo teatra v Novem mestu končno dopolnila mreža slovenskih profesionalnih gledališč, kjer na področju jugovzhodne Slovenije zija očitna bela lisa, gledališče v mestu predstavlja tudi kulturni presežek, ki je značilen za urbano okolje, kar si Novo mesto tako zelo prizadeva biti. V takih trenutkih je potrebno veliko poguma, opozarja Pipan. Novomeško gledališče se namreč ustvarja iz nič. Stavba, kjer naj bi gledališče dobilo svoj dom, ni povsem primerna za to dejavnost. Solanih igralcev, režiserjev in drugih gledaliških ustvarjalcev v Novem mestu pravzaprav ni. Pod velikim vprašajem so še vedno finance, ki jih zahteva tak projekt. Na strani prihodnjega novomeškega gledališča je zdaj le zavedanje, da Novo mesto gledališče za svoj nadaljnji razvoj potrebuje. To so na zadnji seji občinskega sveta potrdili tudi novomeški svetniki, ki so v prvi obravnavi, sicer z nekaterimi pripombami in pomisleki, soglasno potrdili sklep o ustanovitvi gledališča. Ali bo zgodba o prihodnjem novomeškem teatru komedija, tragedija, farsa ali morda celo zgodba o uspehu, pa bo pokazal čas.

Novo mesto v primerjavi z drugimi regionalnimi središči po Sloveniji svoje poklicno gledališče dobiva razmeroma pozno. Kaj je po vašem mnenju temu vzrok? Smo Dolenjci premajhni, kulturno nezahtevni ali kaj tretjega?

Težko ocenjujem, ker razlogov ne poznam natančno. Morda je temu krivo pomanjkanje prave volje in ambicioznosti, morda dozdaj ni bilo ekonomskih oziroma finančnih pogojev za ustanovitev gledališča. Vsekakor pa vem, da se Novo mesto, se pravi ključne ustanove pa tudi posamezniki s področja kulture, že dolgo zavedajo, da mesto potrebuje gledališče. Nekateri so se zanj tudi resno prizadevali. Določen »strah« pred tveganim korakom je razumljiv: ustanovitev gledališča, še bolj pa njegovo uspešno delovanje je visoko zahteven in v marsičem negotov projekt. Potreben bo določen čas, da bo gledališče resnično zaživelo, pokazalo rezultate in prepričalo številne nejeverne Tomaže, da se je vendarle »splačalo« tvegati.

Zakaj verjamete, da so razmere za ustanovitev novomeškega gledališča zdaj prave?

Kot je ugotovil že projektni svet, obstaja avtentična volja Novomeščanov na različnih ravneh, od javnega mnenja do političnih struktur, da se gledališče ustanovi. Novo mesto doživlja kot regijsko središče pospešen gospodarski razvoj, v Novem mestu je nekaj paradnih konjev slovenskega gospodarstva, ki bi novemu gledališču lahko tudi finančno pomagali. Z ustanovitvijo gledališča v Novem

mestu se bo mreža slovenskih poklicnih gledališč dopolnila in zaokrožila. Nacionalna kulturna politika uvršča med strateške prioritete tudi enakomerno regionalno zastopanost kulturnih vsebin po celotnem državnem in slovenskem jezikovnem ozemlju. Ne le da je zdaj pravi čas, mislim, da je tudi zadnja priložnost, da Novo mesto skoči na ta vlak, ki ga bo kot mesto, v simbolnem pomenu, popeljal v »prvo ligo« tistih slovenskih mest, ki se zavedajo tudi pomena kulture za vsestransko kvaliteto življenja mesta.

Kako kot ravnatelj najpomembnejše slovenske gledališke ustanove gledate na ustanavljanje novih gledališč? Ne gre tu za konflikt interesov?

Konflikta ne bo, ker ravnatelj Drame nima prav nobenega interesa v zvezi z novomeškim gledališčem, le vizijo in iskreno željo, da bi se čim prej udeležila. Če pa imate v mislih potencialno konkurenco: ta je vedno dobra in dobrodošla, kaj ne?

Kako si v projektne svet predstavljate organizacijsko shemo novomeškega gledališča? Lastnega ansambla vsaj v prvi fazi verjetno ne bo imelo, ali pač?

V tem pogledu nismo izumijali kakšnega določenega ali povsem novega modela, pač pa smo se zgledovali po nekaterih obstoječih slovenskih gledališčih, ki so denimo na Ptuj, v Kopru in v Kranju. Mislim, da je le Ptuj v celoti brez lastnega ansambla, ostali imajo vsaj nekaj redno zaposlenih igralcev. Tudi če se bo novomeško gledališče odločilo, da na začetku ne zaposluje igralcev, pač pa deluje s pomočjo honorarnih sodelavcev, je potrebno pustiti odprto možnost za formiranje stalnega ansambla. Igralci, ki jih pogodbe ne zadolžijo le s predstavami na lastnih odrih, pač pa vsi veliko gostujemo. Tudi Drama: med štiristo predstavami, ki jih odigramo na sezono, je okrog sedemdeset do osemdeset gostovanj. Gostovanja so možna tam, kjer obstajajo pogoji za to, sicer bo potrebno organizirati »gostovanja« gledalcev iz okoliških krajev na matičnem odru v Novem mestu. Skoraj nujen del programa novega gledališča bi morale biti predstave za otroke in mladino; te lahko veliko gostujejo in dosežejo ogromno ponovitev. Sicer so pa vse to bolj kot zame vprašanja za programske vodje oziroma direktorja novega gledališča. Njegova vizija, njegov program bo moral nujno vsebovati tudi odgovore na ta in podobna vprašanja.

Je v Sloveniji dovolj prostih in predvsem kvalitetnih režiserjev, dramaturgov, igralcev in drugih gledaliških ustvarjalcev?

Zagotovo jih je dovolj, vprašanje pa je, če so pripravljeni oditi v Novo mesto, kar za mnoge med njimi pomeni »v provinco«. To je v veliki meri odvisno od ponudbe, od tega, kaj lahko v Novem mestu dobijo, česar drugje ne morejo. Tu je ključnega pomena, kdo bo dobil mandat za dejansko ustanovitev novomeškega gledališča in s tem za

začetek povsem nove zgodbe v slovenskem teatralnem življenju. Od njegove strokovne avtoritete, od njegove vizije in programa bo odvisno, ali bo k sodelovanju pritegnil dovolj kvalitetnih umetniških sodelavcev, predvsem igralcev in režiserjev, ki bodo pripravljeni tvegati, delati v skromnih prostorskih in tehničnih pogojih, se soočiti z vsemi težavami, teh pa ne bo malo, ki jih prinese takšen pionirski projekt.

Koliko tedenskih predstav, lastnih in gostujočih, si lahko gledališče - kot bo novomeško - sploh privoščilo, da dvorana ob tem ne bi bila prazna?

To je spet v veliki meri odvisno od tega, ali bo imelo gledališče stalni ansambel in si bo lahko postopoma ustvarilo tudi določen »železni« repertoar, ali pa bo delovalo z najetimi in s pogodbeno angažiranimi igralci, kar narekuje drugačen tempo in razpored igranja ponovitev (čimbolj racionalno, v čim krajšem času odigrati čimveč predstav; igralci namreč kmalu odidejo drugam, v nove projekte itd.). V vsakem primeru pa bo potrebno privabiti v gledališče čimveč gledalcev, ne samo Novomeščanov. Skoraj enako pomembna kot samo načrtovanje in ustvarjanje predstav sta v gledališču promocijska in marketinška dejavnost. Proces pridobivanja gledalcev bo dolg, naporen in zahteven; spremljalo ga bo tudi mnogo neuspehov, a to je del tega posla.

Koliko lastnih predstav na leto naredijo primerljiva gledališča? Kaj se kasneje s temi predstavami dogaja? Ponovitve zgolj na lastnem odru bržkone ne pride v poštev?

Pripravijo od štiri do pet premiernih uprizoritev na leto, poleg tega vabijo v goste tudi predstave drugih gledališč, si jih medsebojno izmenjujejo in podobno. Nobeno slovensko gledališče se ne zadovolji le s predstavami na lastnih odrih, pač pa vsi veliko gostujemo. Tudi Drama: med štiristo predstavami, ki jih odigramo na sezono, je okrog sedemdeset do osemdeset gostovanj. Gostovanja so možna tam, kjer obstajajo pogoji za to, sicer bo potrebno organizirati »gostovanja« gledalcev iz okoliških krajev na matičnem odru v Novem mestu. Skoraj nujen del programa novega gledališča bi morale biti predstave za otroke in mladino; te lahko veliko gostujejo in dosežejo ogromno ponovitev. Sicer so pa vse to bolj kot zame vprašanja za programske vodje oziroma direktorja novega gledališča. Njegova vizija, njegov program bo moral nujno vsebovati tudi odgovore na ta in podobna vprašanja.

Se vam zdi, da je občina k projektu ustanavljanja gledališča pristopila resno? Nekaterim se zdi, da gre bolj kot za dolgoročen projekt za izpolnjevanje predvolilne obljube župana?

Prepričan sem, da je namera resna. Jaz zagotovo ne bi sedel v projektnem svetu, če ne bi bilo tako. Imam dovolj svojega dela in me izpolnjevanje predvolilnih obljub kogar koli res ne zanima. Ugotovili smo, da ima vizija poklicnega gledališča v Novem mestu dolgo zgodovino, ki se zdaj približuje najpomembnejšemu dejanju: ustanovitvi. Vesel sem, da je projekt zelo uspešno prešel prvo branje v mestnem svetu. Prepričan sem, da bodo prišli v zgodovino prav vsi, ki bodo na koncu glasovali za, ne glede na politično pripadnost in ne glede na to, da imajo morda kakšne, tudi upravičene pomisleke in strahove. To je zgodovinski, a ob tem tudi izredno tvegan in negotov projekt. Lahko se tudi ponesreči.

Zakaj ste predlagali gledališče kot samostojni zavod? Zakaj ga ne bi razvijali v okviru Kulturnega centra Janeza Trdine?

Novega gledališča si sploh ne morem predstavljati drugače kot samostojne ustanove. Vsi ugotavljamo, da gre za zgodovinski dogodek, ki nima primerjave v kulturni zgodovini Novega mesta, za prvo profesionalno gledališče na tem območju, delovalo pa naj bi kot privesek že obstoječe ustanove, ki se poleg vsega ukvarja pretežno s prirejanjem kulturnih dogodkov in nima izkušenj z lastno produkcijo! Prepričan sem, da bi tako rodili nedonošenčka ali celo prezgodaj boleče splavili! Novo gledališče mora delovati kot samostojna, umetniško in finančno neodvisna ustanova, ki jo vodi programski vodja, strokovnjak za področje gledališča z močnimi referencami in jasnim programom. Na ta način je možna tudi najbolj racionalna produkcija in postprodukcija, brez nepotrebnih zapletov, ki bi jih prinesla kohabitacija dveh stanovalcev v isti hiši. Pamet v glavo! Ob tem Kulturni center Janeza Trdine še naprej opravlja svojo dejavnost. Konkurenca, ki jo bo vzpostavilo novo gledališče, pa sploh ni nujno slaba. Za oba.

Novomeško gledališče, navkljub opozorilom, da je oder premajhen, da nima primernega zadržaja in še kaj, svoj sedež dobiva v Domu kulture. V kaki meri bodo tehnične ovire, ki jim zaenkrat ni videti celovite rešitve, omejevale produkcijo?

Bodo, v precejšnji meri. Prostore bo potrebno čim prej obnoviti, izboljšati tehnične pogoje, v perspektivi pa povečati oder in ga opremiti s sodobno tehnologijo, poskrbeti tudi za druge nujne prostore... Veliko dela!

Kaj se da storiti z 22 milijoni tolarjev, ki jih namerava občina letos vložiti v gledališče? Je to po vaših izkušnjah dovolj za ureditev nujnih tehničnih zadev in prvo predstavo, ki naj bi bila že za letos?

To je dovolj za skromen začetek, daleč od slavnostne pompoznosti. Kakšen tolar bodo morali primakniti tudi sponzorji.

Koliko denarja letno tako gledališče sploh potrebuje?

Letošnji vložek bo potrebno pomnožiti z deset. Seveda ni nujno, da bo ves denar prispevala samo mestna občina iz proračuna, zagotovo pa bo njen delež odločilen. Projekt novega gledališča bi bilo zato čimprej potrebno predstaviti vodilnim ljudem novomeškega gospodarstva in jih skušati pritegniti k sodelovanju. Oni so potencialni podporniki in sponzorji tega zgodovinskega dejanja. Kasneje bodo del proračuna gledališča tudi »dohodki iz dejavnosti«, se pravi lastni prihodki.

Sredstva za delo gledališč v drugih regionalnih središčih v precejšnji meri prispeva tudi država. Koprsko gledališče, na primer, naj bi tretjino potrebnih sredstev dobilo od ministrstva za kulturo. Ali ste od ministrstva že dobili kakšen znak, kako gleda na novomeška prizadevanja in ali misli pristopiti k financiranju gledališča?

Res je, da so ponekod ustanovili gledališča, potem pa jih precej po mačehovsko dali v rejo državi, ki danes financira levi delež programov vseh slovenskih gledališč. To bo potrebno postopoma spremeniti, saj je v nasprotju tudi z evropskimi načeli in s prakso regionalizma. Pa tudi logično je, da mesto skrbi za svoje gledališče, saj navsezadnje prvenstveno služi meščanom. Ministrstvo za kulturo pa ob tem lahko sofinancira program gledališča, predvsem tiste projekte, ki presegajo regionalni pomen.

Kako komercialna morajo biti regionalna gledališča v primerjavi z nacionalnimi?

To ni pravo vprašanje. Dilema komercialno – umetniško je za gledališče zgrešena. Potrebno je oboje: ustvarjati zahtevne predstave na vrhunskem umetniškem nivoju in z njimi doseči tudi določen »komercialni« uspeh.

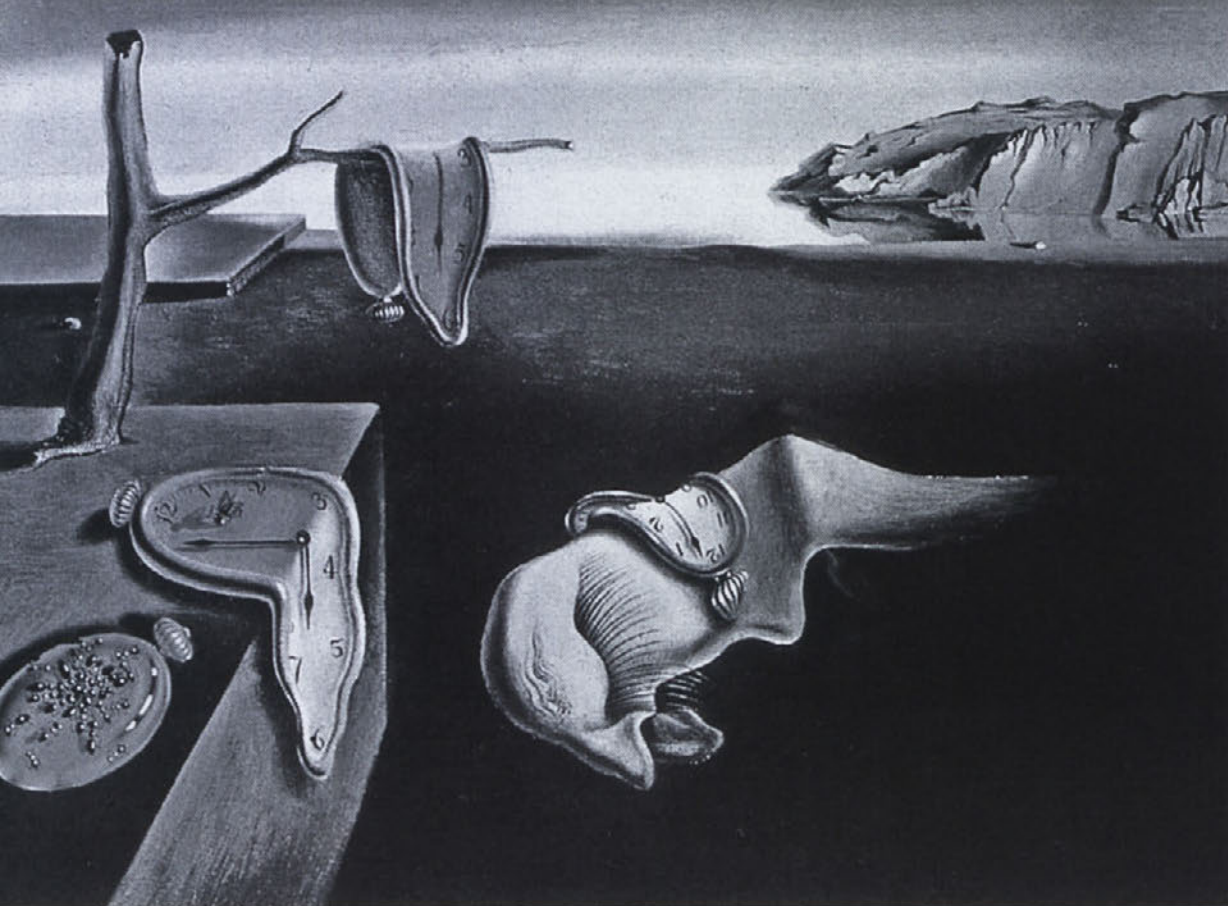
Torej prihodnjemu direktorju ne bi priporočili, naj bo prva predstava novomeškega gledališča ravno komedija?

Hvala bogu, da smo prerasli čase, ko je bila edina dilema, ali bo otvoritvena predstava novega gledališča *Matiček* ali *Kralj na Betajnovi*, s čimer se je poslal vedeževalski signal o prihodnji življenjski poti gledališča. Sodobno gledališče mora biti osvobojeno predsodkov in zgodovinskih klišejev ter odprto za številne možnosti. Zato je pomembno le to, da bo prva predstava novega gledališča takšna, da je še dolgo, mogoče nikoli ne bomo pozabili.



Nataša Košmerl
Park





Paradoksi

Pravilno je napačno, napačno je pravilno

Aleksej Metelko

Kako je mogoče, da je neki stavek hkrati pravilen in napačen? Odgovor na to vprašanje so zaman iskali že v času starih Grkov. Kot vemo, se je človeštvo že v antični dobi ukvarjalo s paradoksi, in tako je še danes. Misel ali trditev, ki temelji na neskladju s splošno veljavnim in prizanim, še danes pušča radovedneže odprtih ust. Poznamo več tipov paradoksov (logični, časovni, številski, geometrijski, verjetnostni...itd.), odvisno od tega, kje so pojavi situacija, ko lahko govorimo o paradoksu. Paradoksa je lahko trditev, ki je videti napačna, a je dejansko pravilna, in obratno. Dokazovanje, ki se zdi brezhrebno, pa vendar vodi v logično protislovje, lahko imenujemo paradokso doka-zovanje. Zanimivi so tudi vizualni oziroma geometrijski paradoksi, o katerih smo v Parku že pisali (Optične iluzije in nemogoči predmeti, Park, marec 2004).

Logični paradoks

Najbolj enostavna oblika logičnega paradoksa je izražena v kratkem stavku: »Ta stavek je napačen.« Poglejmo; če predpostavimo, da je ta stavek pravilen, to pomeni, da je napačen in ni pravilen. In če predpostavimo, da je napisan stavek napačen, pomeni, da je stavek pravilen in ne napačen. Skratka, če je stavek napačen, je pravilen, in če je pravilen, je napačen. V številnih logičnih paradoksih je prisotna tako imenovana neskončnost. Neskončnost se na primer kaže v razlagi naslednjega paradoksnega vprašanja: »Kaj je bilo prej – kokoš

ali jajce?« Kokoš se, kot vemo, izvali iz jajca, zato ona ni mogla biti. Toda tudi jajce ni moglo biti prvo, saj ga znese kokoš. Ujamemo se v neskončno ponavljanje.

Paradoks gibanja

Ko je Zenon iz Eleje pol stoletja pred našim štetjem predstavil dokaze proti gibanju, so bili ti tako absurdni, da jih še danes poznamo kot paradokse gibanja. Najbolj znan paradoks gibanja je paradoks o Ahilu in želvi. Zamislimo si, da tekmujeta v teku in da želva preteče v eni sekundi en meter, Ahil pa deset metrov. Ker vemo, da je Ahil hitrejši, damo želvi deset metrov prednosti. Zdrava logika nam pravi, da bo Ahil želvo ujel in prehitel, kot bi mignil, pa je temu res tako?

Če želi Ahil prehiteti želvo, mora opraviti neskončno zaporedje nalog, eno za drugo, kar pa je nemogoče. Če sem bolj natančen; prva naloga Ahila je, da doseže točko, s katere je začela teči želva. Da bo prišel do te točke (imenujmo jo točka A), bo potreboval eno sekundo, in ko jo bo dosegel, bo želva še vedno en meter pred njim, na točki L. Ahil mora opraviti drugo nalogo, in sicer mora priti do točke L, na kateri je želva. Ko Ahil opravi tudi to nalogo, je želva še vedno v prednosti za 0,1 meter in je na točki E. Ko Ahil osvoji točko E, ima želva še 0,01 metra prednosti in je na točki X. Vidimo, da je po vsaki nalogi, ki jo opravi Ahil, želva še vedno korak pred njim. Po naslednji nalogi bo med njima razlike še 0,001 metra, še

naslednji 0,0001 metra in tako naprej. Želva prednost se zmanjšuje, toda izničila se ne bo nikoli, saj vemo, da je števil neskončno, kar pomeni, da jih nikoli ne zmanjka.

Paradoksi s števili

Številski paradoksi so povzročili nemalo preglavic in zmede v učenih glavah matematikov. Prav ti paradoksi so bili krivi za vpeljavo iracionalnih, imaginarnih, kompleksnih, Cayleyevih in drugih števil. Glede na našo vse bolj rastočo tendenco kapitalističnega razmišljanja se pozabavajmo z naslednjim zanimivim primerom.

Neka trgovina ima razprodajo. Ponudi 30 cedejev po dva skupaj za en evro, 30 drugih cedejev po tri za en evro. Do večera prodajo vseh 60 cedejev in dobiček od njih znaša 25 evrov (15 evrov za 30 plošč po dva za evro in 10 evrov zaslužka za 30 plošč po tri za evro). Naslednji dan, preden da trgovina v prodajo novih 60 cedejev, enemu izmed bistrih trgovcev pade na pamet ideja; zakaj bi se mučili s sortiranjem, prodajal bom po pet cedejev skupaj za dva evra, saj je itak isti šmorn. Toda pri večernem štetju dobička presenečen ugotovi, da je zaslužil le 24 evrov. Kam je izginil 1 euro?

Paradoksi časa

Sodobni znanstveni viri namigujejo, da je potovanje skozi čas teoretično mogoče. Res, da je teorija nekaj povsem drugega kot praksa, pa vendarle. In še nekaj drugega v zvezi s časoplovstvom ostaja ne pov-

sem razjasnjeno. To so paradoksi, ki bi se pojavili pri takšnem potovanju.

Seznamimo se s paradoksom, ki bi nastal, če bi odpotovali v prihodnost. Predpostavimo, da skočimo v leto 2015, torej 10 let v prihodnost. V drevo pred hišo vrezemo svoje ime in se vrnemo v sedanost. Recimo, da nas po treh letih (leta 2008) to drevo, v katerega smo v prihodnosti vrezali ime, zaradi nekega razloga začne motiti in ga posekamo. Tu pa se pojavi paradoks. Kako smo lahko leta 2015 vrezali ime v drevo, ki tam ne stoji že od leta 2008, ker smo ga tega leta posekali??

Tudi če odpotujemo v preteklost, pride-mo do zanimivega paradoksa. Predpostavimo, da najdemo sami sebe. Se ne bi morali potem v sedanosti spominjati svojega obiska v preteklost? Kaj če najdemo samega sebe in ga/se ubijemo? Ali ne-nadoma izginemo? Kako smo lahko prišli iz prihodnosti v preteklost, če v tej prihodnosti sploh nismo mogli obstajati?

Kaj bi se zgodilo, če bi se vrnili v čas stvarjenja in pokončamo Adama in/ali Evo?

Strokovnjaki s tega področja so poskušali odgovoriti na vprašanje, ali imajo dogodki, storjeni v času potovanja, vpliv na preteklost, sedanost in prihodnost. Astrofizik s kopenhagenske univerze Igor Novikov na podlagi podrobnih proučevanj trdi, da bi se situacija, ne glede na to, kako kompleksna bi bila, vedno obrnila tako, da do časovnih paradoksov ne bi prišlo. Okoliščine bi vedno preprečile časovni paradoks, kar pomeni, da bi bili v tem svetu zgolj opazovalci. Znanstvenofantastični pisci pa imajo svojo rešitev. Menijo, da bi se svet v primeru potovanja skozi čas razcepil na dve enaki polovici, od katerih bi bila vsaka v drugem časovnem prostoru. Če bi se na primer vrnili v preteklost in ubili Hitlerja, bi se svet razdelil na dva vzporedna svetova. Eden bi potekal s Hitlerjem in drugi brez njega.

Naj končam s stavkom, ki me je navdahnil in mi do vrha napolnil rezervoar zanosa, zaradi česar sem se z veseljem poglobljaj v svet paradoksov: »Bog ni vsemogočen, če ne more zgraditi zidu, prek katerega ne more skočiti...«

Prostorska stiska tudi v novem prizidku
že kaže svoje zobe...

Po novomeških knjižnicah (3)

Knjižnica Mirana Jarca

Matjaž Brulc, foto Borut Peterlin

Ob prejšnjih dveh zapisih smo se srečali s knjižnicama, ki delujeta v okviru cerkvenih ustanov, njuna kulturna in izobraževalna veljava pa je bila bolj kot danes v ospredju predvsem v oddaljenejših obdobjih novomeške preteklosti. Kot zadnja je tokrat na vrsti knjižnica, ki v svojih fondih sicer hrani preobilico vsakovrstnega kulturno zgodovinskega gradiva, a se za razliko od prvih dveh usmerja in s svojo temeljno dejavnostjo posega predvsem v sedanost. Ter prav tako v prihodnost: šolarji, dijaki in študentje, otroci in njihovi starši, mladi in stari iz celotne regije so si lani v Knjižnici Mirana Jarca (v nadaljevanju KMJ) izposodili skoraj milijon enot knjižničnega gradiva – vpliv knjižnice na razvoj človeških virov, na znanje, kulturo in domišljijo prebivalstva regije je tako praktično nepredstavljiv. Tako kompleksna ustanova je marsikaj več, kot se nam razodeva tistega trenutka, ko se s knjigo pod roko podamo do izposojevalnega pulta. Z 42 redno zaposlenimi in 314 milijoni letnega proračuna jo lahko namreč primerjamo kar s srednje velikim podjetjem – katerega osrednja dejavnost je širjenje obzorij.

Od osnovne šole do novega prizidka

Kot je zapisal pokojni Bogo Komelj, dolgoletni ravnatelj KMJ, so z nemškim vojaštvom, ki je med 2. svetovno vojno po kapitulaciji Italije okupiralo Novo mesto, prišle tudi čete nekakšnih Hitlerju zvestih Mongo-lov. Ti so po mestu precej plenili, niso pa se ustavili niti pred Sokolskim domom, kjer je bila tedanja Javna knjižnica Sokolskega društva, naslednica nekdanje novomeške Čitalniške knjižnice (ust. 1865). Bojda si Mongoli knjig Sokolske knjižnice niso kaj prida prilaščali, so pa pozabili za seboj za-

preti vrata, in tako so si Novomeščani nabrali precej knjig. Zgodba se nato še dodatno zaplete: oporne točke se zgoščajo predvsem okrog bombardiranj in požarov; končni rezultat pa je bilo domala popolno opustošenje, ki je poleg omenjene doletelo večino dolenskih knjižnic, tako javnih kot zasebnih.

Bogu Komelju je takoj po vojni uspelo zbrati nekaj knjig nekdanje Sokolske knjižnice, tem pa sta se kmalu zatem pridružili še okrnjeni zbirki knjig iz dveh novomeških knjižnic, in sicer iz Okrajne učiteljske knjižnice ter iz Javne železničarske jubilejne knjižnice. Iz tega jedra je tako leta 1946 nastala Studijska knjižnica, ki je sprva delovala v prostorih današnje osnovne šole Center. Leta 1947 je bilo v knjižnici zabeleženih 4824 knjižnih enot, zaloge pa so se vsako leto strmo povečevale. Kot tudi prostorska stiska. V 50. letih se je knjižnica po številnih zapletih preselila v prostore Kresije, nekdanjega okrožnega urada in kasneje sodišča ob Gorenjih mestnih vratih, kjer je ob hudem pomanjkanju prostora delovala do leta 2001, ko je bil odprt nov prizidek, delo arhitekta Marka Mušiča.

Tako knjižničarji kot uporabniki so si odahnili – Novo mesto je po desetletjih agonije naposled le dobilo primerne prostore za sodobno knjižnično dejavnost. A kot je poudarila zdajšnja direktorica knjižnice Andreja Pleničar, projekt še zdaleč ni zaključen. KMJ bo s polnimi pljuči zadihala šele takrat, ko bodo spet v uporabi tudi njeni nekdanji prostori v Kresiji in bližnji hiši, v kateri je v nevzdržnih razmerah nastanjen Oddelek za mladino oziroma nekdanja Pionirska knjižnica. Dela se bodo po vsej verjetnosti začela že letos.

Kadri, prostor, denar

»Šele takrat bo imela knjižnica več kot

5000 kvadratnih metrov uporabnih površin, kar bo omogočalo normalno poslovanje,« pojasnjuje Andreja Pleničar med razkazovanjem načrtov. Po optimistični napovedi naj bi bila dela zaključena leta 2007. Projektu ne manjka ambicioznosti: večnamenski atrij v pritličju, nova predavalnica, učilnica, avdioteka, prostori s spominskim pohištvom in specialnimi zbirkami za skupinsko raziskovalno delo, dodatna skladišča, novi prostori Domoznanskega oddelka, pravljicna soba, nenazadnje pa tudi hišni bifeček.

Komunikacijske poti pa bodo še vedno speljane prek ene točke; to je ta, kjer v novi prizidek vstopamo danes, in kjer bo poleg elektronskih varoval tudi v prihodnje varnostnik. »Varovanje gradiva predstavlja velik strošek,« nadaljuje Pleničarjeva, »odtujevanje gradiva je namreč problem, s katerim se srečujejo v večini knjižnic.« Kljub varnostnim sistemom se namreč vsake toliko še vedno najde kdo, ki ga zasrbijo prsti. »Precej problemov je bilo z DVD-ji,« pove direktorica, »pred časom je nekdo prinesel vlomilsko orodje, ga skril kar v knjižnico in z njim uničeval zaščito ter odnašal filme.« Še ena akutna težava je uničevanje periodike. Ljudem se zdi, da časopisi in revije tako ali tako romajo v star papir, pa ne bo nič hudega, če si izrežejo kakšen kuharski recept ali pa fotografijo seksi pevke. Vendar pa gre vsa periodika slej ko prej v veza-vo, nato pa v skladišča, kjer bo na razpolago prihodnjim rodovom. »Uničevanja periodike je sicer manj, odkar jo posojamo na dom. Je pa vprašanje, kaj bo z njo čez nekaj desetletij, kajti papir, na katerega jo tiskajo, postaja vedno slabše kvalitete. Idealna rešitev bi bili mikrofilmi, za katere pa žal nimamo dovolj sredstev.«

Knjižnica se srečuje z vrsto težav, ki jih Andreja Pleničar z optimističnim nasmeškom označi za »sveto trojico problemov:

to so kadri, prostor in denar.« Zagata tiči v pomanjkanju vsega trojega. Ker se jim obseg dela veseskozi povečuje, prošnje za nove zaposlitve pa zavračajo, si pomagajo tudi z ljudmi, ki delajo pogodbeno oziroma prek študentskih servisov. Za nekoliko dvo-rozen meč se je izkazala avtomatizacija in digitalizacija poslovanja, ki s pomočjo računalnikov in interneta lajša dostop do knjižničnega gradiva. Kot pojasnjuje Pleničarjeva, gre nesporno za velik korak, ki so ga slovenske knjižnice storile v 90. letih, sta se pa zaradi tega povečala obseg in tempo dela. Obdelava gradiva zahteva precej parov rok in oči – a rezultati so dobro vidni: KMJ je med slovenskimi knjižnicami ena največjih vnašalk podatkov v vzajemni katalog. Kot poudarja direktorica, je prav obdelava najbolj strokovno knjižnično delo, brez katerega ni informiranja.

Nakup novega gradiva enakovredno financira 6 občin v regiji ter ministrstvo za kulturo. To namenja sredstva tudi za del funkcij, ki jih KMJ opravlja kot osrednja območna knjižnica, medtem ko ostale stroške pokriva šesterica občin – sorazmerno s številom prebivalcev. Kot razlaga Pleničarjeva, se večne težave pojavljajo v zvezi z javnimi razpisi za nakup knjižničnega gradiva: roki so kratki, ob načrtovanju pa se nikoli ne ve, kaj vse se bo pojavilo na trgu in kaj od tega je vredno kupiti.

Nove internetne tehnologije so se v primeru knjižnic izkazale kot nadvse dobrodošle. A tu ni mišljeno zgolj naročanje gradiva prek interneta: KMJ je že vključena v servisno storitev mlajšega datuma, projekt »Vprašaj knjižničarja«, kjer lahko uporabnik neposredno prek e-maila dobiva željene podatke iz knjižnice. Obeta pa se tudi vključitev v projekt »Kamra«, internetni portal nacionalnega značaja, kjer bodo na enem mestu zbrani podatki iz gradiva vseh slovenskih knjižnic, arhivov ter muzejev.

Kljub tekočim težavam s sveto trojico problemov pa je stanje daleč od pesimizma. »Razmišljanje o knjižnicah se na splošno spreminja,« pove Pleničarjeva, »knjižnice kotirajo vse višje in pridobivajo na svojem pomenu. Država in lokalne skupnosti se vse bolj zavedajo njihove vloge v



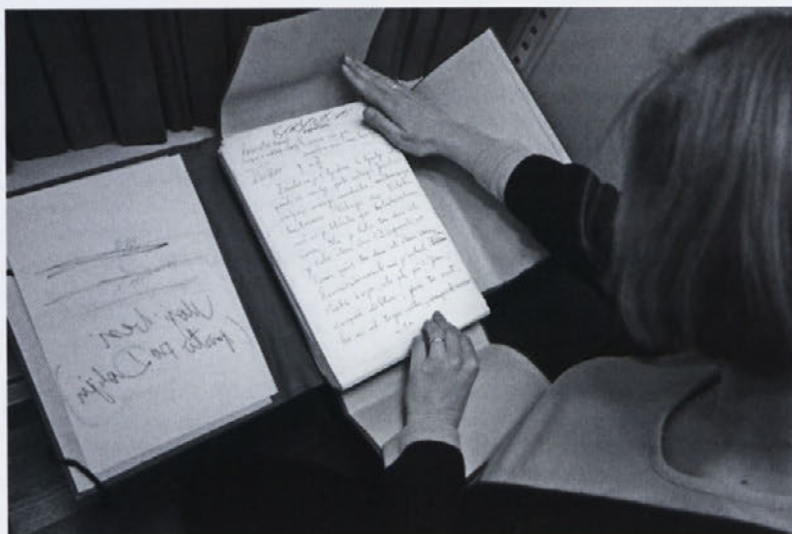
V spodnjih etažah novega prizidka se nahaja prostor s kompaktnimi – premičnimi omarami, ki omogočajo najboljši izkoristek prostora.



Tihožitje z zgornje police v trezorju, kjer hranijo najdragocenejše in najstarejše knjige ter redke prve izdaje.



Najstarejša knjiga, ki jo hranijo v knjižnici, izvira iz 15. stoletja.



Pri zbirki rokopisov iz Posebnih zbirk Boga Komelja: listanje po pisateljski zapuščini Pavleta Zidarja.



Bibliofilska izdaja za vsak žep: Prešernov Krst pri Savici, najmanjša knjiga v KMJ.



V KMJ hranijo tudi posmrtni maske pomembnih kulturnikov in pisateljev; prva z desne pripada Ivanu Vavpotiču.

etaže prizidka, kjer se poleg skladišč čitalniškega gradiva in knjig, ki datirajo pred leto 1980, nahajajo tudi Posebne zbirke Boga Komelja.

Posebne zbirke Boga Komelja

»Naš temeljni cilj je ta, da se gradivo zaščiti in ohrani, da se mu s pomočjo idealnih mikroklimatskih pogojev čim bolj podaljša življenjsko dobo,« pravi Darja Peperko Golob, ki bdi nad Posebnimi zbirkami Boga Komelja. Pomen tega gradiva je izjemen; kot dodaja Darja Peperko, je potrebno nenehno iskanje srednje poti med njegovim ohranjanjem in prezentiranjem.

In kaj obsegajo omenjene zbirke? Poleg rokopisov in tipkopisov, zbirk ilustracij, razglednic in fotografij še glasbeno in kartografsko zbirko, nadvse bogato zbirko ekslibrisov, tiskovine iz obdobja 2. svetovne vojne ter zbirko starih knjig. Tu je še obsežna bera drobnega tiska, kamor se uvršča vse od plakatov, katalogov in kolarjev pa do telefonskih imenikov in cenikov starejšega datuma. V teh zbirkah, ki so v večji meri plod prizadevanj Boga Komelja – od tod tudi njihov naziv -, je še vrsta predmetov iz osebnih zapuščin pomembnejših Slovencev in Novomeščanov, najsibo to na primer sprehajalna palica Frana Levstika ali pa šivalni stroj Ilke Vašte. Nekaj je tudi kosov starega pohištva iz nekdanjega Okrožnega zbirnega centra, Darja Peperko nas opozori na masivno mizo, za katero je svoje čase pisal Miran Jarc.

Tudi gradivo teh zbirk je deležno modernizacije. »Čim manj vzemirjati originale,« pojasnjuje Peperkova - trenutno se v digitalni obliki nahaja večina starih razglednic in fotografij, na skeniranje pa čakajo stari zemljevidi. Vse si je moč ogledati na internetu, če pa si uporabnik zaželi korpus določenih razglednic ali fotografij, mu po podpisu posebne pogodbe te izročijo shranjene na zgoščenki.

Da bi zaščitili gradivo, uporabljajo med drugim tudi brez kislinke papirje in posebne ovojnice, ponekde pa tudi okenske folije, ker je v nekaterih prostorih preveč dnevne svetlobe. »Idealne temperature se gibljejo med 15 in 18 stopinj Celzija, relativna vlaga pa ne bi smela presegati meje 50%,« razlaga Peperkova, ko se odpravimo v enega manjših prostorov, kjer v kovinskih omarah hranijo dragocenejše gradivo. Ko si ogledamo nekaj rokopisov, sledi na koncu še bibliofilski desert: trezor, v katerem so najodličnejši primerki knjig. Bolj z očmi kot s prsti se sprehodimo prek različnih knjižnih hrbtov, najstarejši segajo v čas srednjega veka, in tam nekje se s svojo rdečino zablešči tudi Cankarjeva Erotika. Ob listanju po njej, ob čudenju, kaj je v teh pesmih tako pohujšljivega, se na svoj paradoksalni način spet razodene magija pisane besede ter usoda prenekatere knjige: pred dobrimi sto leti so to drobno rdečo knjižico metali v peč, danes pa jo hranimo v trezorju.

Za konec še nekaj statistike: Ob koncu leta 2004 je v knjižnici 343.676 knjig ter 86.425 kosov neknjižnega gradiva. Knjig v slovenščini je 282.656. Letni prirast vsega gradiva šteje 17.212 kosov, od tega je 3.595 knjig iz naslova obveznega izvoda. Članov je 17.754, prvič vpisanih 1.834, vsi skupaj si izposodijo 951.593 kosov gradiva. Knjižnično spletno stran obišče 365.454 ljudi; na knjižničnih prireditvah – teh je v letu 2004 okroglih 600 – pa je zabeleženih 36.847 obiskovalcev. (Vir: Letno poročilo KMJ za leto 2004.)

družbi. KMJ tako ostaja eden izmed epicentrov javnega življenja v Novem mestu, o čemer govorijo tudi številne prireditve za različne ciljne skupine. Poleg tega se v KMJ ukvarjajo tudi z izdajanjem lastnih publikacij. Ena zadnjih je knjiga Karla Bačerja z

naslovom *Gradivo za Dolenjski biografski leksikon*, ki bo v bližnji prihodnosti dostopna tudi prek spleta. Tu so še mnoge tematske razstave; letos se med drugim obe-tajo razstava o Janezu Trdinu ter razstavi ob 60. letnici osvoboditve Novega mesta

in 90. letnici rojstva Boga Komelja.

Zaradi javnega značaja knjižnice in njenih digitalnih katalogov bi bilo odveč naštevati, kakšne in katere knjige so v KMJ, kljub temu pa smo se odpravili tja, kamor noga običajnega obiskovalca stopi le redko: v spodnje



Anže Palka in Presneti vohuni, »Daj denar«, Nika 2005

Bom kar takoj povedal, če vam je bil všeč Adi Smolar z vso ono taborniško poezijo, vam bo Anže Palka prav tako, saj je, kot sam priznava, zrasel v njegovi senci.

Novo ime na domačem glasbenem prizorišču se predstavlja s skromno zasedbo *Presneti vohuni*; Boris Bizjak, flauta, Uroš Usenik, bas, Dejan Gebert, bobni; in tremi gosti; Sanja Mlinar je spremljevalna pevka, Peter Lagudin je dodal vokal in zborovske priredbe, Blaž Celarec parkrat tolkala. Anže je seveda kantavtor, sam sklada, poje in se spremlja s kitaro, ni odveč dodati, da so vsi glasbeniki klasično šolani. Tudi sam je v pogovoru za časnikarje izjavil, »da je klasična glasba razumljivejša le ožjemu krogu ljudi, zato želi približati takšno kvaliteto glasbo z dolgoletno tradicijo širši publiki na popularen način.«

Anže Palka, po rodu ljubljčan, se vsekakor trudi, njegova preprosta besedila znajo večkrat zadeti bistvo, vendar se tudi pogosto sprašuješ, kaj je hotel povedati. Zna zabavati, drugič je močno predvidljiv in slogovno neizdelan. Glasbena oprema je osnovna, prej kot za folk bi se pri oznaki odločil za šanson. Glasbeno znanje je neoporečno, vendar kot se pri tovrstnih glasbenikih rado zgodi, toga. Več ali manj na swing cepljeni stil postane dolgočasen, pogosta flava, ki mestoma spominja na Jethro Tull, monotona. Pesmi večkrat, oprostite izrazu, zvenijo precej »rusko«, močno spominjajo na nekdanje socialistično dojenje zahodnega folka in šansona, skoraj bi si poleg predstavljal zbor mužikov z balaljkami. K lepši sliki nekaj doda ženski vokal, ima pa plošča tudi več svetlih trenutkov in barv. Recimo uvodna pesem *Svetovalka moneta*, za katero je posnet tudi video, je prava uspešnica z ironično kritičnim sporočilom. *Ena in edina* na zelo prebrisan način govori o vodi in se med besedilom dotakne nekaterih znamk ustekleničene vode. *Yo Mann* duhovito raztelesa ljubljanski topourni sleng, ki se z rumenim tiskom in televizijo neustavljivo širi ter kot hobitica požira lokalno govorico mladine. Za konec plošča prinese zafrkljivo hiپیsko pesem z indijskim pridihom, *Tu in zdaj*. Konec koncev gre za še kar znosen prvenec kantavtorja, ki nas zna v prihodnje presenetiti, le na domače vzornike naj čimprej pozabi.

Še nekaj, ovitek prinaša vrsto izvrstnih karikatur Zvonka Čoha. Z malo bolj domiselnim oblikovanjem bi bil ovitek še bolj zanimiv.

ovitek 4, plošča 3



Gušti & Polona, GP, Streetz 100 2005

Domači, z raznimi umotvori zlorabljeni radijski eter redko doživi osvežitev, vendar pa se vsake toliko časa le pojavi izdelek, ki preseže slovensko estradniško »elito«.

Dve leti nazaj je Gušti, nekdanja intelektualna sila Big Foot Mame, presenetil s prvencem *Dolce vita* ter prizorišče poživil z urbano zasnovanim popom in pevko značilno sladkobnega glasu, ki se je z njegovo sodobno glasbo lepo ujela. Sodelovanje je z novo ploščo GP preraslo v partnerstvo, Gušti in Polona Kasal sta poskusila znova, vendar tokrat z enakovrednima vlogama. Pevka se pojavlja še kot soavtorica v glavnem v Guštijevi glavi zasnovane glasbe, dve skladbi za ploščo je prispeval kitarist Peter Dekleva, ki naravnost blesti v instrumentalni temi z naslovom *Sonora*. Nova plošča, izdana pri novi založbi, prinaša deset novih skladb, zvečine potencialnih uspešnic, enajsta je house-dub remix uspešnice *Vedno zame*, dodan je video za pesem *D dan*.

Pri snemanju so sodelovali vidni domači ustvarjalci, basist Jani Hace, klavirista Davor Klarič in Matej Wolf, tolkač Blaž Celarec, bobnar Rok Koritnik, producent je bil Zare Pak. Glasba pravzaprav ne prinaša kakšnih presenečenj, brez izjeme je to sodobno zastavljeni urbani pop, ki se sprehaja od klubskih vib do sodobne elektronike, začenjen z dokajšnjo mero pop rocka in pevkine tankočutnosti. Menjavajo se razpoloženja, tempo, od energične razposajenosti do latino ležernosti, strasti se umirjajo in kulminirajo v zaključnem remixu. Glasba je poslušljiva, plesna, primerna za radijsko predvajanje. Priznati moram, všeč mi je bilo kar deset od dvanajstih komadov, od tega še najmanj uvodna uspešnica *D dan*, ostali *Ljubljana*, *Makova polja*, *Moje sanje*, *Rio*, *Tukaj in zdaj*, *Živim v veri*, *Noč, dan*, *Večja in Sonora*, so naravnost izvrstni, kljub določenim enoličnosti, ko ploščo poslušam v celoti. Glede na sodelovanje toliko hvaljenega producenta pa me je razočaral skupni zven. Že takoj ob prvem komadu me je prestrelil neopisljivi značilni rahlo zadušeni domači zvok, ki tako pogosto preveva naše izdelke. Saj je vse skupaj v redu, vendar zakaj takoj po prvih tonih in sodobni tehniki navkljub nezmotljivo ugameš pokreko glasbe?

Dotaknimo se še ovitka, izvirnega dela oblikovalcev Slavimira Stojanovića in Ivana Ilića, ki delujeta pod imenom Futro, vsi podatki so zapisani, vendar precej nepregledni.

Soliden album, glasba v našem etru še kako potrebna.

ovitek 4, plošča 4



Seal, Best 1991-2004, WB/Nika 2004

Pregled skoraj petnajstletne na obeh straneh Atlantika uspešne glasbene poti izvrstnega britanskega temnopoltega pevca, je več kot zbirka največjih uspešnic njegovih štirih albumov, prej niz najlepših pesmi, nabor njegovega iskrenega dela.

Sealhenry Samuels se je leta 1963 v Angliji rodil staršema nigerijsko-brazilskega porekla. Končal je šolo za arhitekturo in oblikovanje, šele zatem se je podal v glasbo. Začel je v osemdesetih letih, na prelomu v devetdeseta je s takratnim neznanim Adamskim posnel lastno pesem *Killer*, ki je doživela svetovno slavo. Adamski je seveda Seala opeharil, tako je sam leta 1991 začel od začetka in izdal prvi samostojni album. Do tedaj smo si Seala zapomnili le zaradi njegovih ne navadnih obraznih brazgotin, posledic nesreče, kmalu nas je njegovo toplo vokalno podajanje navdušilo. Glede na letnice albumov, 1991/94/98 in 2003 opazimo njegovo neodvisnost od značilne pop histerije, glasba je nastajala spontano na dolgi rok, je dovršena in vedno sodobno plesno naravnana, kar gre zaslugi producentu Trevorju Hornu. Prve uspešnice so nastale pod vplivom acid housea, kasneje je njegovo glasbo označila uravnotežena mešanica vplivov soul, funk, folk, pop, rock in dance glasbe, prijetne za uho, vabljuje za plesalec, dovolj romantične za sanjače in primerne za radijsko predvajanje. Seal je postal ljubljene poslušalstva, nevezan na trenutne modne tokove in sam sebi zaščitni znak.

Kompilacija je izšla kar v štirih inačicah. Kot album s srebrnim ovitkom, mimogrede, vnovič je uporabljen kar ovitek njegove druge plošče, kot dvojni v zlati barvi, kot trojni album in kot samostojna DVD-audio izdaja. Za pravo sliko povsem zadošča zlata izdaja, ki poleg trinajstih znanih pesmi ponuja še novo priredbo hita *Walk On By*, ki na žalost kljub dobri Sealovi izvedbi zataji na instrumentalni ravni, v primerjavi s prejšnjimi izvedbami, siromašni. Vtis močno popravi dodatek v obliki druge plošče s trinajstimi novimi posnetki znanih pesmi, tokrat v povsem novih akustičnih preoblikah in priredbah. Delujejo zelo sveže, slišimo kontrabas, namesto klaviratur ponekod marimbo, godala, trobila in ostala akustična glasbila, povsem organsko spojena s Sealovim vokalom. Le zakaj je z akustiko tako dolgo čakal?

Vsekakor plošči za sladokusce, obvezni za ljubitelje Sealove glasbe.

ovitek 2, plošča 5



Kosta, LokalPatriot, 18. marec

Petek, ura pol desetih zvečer in, razen par osebkov za šankom, prazen lokal. V špajzi, ki služi za zaodrije, Kosta, pevka Katja in DJ Supastar pripravljeni na start. Kje so obiskovalci, saj ne gre za nekega loleka, temveč uglednega raperja z albumom, več uspešnicami, *Furam begije*, *Na senčni strani mesta*, nedavno neodvisno od založb izdanim *Ep-jem Delo na črno*, kje so vsi?

To smo se spraševali kar debelo uro, nakar se je Kosta odločil in pogumno zakoračil na oder nad zevajoče prazen prostorom, DJ je spustil podlago. Nabit hip hop, pofunkiran, dodani vokalni vložki, nekaj elektronike in scratch v živo je nagradil MC-jev vokal. Počasi smo kapljali pod oder, precej kabaretsko je vse delovalo, vendar Kosti vsa čast. Potrdil se je za tisto ubogo peščico poslušalcev, kot bi bil klub nabit poln. S publiko je v trenutku dosegel intimen odnos in nas z miselno-verbalnim tokom popeljal skozi lastno življenje, dozorevanje, dojevanje sveta. »Veste,« je dejal, »rap je nekaj kar folku ven daš«. In bil je iskren, »Ne maram raznih spremljevalnih raperjev, ki se derejo; Kva je stari, yo, yo, yeah, yeah, to ni v redu.« Sam se je posla lotil temeljito. Imel je dobrega DJ-ja, šli smo čez prejšnjo plato in nove komade, vmes je na oder prišla pevka in se predstavila kot dobra vokalistka in še boljša, zapeljiva(!) plesalka. Vsi smo uživali, tako pod odrom, kot nastopajoči.

Kostino podajanje je dobro utečeno. Je razločen, jezičen, v hitrih in z besedami nabitih delih izvrsten, njegove rime sodobne. Zanima ga svet, odnos posameznika do družbe in obratno, odtujenost, izgubljenost, iskanje smisla življenja. Je tudi šaljiv, do poslušalcev iskren, na trenutke celo liričen. Čeprav je študent arheologije, se v njegovi glavi meša marsikaj, in kot pravi, je vprašanje, kam ga bo potegnili. Skratka, bil je to dober nastop, njegov trud ni bil zaman, na koncu se je v klubu le nabralo nekaj več obiskovalcev. Uri sporeda je dodal še tri komade in nastop na željo iz publike zaključil s komadom *Spomini*, njegovim prvencem. Na oder je še enkrat stopila Katja in večer, ki je najprej deloval kot popolnoma zgrešena zadeva, se je razvil v prijetno doživetje.

Kosta vsekakor sodi med domačo hip-hopersko izbrano družbo. Resnično je škoda, da nas je tega večera to spoznala le dobra peščica. Kosto je bil pravi greh zamuditi.



Legenda ocen:

🎵 - Prek slušnega kanala naravnost v srce

🎵 - Ušesa vredno

🎵 - Tudi to je zvok

🎵 - Prispevajte za slušni aparat

Rubriki ureja: Rasto Božič

Billy The Kid,
Corkscrew,
LokalPatriot, 5.
marec

Kot ni pravega Rock Otočca brez dežja, tudi ni koncerta v LokalPatriotu brez zamude, tokrat dolge skoraj uro in pol. Ko me ne bi Borut za šankom obvestil, da menda zaradi pokvarjenega avta ključnega člana obeh skupin, bi po dolgem čakanju lokal zapustil in pisal le o šlampariji ter vtisih, ki jih malce starejši obiskovalec na sobotni večer dobi ob obisku kluba.

Torej, minute so se vlekle, v lokalju je bila zbrana le peščica za ta večer še posebej prigradno napravljene metalce. Usnjeni jopiči, težki čevlji, mrk pogled, dolgi, šele pred kako uro lepo oprani lasi, temna oblačila, ponikljane verige, kakšen kos čudnega nakita na nenavadnih mestih, v kotičku med ustnicama obvezna smotka, steklenica pira v roki, skratka pravi metalški šminkerji. Pri tem naj omenim, da je omenjena peščica proizvajala občudovanja vredno količino cigaretnega dima, ki ga slabo zračenje ni uspelo speljati na prosto, in tako smo ta večer ob ljubi nam težkometalni glasbi v ozadju (internetni radio?) vsi družno v slogi kadili ter vdani v usodo čakali.

Mladi umetniki so se vrnili z večerje in oder je končno zasedel trio iz Idrije, ki je izvajal povsem solidno in aha melodičnega metala. Zadeva bi bila povsem v redu, ko se ji ne bi pridružil pevec, očitno povsem očaran z zmogljivostjo tonske tehnike in velik ljubitelj odmeva. Vokalist sicer ni bil slab, je pa vse odpel na enak način, tulil v par mikrofонов, zlorabljal elektroniko in se sam odlično zabaval. Imel sem občutek, da mu band in publika sploh nista potrebna, zadostovala bi mu mikrofoni in velik ego.

Med odmorom sem se podal na prosto po novo zalogo kisika in se zatem za točno mizo še malo okrepil, saj sem v nadaljevanju slutil energičen razplet. Opolnoči je na oder prišlo »urbano plemo« iz Kamnika in tako metalno usekalo, da bi mu bolj ustrezal naziv metalurško plemo. Del zasedbe, basista in bobnarja, sta si skupini delili, pogled na glasbo pa je bil drugačen. Corkscrew so zavzeto šopali, kot bi bila od tega nastopa odvisna njihova usoda in nadaljnji razplet ravno v Novem mestu začete turnee. Komade, nabite s surovo energijo, polno ritmičnih zapletov in skupnih vložkov obeh kitaristov, podprte z dobro ritmično podlago, je začinjal navit pevec, katerega izvajanje je bilo seveda v sozvočju s stilom, nerazumljivo. Za ta večer mi je bilo vse jasno, šel sem lahko noč, obleka pa mi še sedaj smrdi po dimu.



Perpetuum Jazzile,
Jazzinty abonma, KC
Janeza Trdine, 24.
marec

Pogled na dvetretjinsko napolnjeno dvorano je zaznal nekaj novih obrazov, večinoma člani novomeških pevskih zborov, prišli so poslušat kolege, ki so se podali z umetniškim vodjem Tomažem Kozlevčarjem v dokaj neznačilne, čeprav po svetu že večkrat na podoban način obdelovane glasbene vode.

Vokalni ansambel je pod imenom Gaudeamus nastal že leta 1983. Na dvaindvajsetletni glasbeni poti je sodeloval z Wardom Swinglom, ustanoviteljem zasedbe The Swingle Singers, našemu zboru tudi vzor, večkrat nastopal v tujini, pobral več nagrad in izdal dve plošči, v pripravi je že tretja. Stridesetglatva množica po taktirko prekaljenega glasbenika in pevca je za novomeško publiko pripravila spored osemnajstih pesmi, sestavljen iz klasičnih skladb, zimelelih tujih in ene domače pesmi, jazzovskih ter pop standardov. V dvodelnem nastopu smo slišali večinoma izvedbe a capella, tretjino ob spremljavi okrnjenega Ratko Divjak tria, namreč vodja je zbolel, nadomestil je bobnar Gašper Peršelj. Ob sodelovanju pianista na rahlo razglašenem klavirju Blaža Jurjevčiča in basista Aleša Avblja je trio dodal zgolj osnovno ritmično ozadje, kaj več od naštetih glasbenikov tudi ni bilo pričakovati.

Glasbeno izvajanje ansambla Perpetuum Jazzile je suvereno, pestro in zanimivo, pravzaprav so nam ponudili glasbeno privlačen večer, ki pa je sodil bolj v domeno pevskih zborov kot pa jazzovskega podajanja. Njihovo glasbeno delovanje se jazzu dotika zgolj posredno, le prek tematike, o kakšni improvizaciji ni sledu. Gre za izvajanje zapisane glasbe, ki jo zbor popestri z različnimi živopisnimi dodatki, »vančanjem« na odru, počepi, sončnimi očali, raznobarnimi oblačili itd., vse značilnimi sodobnimi prijemi pevskih zborov, ki naj bi poskrbeli za dodatno pozornost publike. Resda zbor uporablja nekatere vokalne tehnike, kot na primer scat, vendar je ta neprepričljiv, bled, perkusivno petje medlo, sicer dobri solisti nastopajo z naučenimi frazami. Prave spontanosti, ki vodi do iskrivosti jazzu, tukaj ni. Lahko bi dejali, da je zbor dosti bolj kot jazzu bliže gospelu, saj uporablja vse njegove trike in prijeme. Vse skupaj bi lahko označili kot svojevrsten posvetni in solidno odpeti gospel s kancem jazzu. Ta ima sto obrazov in mogoče, res mogoče je bilo v izvajanju Perpetuum Jazzila moč zaslišati enega izmed njih.



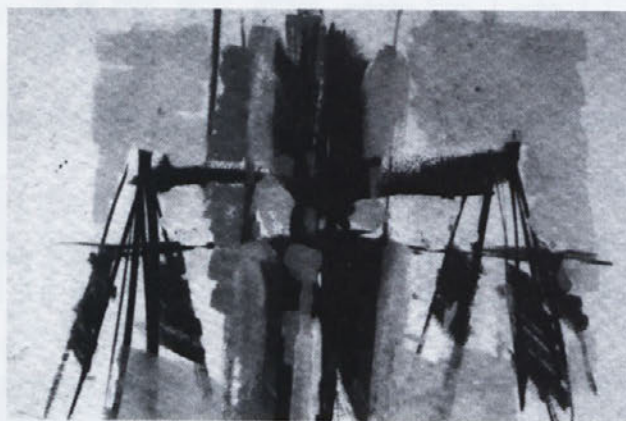
Blindfold,
LokalPatriot, 31.
marec

Še en četrtkov debi večer je prinesel nastop dveh novomeških skupin, obeh rockersko nastrojenih. Blindfold, trenutno precej dejavni trio s pevcem, ki se spogleduje z modernim novim metalom, je v februarju posnel prvi single »Kdaj, kam?«, vrtijo ga lokalne radijske postaje, je v goste kot predskupino povabil udarni rock kvartet Podžlejn. V skladu z obema zasedbama je bil lokal že pred napovedano uro nabito poln srednješolcev, sošolk, sošolcev, fenov in fenic, tako na kakšno zamudo sploh ni bilo moči niti pomisliti. Za četrtek je bil obisk verjetno rekorden.

Podžlejn, dva lasata kitarista, basist in bobnar, so takoj zavzeli oder in že naslednji hip med mladimi navdušenimi publiko zaorali z zadovoljivim zvokom. Petje ni bilo razločno, besedilo neulovljivo, ena izmed kitar rahlo razglašena, bobnar in basist sta se malo lovila, ampak splošen vtis je bil še kar v redu. Zveneli so kot metalci stare šole, vse odigrali z mladostnim žarom in na odru delovali kot prekaljeni borci, ki se niso rekli zadnje besede. Njihov kakšne pol ure dolg spored se je končal v trenutku, brez kakšnega ploskanja ali skandiranja. Publika je dobila svojo dozo energije, fantje so dali vse od sebe.

Zelo hitro zatem, po kakšnih petnajstih minutah, so prišli pred nas še favoriti večera Blindfold v postavi: Rok Ljubi-Cory, kitara, Martin Zajc-Shvrk, bobni, Blaž Jarc-Jaro, bas, mimogrede Jaro je nova pridobitev, in Miha Zadnik-Mih, vokal. Skupina deluje že od leta 2002 in je temu primeroma uigrana, predvsem je pohvaliti sodelovanje natančnega bobnarja in basista, ki sta postregla, z razliko predskupine, z dosti bolj prepričljivo zvočno podlago in ritmom. Tudi kitarist se je lepo vklapljal, le malo bolj zahteven poslušalec bi si želel še kakšen solo in ne samo golega nažiganja v kratkih komadih. Nastop je izzvenel več ali manj kot izliv energije, ki jo je rockersko poplesujoče poslušalstvo z veseljem in brez predsodkov ali pomislekov vsrkavalo. Vendar, kot se pogosto zgodi z energičnimi nastopi, se tak mladostni izliv pogosto tudi kmalu konča. In res, fantje so po pol ure zavzetega muziciranja brez besed ali dodatnega aplavza zapustili oder.

Pravzaprav sta bila oba nastopa napoved novih sil, ki stopajo na novomeško glasbeno prizorišče.



JURIJ KOBE

Strukture

Razstavišče Arkade, Grad Grm, Novo mesto
17. 3. 2005 - 3. 5. 2005

Slikarska razstava / tempere in olja

Iztok Hotko

V Novem mestu smo bogatejši za novo likovno razstavišče. Zavod za varstvo kulturne dediščine, ki domuje na gradu Grm, je enega izmed arhitekturnih hodnikov preuredil v »priročni« galerijski prostor. Glede na to, da ima neposreden dostop do delavnic zavoda, je povsem na mestu tudi njegova namembnost. Razstavišče Arkade naj bi služilo predvsem prezentaciji raznolikih dejavnosti omenjenega zavoda.

Občasno pa, kar je primer pričujoče razstave, gosti tudi razstave, ki nimajo neposredne zveze s primarno dejavnostjo zavoda.

Avtorja razstave *Strukture* Jurija Kobeta poznamo predvsem kot enega pomembnejših slovenskih arhitektov. Prejel je celo vrsto domačih in tujih priznanj, med drugim je tudi profesor na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani.

Kobeto razumevanje krajine ne prinaša bistvenih novosti. Sledi sintezi krajine kot »tihužitja«, ki je rezultat dveh razvojnih linij slikarstva. Prva izvira v romantiki in pojmuje naravo kot »veliko celoto«, druga pa temelji na impresionističnem modelu, kateremu je krajina služila kot osnovno formalno določilo »stila«. V Kobetovih delih je kljub »strukturnističnemu« naslovu cikla še vedno prisotna sled romantičistične fascinacije z naravo. Narava je predstavljena v celovitosti in zlitju z umetnikovim jazom, kar deluje kot nasprotje razpršenosti in odtujenosti »urbane krajine« postmoderne stanja sveta. Narava se na trenutke pokaže kot edini možni cilj umika v kontemplacijo in »terapevtsko« iskanje notranjega miru.

Kobe ne uporablja samo (post)impresionistične motivike, temveč tudi njegove izrazne postopke. Opazen je Matissov in predvsem Cezannov vpliv. Jasno razvidna je avtorjeva navezanost na cezannovsko strukturo slike, na divizionizem in dekorativno rabo barve. Poglavitni element Kobetovega slikarskega jezika so tako fasete, ki rezultirajo v sproščeno poenostavljanje prostora in oblik. Zdi se, kot da poudarjanje dvodimenzionalnosti na avtorja deluje nekako osvobajajoče, saj je kot arhitekt najbrž povsem okupiran s problemi artikulacije voluminoznosti. Globina je z modulacijo barvnih tonov tako le nakazana. Barva je nanešana v tankih ploskvah, prizori so opredeljeni nejasno in se skoraj izgubljajo v mreži barvnih lis. Svetloba s tem postane poglavitna realnost, ki določa vrednost in neposredni status naslikanega predmeta.

Kobetove krajine so v bistvu reprezentacija intimnega, privatističnega odnosa do narave. Imajo značilnosti individualne transpozicije narave, izvedene tako, da je razvidna njena, s sodobnega gledišča sodeč, nekoliko konservativna percepcija. Gre predvsem za impresije, za beleženje hipnih stanj ugodja, ki jih avtorju ponuja scenerija neokrnjene narave.

Posebnost razstave seveda ne more biti v vnovični reaktualizaciji cezannovske krajine, temveč v opazovanju pozicije umetnika, ki je v prvi vrsti arhitekt, in njegove sposobnosti prehajanja mej umetniških disciplin. Kobe ni edini arhitekt, ki si je kdaj zabeležil trenutni vizualni vtis v svojo skicirko, ga pa s podobnimi poizkusi njegovih stanovskih kolegov – če ni to le predsodek, zaradi poznavanja njegovega arhitekturnega izhodišča – gotovo družijo poseben način in strukturiranje slikovne površine, kjer v organizaciji in geometrijski urejenosti ne moremo zgrešiti roke, ki je v prvi vrsti roka arhitekta. Vsekakor gre v njegovem slikarstvu za prvinski, povsem nezavezujoč užitek v upodabljanju vidnih zaznav.

Dogedek meseca po izboru Parka

Jazzinty abonma: Elvis Stanič Group

Na četrtem v sklopu sedmih koncertov Jazzinty abonmaja se nam bo predstavil Elvis Stanič. Ta velja za enega najbolj elegantnih kitaristov, ki prihajajo s soslednje Hrvaške. Njegova avtorska glasba je sestavljena iz melodične mešanice jazz, rocka, popa in latinsko-ameriške glasbe, skratka vplivov, ki so v zadnjih letih bogatili jazz glasbo. Skladbe so osebne in prepoznavne, sestavljajo jih spevne harmonije, dodelani aranžmaji ter izredna uigranost in doslednost pri izvedbi, novinarji in kritiki pa ga radi imenujejo tudi hrvaški Pat Metheney.

Po študiju kitare na Berkley Collegeu v New Yorku se je posvetil skladanju in izdal tri albume: Terra Sacra, Samba Mediterranea in Mantana, za katere je prejel tudi



večino glasbenih nagrad na Hrvaškem: Porin, Status, Crni mačak, kot tudi prestižne nagrade v tujini: Best Entering Student Talent (Berklee College of Music, Boston, USA) in Award for Outstanding Musicianship (Berklee Clinics at Umbria Jazz, Perugia, Italija). Kot "free-lance" glasbenik igra z največjimi imeni hrvaške jazz glasbe (Boško Petrovič, Neven Frangeš, Mario Mavrin, Matija Dedič, Tamara Obrovac idr.) pa tudi z mednarodnimi izvajalci (George Makinto, Martin Drew, Alwin Queen, Furio di Castri, Tony Osanah, Marc Abrams, Ermanno Signorelli idr.) Trenutno vodi svojo skupino, piše scensko glasbo ter producira več jazz in pop glasbenih projektov. ELVIS STANIČ GROUP SO: Elvis Stanič – el. kitara, harmo-

nika, Ivan Popeskič - klavir, synth, Marko Lazarič – bobni, Goran Rukavina – kontrabas.

Zavod LokalPatriot drugo leto zapored v sodelovanju s Kulturnim centrom Janeza Trdine izvaja cikel koncertov z imenom Jazzinty Abonma. Tako kot lani tudi letos koncerti potekajo na različnih lokacijah: odprti oder Muzejskih vrtov, velika dvorana Kulturnega centra Janeza Trdine in Klub LokalPatriot. V tej sezoni je program sestavljen nekoliko širše in prvič resno posega izven slovenskih meja, še posebej na področje nekdanje Jugoslavije.

KC Janeza Trdine, četrtek, 14. april, 21.00, 1.500/2.000/2.500 sit.

GLEDALISCE

MARINA CARR: PORŠIJA KOKLIN. KUD Klas Mirna. Izven abonmaja. KC Janeza Trdine, ponedeljek, 21. april, 20.00.

METRO. Plesno gledališka predstava. KC Janeza Trdine, četrtek, 21. april, 20.00, 500 sit.

GLASBA

ALLMAN BROTHERS BAND - tematski večer. Ogled koncerta "Live at Beacon Theatre, NYC" in glasbena retrospektiva. LokalPatriot, torek, 12. april 21.00, vstop prost.

MUSICA PATRIOTICA - tematski večer. Folk/etno glasba skozi čas in prostor do današnjih dni, s posebnim poudarkom na t. i. "keltski" glasbi britanskega otočja. Pri-sotne bodo tudi navezave na ostale stile. Plošče suka Rasto Božič. Klub LokalPatriot, sredo, 13. april, 21.00, vstop prost.

JAZZINTY ABONMA: ELVIS STANIČ GROUP. KC Janeza Trdine, četrtek, 14. april, 20.00, 1.500/2.000/2.500 sit.

GUNS'N'ROSES - tematski večer. Posnetek koncerta, dokumentarec, videospoti in seveda obilica dobrega G'n'R rock'n'rola. Klub LokalPatriot, petek, 15. april, 21.00, vstop prost.

USPEŠNICE BROADWAYA - večer muzikla. KC Janeza Trdine, petek, 22. april 20.00.

SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE VOJSKE - koncert. Z gostoma Alenko Godec in Matjažem Mrakom v počastitev dneva boja proti okupatorju. KC Janeza Trdine, 19.00, vstop prost.

HARD'N'HEAVY: HAMMERFALL - tematski večer. Hammerfall so skupina, ki je konec devetdesetih let spet popularizirala heavy metal v Evropi in razdelila publiko na tiste, ki so jih oboževali, in tiste, ki so jih prezirali. Ne glede na vse to, ostaja skupina, ki prodaja največ albumov v tej glasbeni zvrsti. 7. marca tega leta so pri

nemški založbi Nuclear Blast izdali novi album z naslovom Chapter V: Unbent, Unbowed, Unbroken, ki ga bomo poslušali v soboto. Sledil bo DVD in nagradna igra, v kateri boste lahko dobili plakate, metal-ske kondome itd. Klub LokalPatriot, sobota, 30. april, 21.00, vstop prost.

OBMOČNA REVIVA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV 1. DEL - revija. KC Janeza Trdine, petek, 15. april, 19.00.

OBMOČNA REVIVA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV 2. DEL - revija. KC Janeza Trdine, sobota, 16. april 19.00.

FILM

TRIOLOGIJA O GORJANCIH - premiera dokumentarnega filma. Organizira: Planinsko društvo Novo mesto. KC Janeza Trdine, torek, 12. april, 18.00, vstop prost.

VEČNO SONCE BREZMADEŽNEGA UMA - filmski četrtek. Režiser: Michel Gondry Scenarista: Charlie Kaufman Igrajo: Jim Carrey, Kate Winslet, Elijah Wood, Thomas Jay Ryan, Mark Ruffalo Hongkong, Tajska, 2004. Joel nekega dne zgrožen ugotovi, da si je dala Clementine, njegovo nekdanje dekle, izbrisati spomine na njuno viharo razmerje. Iz frustracije, ker se ga ženska, ki jo še vedno ljubi, sploh ne spomni več, obišče očeta eksperimentalnega psihiatričnega procesa dr. Howarda Mierzwaika. Zahteva, naj še njemu izbríše spomine na Clementine. Joelovi spomini na njuno razmerje so med posegom vse šibkejši, nendar pa se odloči, da Clementine vseeno noče pozabiti, zato jo tihotapi v predele spomina, kamor v resnici sploh ne sodi. Dom kulture, četrtek, 14. april, 20.00.

RAZSTAVE

BOJAN RADOVIČ: IUMINESSENCE. Retrospektivna razstava fotografij novomeškega fotografa. Galerija Dolenjskega muzeja Novo mesto, do 8. maja 2005.

JURIJ KOBE: STRUKTURE. Slikarska razstava: tempere in olja. Razstavišče Arkade, Grad Grm. Do 3. 5. 2005

ANTUN VRLIČ. Otvoritev razstave. Avtorja in njena dela bo predstavila umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Tatjana Pregl Kobe. Glasbena popestritev otvoritve: Aleš Hadalin in Marko Boh. Galerija Krka, četrtek, 14. april, 19.00, vstop prost.

POŠTA NA DOLENJSKEM. Javno vodstvo po zgodovinski razstavi Pošta na Dolenjskem z avtorico Marjeto Bregar. Dolenjski muzej, sobota, 23. april 11.00, 400 sit / z izkaznico prost vstop.

PIREDITVE

CVICKARIJA - etno-enološki festival. ŠTUK Maribor, torek, 19. april 17.00, 700/1000 sit, Križanke, Ljubljana, sredo, 20. april, 17.00, 1200/1500 sit, Novo mesto, sobota, 23. april, 17.00, vstop prost.

SKUPAJ ZAORJIMO POLJA NA POTI V EVROPO. Prireditel ob otvoritvi prizidka h Kmetijski šoli Grm. Kmetijska šola Grm, torek, 12. april, 11.00, vstop prost.

TREBUŠNI PLES. Poseben večer v orientalskem duhu, eksotični ritmi Bližnjega vzhoda, posebna ponudba avtohtone pijače, vodna pipa - šiša in nastop trebušne plesalke s presenečenjem. Klub LokalPatriot, petek, 29. april, 21.00, 400 sit.

KNJIGA

KIPI GOVORIJO - predstavitev knjige. Kipi govorijo so zbirka mojstrov in akademskega kiparja Franceta Goršeta in pesmi pesnika Smiljana Trobiša. Galerija Krka, torek, 12. april, 19.00, vstop prost.

ANDERSENOV GRAH - knjižna čajanka. Knjižna čajanka za dedke in babice - "Andersenov grah". 2. aprila bomo praznovali 200-letnico rojstva H. Ch. Andersena, velikega danskega pravljicarja.

Na ta dan že vrsto let praznujemo mednarodni dan knjig za otroke in v letu 2005 bomo na ta dan že drugič podelili nagrado izvirna slovenska slikanica. Toda naša čajanka bo ravno v času slovenskih dne-vov knjige in tik pred svetovnim dnem knji-ge (23. aprila), ko si podarjamo knjige in rože. Pa je rože mogoče najti tudi v knji-gah? O vsem tem bo predavala in svetova-la vodja oddelka za mladino Slavka Kristan. Mladinska knjiga, torek, 19. april, 10.00, vstop prost.

RIJEKA RIJEČI / REKA BESED - predstavitev pesniškega zbornika. Predstavi-tev dvojezičnega, hrvaško-slovenskega pesniškega zbornika Rijeka riječi/Reka be-sed, ki sta ga skupaj izdali Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačič" iz Karlovca, osrednja knjižnica Slovencev na Hrvaškem, in knjižnica Mirana Jarca Novo mesto. Na literarnem večeru bodo nastopili pesniki iz Literarnega kluba "Dragotin Kette" iz No-vega mesta, katerih pesmi so objavljene v zborniku (Ivan Gregorčič, Marjanca Kočevar, Klavdija Kotar, Jadranka Matič-Zupančič, Katja Plut), in hrvaški pesniki Željko Mavretić, Ana Postružnik, Želimir Sain, Jadranka Staničič, Nikolina Žunec, člani Literarnega društva "Književni krug" iz Karlovca. Program bo glasbeno oboga-til kitarist Dušan Pavlenič. Narodni dom, četrtek, 21. april, 18.00, vstop prost.

Z DOBRIMI KNJIGAMI POPESTRIMO PROSTI ČAS - predavanje. Predavanje za udeležence tretjega življenjskega obdobja "Z dobrimi knjigami popestrimo prosti čas". Predavala in svetovala bo Slavka Kristan, vodja oddelka za mladino iz Knjižnice Mi-rana Jarca Novo mesto, RIC NM, četrtek, 28. april, 10.00, vstop prost.

DELAVNICE

KREIRANJE LASTNEGA MAILA. Mul-timedijski center Dolenjske, torek, 12. april, 16.30, vstop prost.

Omnio bianco

Ne bojte se, preljubi madeži, ni vam odklenkalo!

Damijan Šinigoj

Že Goebbels je rekel, da stokrat izrečena laž postane resnica, sodobni reklamari pa to reklo seveda samo potrjujejo. Saj ni pomembno, če avto res pije le tri litre nafte na sto kilometrov, ko ga bo človek kupil, je itak prepozno. Lahko se bo pritožil le še vodovodni upravi ...

Ko sem pred leti kupil svoj prvi avto (pravzaprav ko sem prvič kupil nov avto), sem poleg prvič dobil tudi navodila za uporabo. Pri jugotih, stoenkah in pejkah si o navodilih lahko le sanjal, celo barve avtomobila nisi mogel sam izbrati. Plačal si, čakal par mesecev, potem vzel, kar so ti dali, naslednje mesece pa hodil na brezplačne servise, da so počasi odpravili vsaj najbolj gnusne napake. Že če si se do servisa lahko pripeljal nekajkrat na mesec, je bil lep uspeh ...

No, ob avtomobilu sem dobil navodila. In jih podrobno preštudiral. Avto je bil eden prvih iz uvoza in z njim nisem imel nobenih težav. Prav nobenih. A ker so bila poleg navodila in ker je v njih pisalo, koliko avtomobil pije, moj pa je pil nekaj več, sem ga odpeljal na servis. V Ljubljano. Korektni mehaniki (kar je bilo v Jugoslaviji nekaj tako nemogočega kot prašič s krili!) so se dela lotili nemudoma, sam sem odšel po opravih. Ko sem se vrnil, so bili v zadregi. Vse so stestirali in zmerili, a niso našli vzroka, zakaj vozilo pije preveč.

»Gospod, iskreno priznam, da ne vemo, zakaj pije. Kolk pa pravzaprav pije?«

»Pod šest ga ne spravim!«

Padli so na rit od smeha, še bolj so se krohotali, ko sem jim užaljeno pojasnil, da v navodilih piše, da bo vozilo pilo do 5,4 l/100 km. In so me odpravili s pojasnilom, da če bodo kaj »popravljali«, bo pil najmanj sedem ... In da naj ne verjamem vsemu, kar je napisano ...

OK, Omio bianco 100. Ko sem prvič videl reklamo za to kemijsko pralno čudo, mi je bila všeč. Pravzaprav mi je še vedno.

»Madeži, za nas ni več rešitve,« pravi animirani personalizirani madež z mačko v naročju na nekakšnem sestanku vodilnih madežev.

»Kdo nas pa ogroža?« ga prestrašeno vpraša nek drug madež.

»Novi omio bianco 100!«

Luštana animacija, dobra ideja, prav simpatična izvedba, tudi ime izdelka je večpomensko, vse je, kot se šika in kako bog zapoveduje, le ena majcena napakica je. Majcena, majcena, skoraj nepomembna, a vendar! Novi omio bianco 100, ki obljublja oprati vraga in pol, celo plesen in kaj vem kaj še vse, tega seveda ne opere! Preverjeno. Verjetno opere kakšen madež, ni vrag, verjetno jih opere kar precej, toliko si vseeno ne bi drznili lagati, a če sem jaz od naštetih sto packarij uspel »neoprati« vsaj štiri, potem nekaj ni prav v tej zgodbi! Dobra in simpatična reklama pač ne more biti razlog, da bi kupili nekaj, kar ne opravi obljubljenega! Kupite novi omio bianco 100 in boste seksali kot nori! Zakaj ne obljubijo raje tega? Saj seksali ne boste (pa sto vrst madežev tudi ne opere!), boste pa stvar zagotovo kupili. Le kdo si ne želi seksati kot nor, pa čeprav z novim omio biancom 100!

Ja, niti ne vem, koliko zadeva stane, sem pozabil, vem le, da je zapakirana v zelo lično in zelo kvalitetno embalažo, kar pa spet ne pomeni, da bi madeži ne mogli še naprej imeti žurke na naših oblačilih. Zatorej, madeži, nikar se ne bojte, novi omio bianco 100 ni tisti party breaker, ki se ga morate bati. Reklame včasih namreč tudi malce, malo, čisto malo lažejo. Ali pa vsaj pretiravajo ...

PREDSTAVITEV PROGRAMA POWERPOINT - delavnica. Multimedijški center Dolenjske, četrtek, 14. april, 16.30, vstop prost.

FOTOGRAFSKA DELAVNICA. Fotografiska delavnica za mlade. Dolenjski muzej, sobota, 16. april, 10.00, 400 sit / z izkaznico prost vstop.

MICROSOFT EXCEL. Multimedijški center Dolenjske, torek, 19. april, 16.30, vstop prost.

MICROSOFT WORD; IZDELOVANJE IN OBLIKOVANJE NALEPK. Multimedijški center Dolenjske, četrtek, 21. april, 16.30, vstop prost.

MICROSOFT EXCEL: KAJ JE MAKRO. Multimedijški center, torek, 26. april, 16.30, Dolenjske, vstop prost.

DELAVNICA TREBUŠNEGA PLESA. Tridnevna delavnica, na kateri se boste lahko naučili osnove trebušnega plesa. Delavnica bo potekala pod mentorstvom Laure Štine. Za udeležbo je priporočljiva rutka, udobna oblačila in dobra volja. Leta niso pomembna, prijave potekajo na InfoTočki DNS, dodatne informacije na: 041 344 755 Laura. Zaključek delavnice s plesom in zabavo bo potekal v petek, 29.4. v Klubu LokalPatriot. Plesni center Dolenjske, torek, 26. april, 17.00, 3.500 (dnš) 4.000 (ostali).

PREDAVANJA, POTOPISI

ŠTUDIJ NA DALJAVO - informativni dan. Informativni dan za višješolski - poslovniki sekretar in komercialist - ter visokošolski - poslovni asistent - študijski program poteka vsak drugi četrtek v mesecu, v prostorih RIC Novo mesto, ob 16. uri. RIC NM, četrtek, 14. april, 16.00, vstop prost.

BOLIVIJA - potopisno predavanje. Potopisno predavanje ob diapozitivih svetovne popotnice, magistrici znanosti ter univ. dipl. novinarke in kulturologinje Andreje Jernejčič z naslovom Bolivija. Potopisno predavanje bo predavateljica popestrila s številnimi predmeti, tradicionalno in popularno glasbo, z značilnimi oblačili, s plesi in z degustacijo posebnih sladk, čaja in tropskega sadja. Knjižnica Mirana Jarca, četrtek, 14. april, 18.00, vstop prost.

OTROCI

MOJE MESTO - NOVO MESTO. Razstava likovnih umetnin otrok in odraslih na temo Novega mesta. Kulturni center Janeza Trdine, do 6. maja.

PRAVLJIČNA SOBOTA. Ure pravljic in

kreativne delavnice za otroke. Knjižnica Goga, ob sobotah, 10.00, vstop prost.

URA PRAVLJIC. Pripoveduje Slavka Kristan. Knjižnica Mirana Jarca, ob torkih, 17.00, vstop prost.

KNJIGE IN DIDAKTIČNE IGRE - igralna ura. Knjižnica Mirana Jarca, ob četrkih, 17.00, vstop prost.

MUNRO LEAF: JANKO IN METKA - otroška predstava. Režiser: Robert Waltlgrajc: Olga Kacjan, Barbara Kukovec, Jurij Souček, Aljoša Ternovšek Mini teater Ljubljana Predstava Janko in Metka Andreja Rozmana Roze ima enak naslov kot pravljica bratov Grimm. Tudi zgodba je enaka, enaki so junaki, vendar pa je kljub temu v predstavi Mini teatra vse drugače. Janko, Metka in njuna starša, dobri oče in zlobna mačeha, so živeli v hišici na robu velikega gozda. Strašna lakota je takrat pustošila po deželi. Mačeha je menila, da doma ni dovolj hrane za vse, in odločila se je otroka pustiti v gozdu. Družina se je odpravila nabirat gobe, kjer sta se oče in mačeha "izgubila". Janko in Metka sta našla pot nazaj s pomočjo kamenčkov, ki sta jih metala za seboj. Naslednjič se je mačeha odločila, da bo družina odšla po drva globoko v gozd. Tokrat sta otroka za seboj pustila drobtinice kruha, ki pa so jih pozobale ptice. In tako sta se Janko in Metka izgubila. Po treh dneh tavanja po gozdu ju srečamo pred čudovito hišico iz sladkarij. Ali sta rešena? Nista. Nenavadna ženska, ki živi v sladki hišici, ni nihče drug kot zlobna čarovnica, katere priljubljena hrana so... otročki! KC Janeza Trdine, četrtek, 14. april, 17.00.

SEJEM OTROŠKE IN MLADINSKE LITERATURE. Glavni trg pred knjižarno Goga, od 18. do 22. aprila, od 12.00 do 19.00. Vstop prost.

KEKEC. Predstava za otroke. Družinsko gledališče Kolenc, Glavni trg pred Knjižarno Goga, Sreda, 20. april, 17.00, vstop prost.

TABOR MLADIH DOLENJSKE TOPLICE. Tabor mladih v Dolenjskih Toplicah, ki ga vodi in upravlja novomeško društvo Mojca, bo letos svoja vrata odprl 16. maja in bo vse do sredine septembra v 38 različnih taborih nudil gostoljubje več kot 2.000 mladim iz vseh koncev Slovenije in Evrope v okviru šole in vrtca v naravi ter raznih počitniških taborov.

vir:

Infotočka DNŠ
Prešernov trg 6,
8000 Novo mesto

tel. 07 3374 374
www.novomesto.info
info@novomesto.info

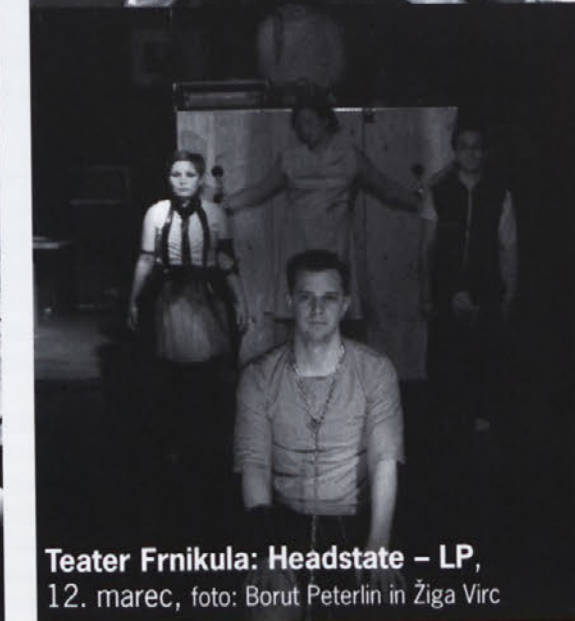
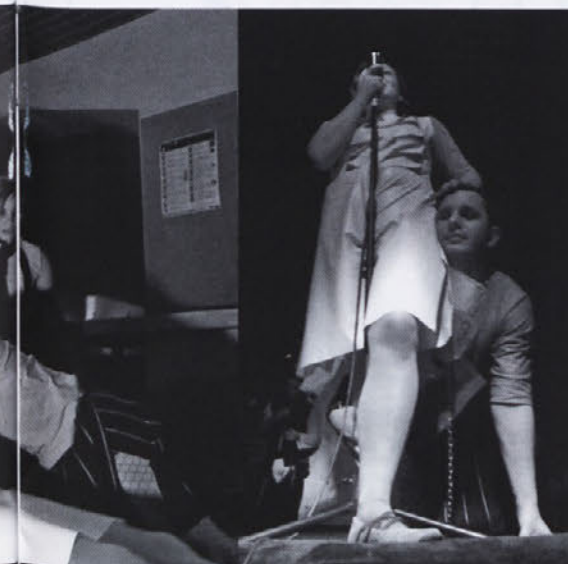
infoTočka



Srednjeveški dan na Glavnem trgu,
občinski praznik, 7. april, foto: Alenka Lamovšek



Jazzinty Abonma: Perpetuum Jazzile – KC JT,
24. marec, foto: Žiga Virč



Teater Frnikula: Headstate – LP,
12. marec, foto: Borut Peterlin in Žiga Virč



Večer erotične poezije – LP,
17. marec, foto: Žiga Virč



Bojan Radovič, fotograf. Luminessence - retrospektiva
njegovih del v Dolenjskem muzeju, do 6. maja.
Interpretacija: Borut Peterlin



skupina DNŠ

lokalPatriot

študentski
servis

ZALOŽBA GOGA



park extreme



»A je to« iglu

Sem tipična žrtev imperialističnih globalističnih multinacionalk. Ko te nebodijihtraba zveri nekaj vržejo na trg, podprejo z dobro oglaševalsko akcijo in prodajo na tri obroke, če pokličeš takoj pa pritaknejo še kakšno malenkost, sem pečen. Tako sem na začetku zime kupil lopato za sneg. Takšno majhno, za v avto. Če kje obtičiš, da se odkoplješ ven. Čeprav ni šlo za velik denar, se mi je preljuba soproga kar nekaj časa posmehovala, ker je bila za kidanje snega pred hišo premajhna (in imamo seveda pravo, snežno lopato), z avtom pa se v civilizaciji le poredko tako zatakneš, da bi se moral odkopati. In ker ne vidim rad, da (mislijo, da) nimam prav, sem razmišljal in razmišljal in razmišljal in na koncu kot profesor Baltazar prišel na idejo.

Poslal sem nekaj mailov (pravzaprav sem jih veliko, le odziv je bil bolj kilav) in prijatelje in znance povabil na Gorjance, da naredimo iglu. V katerem bi nas nekaj tudi prespalo. Bilo nas je kakšnih dvajset, ker pa smo datum akcije določili prav na dan, ko je Slovenijo zajel polarni mraz, je bilo končno število lopatarjev krepko prepolovljeno ...



Na prikladni jasi smo najprej odmetali par kvadratov snega za kurišče in si razdelili naloge. Suki, ki je ravno prišel z operacije kolena, se je takoj določil, da bo skrbel za ogenj, nekaj jih je šlo nabirat drva (Nec kot najbolj športen model je seveda skočil še do avtomobila po sekiro, ki smo jo pozabili, na pol poti se je obrnil in vrnil po ključ, čeprav se je potem pokazalo, da je bil Sukijev avto itak odklenjen!), ostali smo se prijeli lopat.

Kup snega in pod snegom nabranih drv sta rasla, ognja pa od nikoder. Suki je bil rdeč v obraz in v oči, ves čas je kašljal in pihal, pa nič. Razen gostega dima, ki je iriti-

ral tudi vse ostale, ni nič kazalo, da kje sploh gori. Nekdo je sicer predlagal, da bi v žerjavico malce popihal M., ki je v petek zvečer najdlje ostal zunaj, a je M. predlog ogorčen zavrnil. Alkoholni hlapi bi sicer verjetno pomagali ognju razplamteti se, a ker nima povratnega ventila, se je bal, da bi mu rdeči petelin morebiti še v grlo skočil ...

Svečano sem prijel mojo na tri obroke kupljeno lopatico in začel votliti snežni kup. Ko smo prebili rov in smo se sprednji in zadnji srečali, smo si podali roke, objemali smo se, morda bi celo s čajem nazdravili, če bi Sukiju po štirih urah že uspelo staliti in zavreti liter snega, a mu seveda ni. K delu je pristopilo več ljudi in prostor pod snegom se je vidno večal. Dva sva z nortranje strani dobila sneg, ostali so ga metali ven. Edina težava, zaradi katere smo se morali zelo pogosto menjavati pri delu v »rudniku«, je bil dim, kajti vhod v iglu smo začeli kopati le kakšnega pol metra stran od ognja, Suki pa je vedno razpihoval žerjavico v smeri odprtine.

Okoli pete ure popoldne je bil iglu narejen, zametali smo tudi zadnji izhod. Sonce je skoraj zašlo, močno se je shladilo. Vsi razen Sukija, Neja in mene so odšli v dolino. Za po tleh smo nabrali še smrekove veje, kar sicer ne bi bilo preveč težko, če ne bi igluarili v listnatem gozdu, potem nas je objela tema. V skoraj popolni tišini smo občudovali božanski pogled na povsem jasno nebo, polno zvezd, kakršnega v mestu zaradi svetlobnega onesnaženja sploh ne moreš videti, ko je Suki glasno zaklel.

»Mrzlo bo k svina,« je ugovoril, kaj pomeni jasna zvezdnata noč.

Tako zelo me je začelo zebsti v prste na rokah, da me je bolelo in so se mi solzile oči. Vrnili smo se k ognju in roke potisnili skoraj v žerjavico, pa kakšnega olajšanja ni bilo (ogonj je vso toploto porabil za taljenje zmrmženih drv!), zato sem si jih masiral s snegom in kaj kmalu je bilo bolje, so pa začeli boleti prsti na nogah ... Zgodil se je tudi čudež — zavrela je voda! Vmes smo pekli tudi hrenovke, ki so nam s palic venomer padale v žerjavico in še dobro, da nismo videli, kaj jemo.

Že v trdi temi so nas obiskale tri deklice, ki so se vračale z Gospičine. Pokadile so nekaj (naših) cigaret, nas občudovale, kako smo pogumni in oh in sploh, potem je debata nekako zašla na medvede. O katerih prej sploh nisem razmišljal.

»Saj medvedi pozimi spijo,« nisem bil preveč prepričljiv.

»Ja, nekateri se tudi zbudijo,« se ni dala.

»Mater, si predstavljam, da takšen medved, ki se zbudi sredi zime, ni ravno najboljše volje,« je zaskrbelo Sukija, sam pa sem se potihoma tolažil, da če bo medved res pri-lomastil, bo to pravzaprav Sukijev problem; namreč, nogo je imel zaradi operacije še čisto trdo in bi torej kljub mlajšim letom zagotovo tekel počasneje od mene ...

Dekleta so se poslovila, mi pa smo zaradi strahu pred medvedom pojedli prav vso hrano, ki nam je še ostala (celo vegetarijanec Suki se je žrtvoval in pojedel tri hrenovke), okoli polnoči smo se odpravili v spalnico. Vhod v iglu smo zaprli s šotorskim krilom, prižgal sem tudi svečo, malo za toploto, še več za svetlobo. Lahko bi bral časopis! Zavlekli smo se v spalne vreče, kar oblečeni. Na sredini je spal Nec in dogovorili smo se, da bomo spali na hrbtu, ker, kako bi pa zgledalo, da si fantje kažemo hrbte? Pa še mrzlo je bilo in bi se kakšen mimogrede lahko malo stisnil ... OK, hec. V vrečki, ki nam jo je pustila Urša, naj bi bilo še nekaj čokoladic, sadja in krema za premrzle roke, a je seveda pustila napačno vrečko, ostale so le tri zmrmžene banane. Suki jo je poskusil pogreti med nogami, a ko je zapiskal z visokim altom, si je premislil in jo kot jaz pojedel kar zmrmženo.

V igluju pravzaprav ni bilo zelo mrzlo, zagotovo je bilo nad lediščem, pa tudi smrekove veje so prav lepo dišale. Zaviti kot črvički smo godli od ugodja, ugotavljali, da je hrbtenica prav lepo zvita v dvojini S in podobno. S Sukijem sva se odločila še za zadnjo cigareto. Nec je sicer protestiral, a ker se zavese ne bi navzele smradu po dimu (pa itak smo že smrdeli kot trikrat prekajene klobase), pa tudi po nesreči zažgati nismo imeli kaj, se je vdal. Spominim se še, da sem razmišljal o medvedih (zato sem pri glavi v sneg zapičil sekirico!), slišal sem tudi, da je Suki nekajkrat spustil zrak, potem pa nas je kar na hitro zmanjkalo.



Spanec ni bil zelo slab, bolj hudo je bilo jutraj, ko smo se zbudili. Pravzaprav je bilo že krepko dopoldne, saj je bilo v igluju svetlo, mrzlo pa ko tristo vragov. Zunaj je nekdo vpil. Najprej smo se ustrašili, da je prišel kakšen logar in smo se potuhnili, ko pa kar ni in ni hotel oditi, se je ojunačil Suki in pokukal ven. Bil je Baco, ki je prišel narediti par fotk. In zunaj je bilo toplo, topleje kot noter, saj je sonce kar prijetno gredo. Ko sem se splazil ven in se pretegnil, so me zbolele tudi tiste mišice in kosti, za katere sploh nisem vedel, da jih imam. Naslednji dan sem se naročil na masažo, ker pri mojih letih je za moj hrbet postelja le postelja. A če me kdo vpraša, če je bilo hudo, se mu po resnici zlažem, da je bilo ...

Eskim Šini



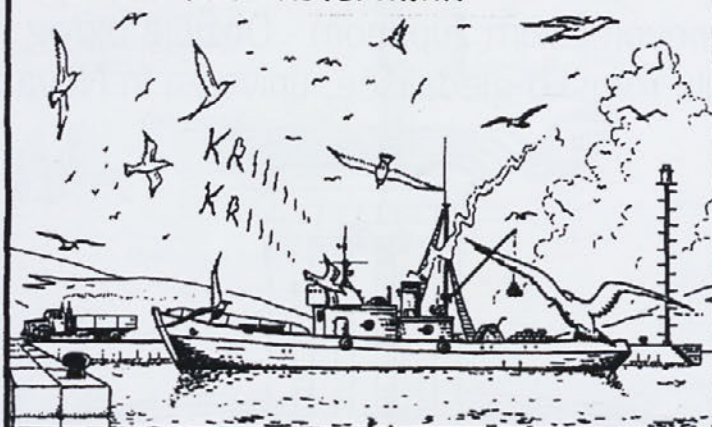
JACK LIVINGSTONE SEAFOOL

by 

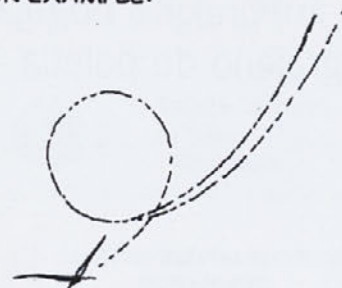
I'M NOT AN ORDINARY
SEAGULL...



BECAUSE MOST OF THEM ARE NOT INTERESTED
IN FLYING BUT ONLY EATING, AND THEY DON'T
WANT TO LEARN MORE ABOUT FLYING THEN HOW
TO CATCH A FISH AND FLY AWAY.



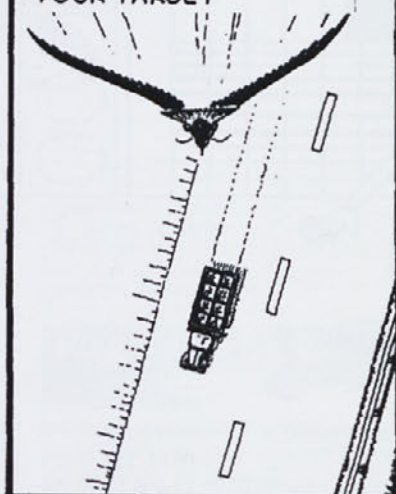
THEY DON'T KNOW HOW
TO USE THEIR WINGS IN
MORE SOFISTICATED WAY,
TO LOOP, IMELMANN OR
FOR EXAMPLE:



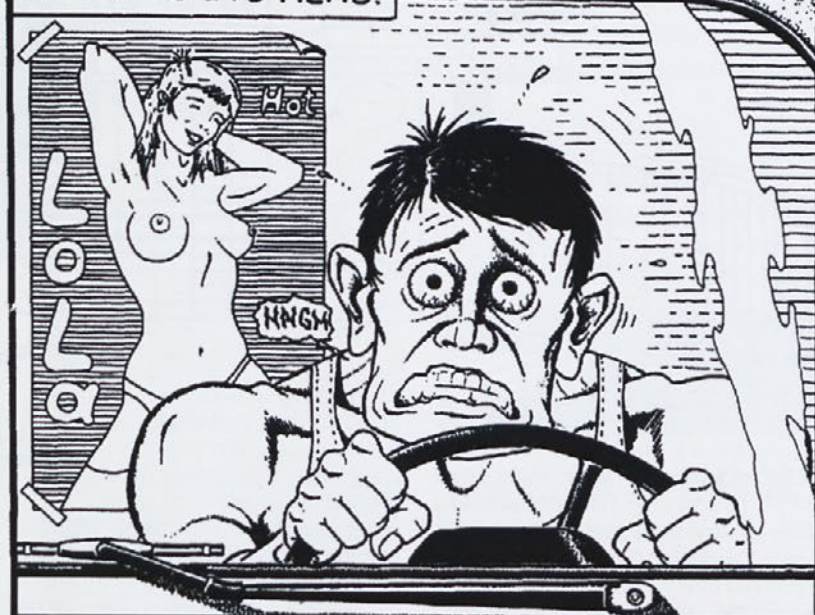
DIVING!
OH, WHAT A LOVELY
FEELING,



WHEN YOU PLUNGE
STEEPLY DOWNWARDS
AT SPEED, FROM ABOUT
300 m HIGH, FIXING
YOUR TARGET

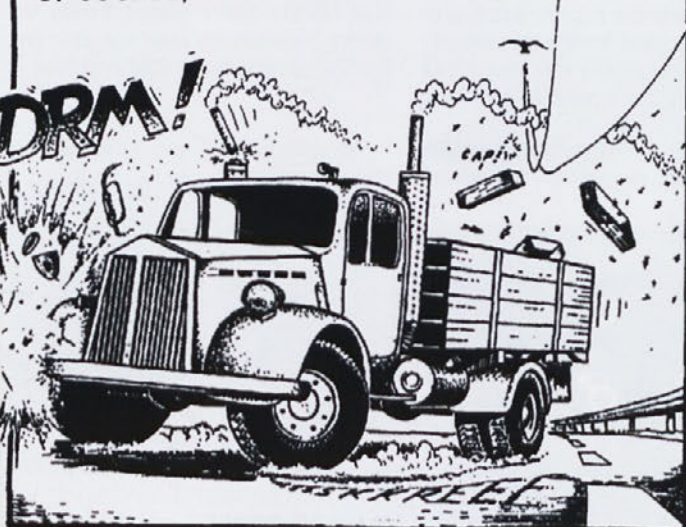


RIGHT TO ITS HEAD!

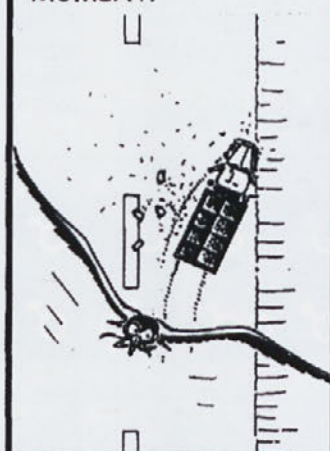


OF COURSE,

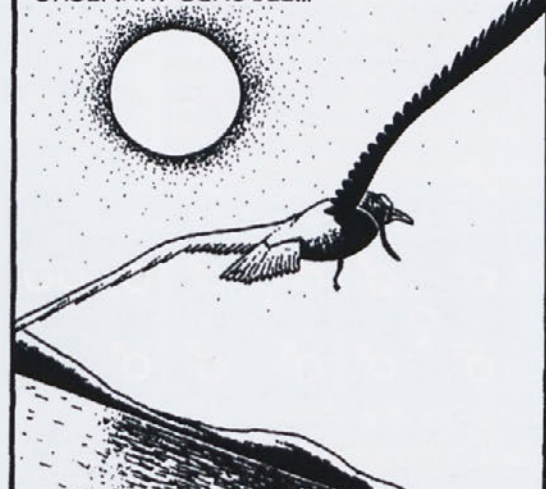
DRM!



YOU MUST GET
AWAY AT THE RIGHT
MOMENT.



NO, I'M CERTAINLY NOT AN
ORDINARY SEAGULL...





Dokončna rešitev romskega vprašanja

Romi in Civili ločeni z obzidjem

Romi prekinili pogajanja z novomeškim županom - Obzidje okrog naselja Brezje-Žabjak zgrajeno do poletja – Kmalu romsko gledališče, univerza in Nova Komunalna Brezje d.o.o.



Šokirani in globoko razočarani nad barbarškim odnosom občinske in državne oblasti je politična in intelektualna elita novomeških Romov dokončno prekinila vse odnose s Civili. Po trditvah njihovih predstavnikov so Romi poskusili na vse načine integrirati Slovence v visoko razvito romsko kulturo in gospodarski sistem, vendar se to očitno ne da. Romi trdijo, da se še naprej nadaljuje privajanje njihovega ozemlja in nepremičnin. Kraja energetskih virov (elektrike, vode) in surovin (železo, aluminij, baker in les) s strani okoliških krajanov se nadaljuje. Romi se pritožujejo tudi nad ekološkim onesnaženjem (smeti, pesticidi, kisli dež, onesnaženje pitne vode, radioaktivnost) in nelegalno trgovino z orožjem ter izredno slabim slovenskim šolskim sistemom. Denacionalizacija poteka prepočasi, spolno nadlegovanje romskih

deklic s strani neciviliziranih Slovencev se nadaljuje. Romski predstavniki pravijo, da inšpektorji, policija in politika že leta kljub opozarjanju ne storijo nič.

Zato se je vodstvo Romov soglasno odločilo za drastične ukrepe, s katerimi bodo dokončno rešili romsko (ali bolje rečeno, slovensko) problematiko. Takoj se bo (s pomočjo izraelskih inženirjev) po zgledu razvitih civilizacij začela gradnja 11-metrskega obzidja okrog novoustanovljene mestne republike Brezje-Žabjak. Vstop Slovencev v območje Republike Romske bo strogo prepovedan. S tem se bo končalo zavarjevanje neizkoriščenih potencialov, hkrati pa bodo odstranjeni vsi negativni vplivi barbarških sosedov.

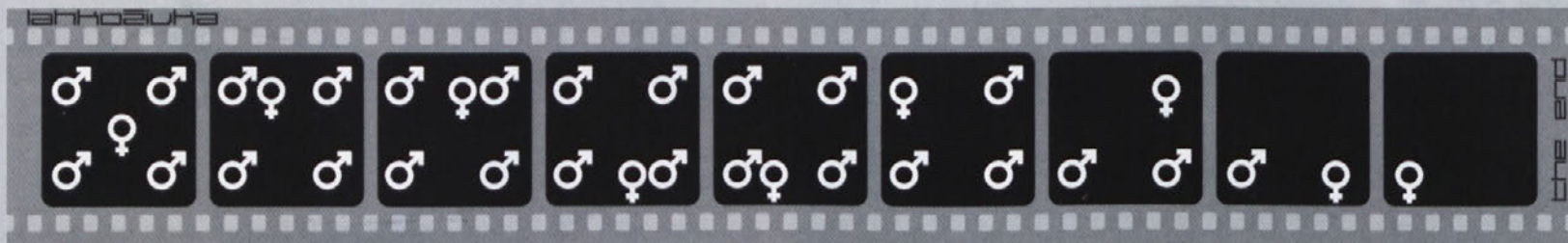
Romi imajo dovolj obljub o dolenjski uni-

verzi in gledališču, ki ju zahtevajo že od leta 1954, a Slovenci temu nikoli niso sledili. Odločili so se, da bodo znotraj svoje mestne republike sami ustanovili gledališče in univerzo, ki bi seveda temeljila na nacionalni čistosti – pa ne zaradi nestrpnosti, ampak zaradi zavrtosti in nesposobnosti njihovih civilnih sosedov. Romi pričakujejo, da bodo dela končana do začetka naslednjega šolskega leta oziroma jesenske gledališke sezone.

Istočasno z zgoraj omenjenimi projekti bodo v Republiki Romski rasle tudi nekatere

inštitucije in infrastruktura, ki so nujno potrebne za delovanje visoko razvite demokratske družbe in ki ustrezajo vsem standardom Evropske unije, Združenih narodov in sedmih najbolj razvitih držav sveta in Rusije. Omenimo naj zgolj Rotovž, Komunalno, Narodni dom in mestno tržnico. Vsi objekti bodo seveda imeli vse potrebne brezplačne parkirne prostore in pešpoti.

Dolenjska bo torej končno dobila dinamično in propulzivno regijsko središče.



Vsi ljubitelji živali - povabljeni!
DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI NOVO MESTO
 Glavni trg 11, 8000 Novo mesto
 Kontakti: 041 233 248, 07 30 20 200


VRTEC CICIBAN NOVO MESTO
 Ragovska ulica 18, 8000 Novo mesto


DOLENJSKI MUZEJ
 Muzejska 7, Novo mesto


 Rozmanova 26/28,
 Novo mesto
 tel: 07 393 46 74

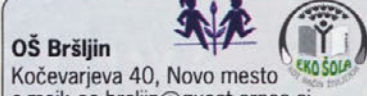

LDS
 LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE
 MESTNI ODBOR NOVO MESTO


GIMNAZIJA NOVO MESTO
 Seidlova cesta 8
 8000 Novo mesto


SREDNJA ŠOLA
 ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM
 Ulica talcev 3
 Tel.: 07 332 15 27


ZPMS
 Rozmanova ulica 10, Novo mesto
 Tel.: 07 33 71 470, 041 643 969
 e-mail: dpm.mojca1@siol.net
 www.drustvopm-mojca.si
 Društvo prijateljev mladine
 "Mojca" Novo mesto

K·N·J·I·Ž·N·I·C·A
Paula Golie
 Kidričeva 2, p.p.29
 8210 Trebnje Tel.: 07/ 34-82-110


OŠ Bršljin
 Kočevarjeva 40, Novo mesto
 e-mail: os.brslijn@guest.arnes.si

Osnovna šola CENTER
 Seidlova cesta 7
 8000 Novo mesto

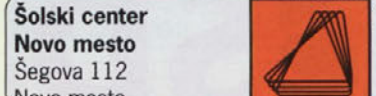

Osnovna šola GRM
 Trdinova ul. 7,
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07 39 35 900


Dijaški dom Novo mesto
 Šegova ulica 115
 8000 Novo mesto


EKONOMSKA ŠOLA
 Novo mesto
 Ulica talcev 3/a
 07 39 33 264


N.Si
 Nova Slovenija
 Krščanska ljudska stranka
 Zaupamo v
 moč
 dobrega

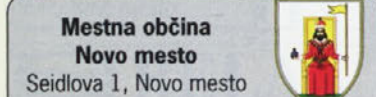

RIC Novo mesto
 Novi trg 5, Novo mesto
 tel.: 07 39 34 550
 www.ric-nm.si
 Razvojno izobraževalni
 center Novo mesto


Šolski center
 Novo mesto
 Šegova 112
 Novo mesto

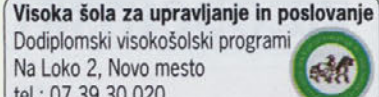

 Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
 Območna enota Novo mesto

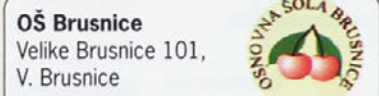

Glasbena šola Marjana Kozine
 Novo mesto


OŠ Šmarjeta
 Šmarjeta 1, Šmarjeta
 tel.: 07 38 44 180

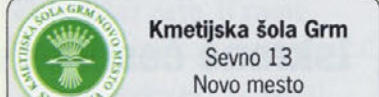

Mestna občina
 Novo mesto
 Seidlova 1, Novo mesto

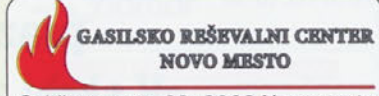
Slovenska demokratska stranka
SDS
 Mestni odbor
 Novo mesto


Visoka šola za upravljanje in poslovanje
 Diplomski visokošolski programi
 Na Loko 2, Novo mesto
 tel.: 07 39 30 020


OŠ Brusnice
 Velike Brusnice 101,
 V. Brusnice


KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE
KC Janeza Trdine
 Novi trg 5, Novo mesto


Kmetijska šola Grm
 Sevnica 13
 Novo mesto


GASILSKO REŠEVALNI CENTER
NOVO MESTO
 Seidlova cesta 29, 8000 Novo mesto

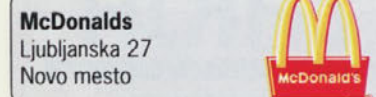

SLS
 Slovenska ljudska stranka
 Mestni odbor Novo mesto

strankamladihslovenije
SMS
 www.sms.si


Galerija Božidar Jakac
 Grajska cesta 45, 8311 Kostanjevica na Krki
 TEL.: 07/49 87 008, FAX: 07/49 87 335
 Ogled razstav in stalnih zbirk:
 vsak dan razen ponedeljka od 9. do 18. ure.
 www.galerija-bj.si, e-pošta: info@galerija-bj.si

GOSTILNA IN SLAŠČIČARNA JAKŠE
 Drska 44, Novo mesto
 tel.: 07/33 77 310, 33 77 311
 GSM: 051 311 331


Gostilna in prenočišča
 Kandijska cesta 63
 Novo mesto
 tel.: 07 30 28 444
 www.pribelokranjcu-vp.si


McDonalds
 Ljubljanska 27
 Novo mesto

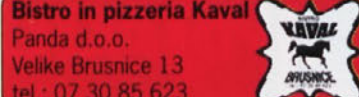
park novomeški
 regionalni mesečnik


gostišče kos
 ZIDANICA KOS NA TRŠKI GORI
 Šmarješka c. 26, Novo mesto, Tel.: 07 33 70 540


PUB PRI VODNJAKU
 Glavni trg 3, Novo mesto

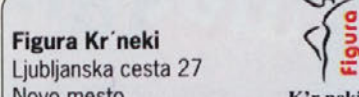

Gostilna Bučar
 Boženko Grah, s.p.
 Smihel 14, Novo mesto
 Tel.: 07 33 75 325, gsm: 031 647 084
 TUDI
 ŠTUDENTSKA
 KOSILA

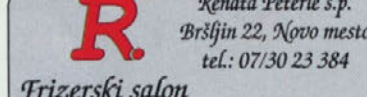

KAVKA PUB
Primož Polak s.p.
 Ljubljanska cesta 26 (TC HEDERA)
 8000 Novo mesto • tel: 07/33 28 041
LOKAL, KJER SE PIJE DOBRA KAVA.
DOBRA KAVA IN DOBRO VZDUŠJE.
DELOVNI ČAS
 Ponedeljek - srede 7h 23h Petek in sobota 7h 03h
 Četrtek 7h 01h Nedelja 16h 23h

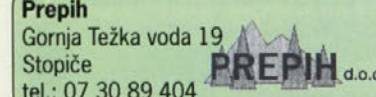

Bistro in pizzeria Kaval
 Panda d.o.o.
 Velike Brusnice 13
 tel.: 07 30 85 623


PIZZERIA
RESTAVRACIJA
NOVLJAN


Opeševalnica
Renata
 Ljubljanska 26 (TPC HEDERA), Tel.: 07/338 20 15

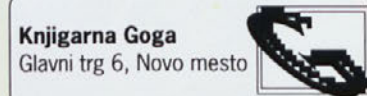

Figura Kr'neki
 Ljubljanska cesta 27
 Novo mesto


Renata Peterle s.p.
 Bršljin 22, Novo mesto
 tel.: 07/30 23 384
Frizerski salon


Prepih
 Gornja Težka voda 19
 Stopiče
 tel.: 07 30 89 404


TOTAL
 d.o.o.

Frizerski salon Jure
 Kandijska 19, Novo mesto


Knjigarna Goga
 Glavni trg 6, Novo mesto


lokalPatriot
 www.lokalpatriot.si
 lokalpatriot@lokalpatriot.si

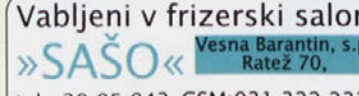

PIZZERIA
TOTALKA
 Kandijska cesta 60
 Tel.: 07 302 01 00

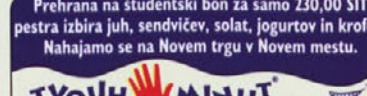

Frizerstvo in lasuljarstvo
KOBRČEK
 Ljubljanska 80, tel.: 07 33 26 028
 Smolenja vas 3, tel.: 07 33 44 118


FRIZERSKI
simona
 Simona Šimec s.p.
 ul. Marjana Kozine 3
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07/33 73 461
 GSM: 041 609 144


M S
 Salon Glavni trg 2
 Novo mesto
 07 337 72 70


TOTAL


Vabljeni v frizerski salon
»SAŠO«
 Vesna Barantin, s.p.
 Ratež 70,
 tel.: 30 85 843, GSM: 031 322 237


 Prehrana na študentski bon za samo 230,00 SIT
 pestra izbira juh, sendvičev, solat, jogurtov in krofov.
 Nahajamo se na Novem trgu v Novem mestu.
TVOJH MINUT


Redek Jelko, s.p.
 Podstranjska 12
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07/33 41 488
 Jellio - GSM: 040/ 274 497
 Rudi - GSM: 031/ 736 532


TOTAL
TOTALČEK

Občankam in občanom
Novega mesta čestitamo
za občinski praznik.



Socialni demokrati Novo mesto

Iskrene čestitke vsem občankam in
občanom ob dnevu občinskega
praznika.
V skrbi za okolje.

KOMUNALA  NOVO MESTO d.o.o.



Čestitamo vam
ob prazniku mestne občine.
Želimo vam prijetno bivanje.

 **KOMPAS** NOVO MESTO

IZLETI IZ NOVEGA MESTA:

COSTA BRAVA IN BARCELONA (22.-26. aprila)

VIKEND V ŠVICI (27.-29. aprila)

MURTER IN KORNATI (29. aprila-2. maja)

MEĐUGORJE IN SARAJEVO (7.-8. maj)

GRČIJA (24.-29. maj)

NOTRANJSKA (4. junij)

**PRVIH 15 DRUŽIN NA
MURTERJU DOBI
LEPO NAGRADO.
BREZPLAČNO
KRIŽARJENJE PO
KORNATIH.**

**PONUDBA V ZADNJEM HIPU NA
WWW.ROBINSON-SP.SI**

KOMPAS NOVO MESTO d.o.o.

Novi trg 10, Novo mesto

Tel 07/393 1 520, e-mail: kompas.nm@siol.net

LesBo
mizarstvo

Jože Bogovič, s.p.

Belokranjska cesta 26, 8000 Novo mesto

Tel: 07/33 46 586

Fax: 07/33 46 587

Gsm: 041 385 670

lesbo.mizarstvo@volja.net

Izdelava masivnih postelj in posteljnih vložkov



19.4. - Maribor, ŠTUK
20.4. - Ljubljana, Križanke
23.4. - Novo mesto, Novi trg
10.5. - Izola, Simonov zaliv

www.cvickarila.com

www.tam-tam.si



COM-LAN
Trženje in servis računalniške opreme
Ljubljanska 8, Novo mesto
tel.: 07 33 21 638

PARMA tel./fax: 07 33 44 220
mob.: 041 649 277
PARMA Rudi IVANČIČ s.p.
Mala Cikava 17c, 8000 Novo mesto

Cvetličarna Cvetnik
Ljubljanska 27,
Podbevškova 4,
Novo mesto

studenti servis sedež: Prešernov trg 6, Novo mesto
07 3374 370, 031 396 139
poslovalnice:
Baragov trg 1, Trebnje
07 3460 520, 031 677 965
<http://www.studenti-nm.com>

Lubcon d.o.o.
Adamičeva 26
Novo mesto
tel.: 07 33 80 760

Študentski servis
www.noua.si
051 310 676

ARCHITECT LINE
projektiranje, načrtovanje, oprema, design
Kandijska cesta 28, Novo mesto
tel. 07 30-79-811, 041 671-321

ZOGAJ d.o.o.
ZIDARSTVO, FASADERSTVO IN ZIDAVA ŠKARP
Mestne njive 47, Novo mesto
041 624 967

tak Novo mesto d.o.o.
NAŠE DELO:
STANOVANJSKE STAVBE
INDUSTRIJSKE STAVBE
JAVNE STAVBE
ŠPORTNI OBJEKTI
URBANISTIČNO NAČRTOVANJE
PROSTORSKO NAČRTOVANJE
Tel./fax: 07 33 79 780

SOREX d.o.o.
Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto
Tel.: 07 33 79 010
e-mail: info@sorex.si, www.sorex.si
Fax: 07 33 79 011
Samolepilne etikete • Foto papir

Castle Novo mesto d.o.o.
Ekonomski propaganda
040-784-818

ACER
Prostorsko načrtovanje, projektiranje
in varstvo okolja Novo mesto, d.o.o.

UDARNI lis

Integral in **Krkatur**
Prevozi, servis in storitve
Podbevškova 2, 8000 Novo mesto
Tel.: 07 39 35 420, fax: 07 39 35 426
e-mail: integral.voznik@siol.net
www.integral-voznik.si
Avtobusno in turistično
podjetje d.o.o.
Ulica talcev 2, Novo mesto
Tel.: 07 33 25 820
e-mail: info@krkatur.si, www.krkatur.si

Organiziramo:
• izlete
• potovanja
• letovanja
• ekskurzije

LEPOTNI ATELJE
Frizerstvo, solarij, ličenje, pedikura
Milana Majcna 9,
Novo mesto telefon 07 332 45 10

LoGing ESTABLISHED 1993
NOVO MESTO - www.loging.si

MTI Pavlič
Kočevarjeva 2,
8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 570

Robert's elektronik d.o.o.
Novomeška 79, Straža
tel.: 07 30 84 840

ROLETARSTVO MEDLE d.o.o.
8000 Novo mesto • Podbevškova ulica 31 • tel.: 07/3 930 930
E-mail: roletarstvo.medle@siol.net
OKNA - VRATA - SENČILA

STUDIO VIRG
avdio-vizualna produkcija

YURENA
33 72 100
šola tujih jezikov
72 102
Glavni trg 11, Novo mesto

N3 N3 d.o.o.
Krajčeva 17
Novo mesto

SOPHOS
SOPHOS ANTI-VIRUS
Pooblaščen distributer za Slovenijo
www.sophos.si

KODA KNJIGOVODSTVO
ORGANIZACIJA IN
TRGOVINA d.o.o.
NOVO MESTO, ŠEGOVA 90, TEL.: 07/33 75 960,
FAX: 07/33 75 961, e-mail: koda@siol.net
VODENJE KNJIGOVODSTVA ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE ZA DOMAČI IN TUJI TRG

KNJIGOVEŠTVO
KELBIČ PAVEL S.P.
Delavnica: Pod Trško goro 18, Tel.: 07/3325-718
Doma: Mestne njive 6, Tel.: 07/3325-926
GSM 041/726-644

GALERIJA KRALJ
Prešernov trg 3

APROS www.apros.si
Informacijski sistemi za proizvodnjo

Plesni center Dolenjske
Novi trg 7, Novo mesto
gsm: 041 754 911

Tuš market Brusnice
Panda d.o.o.
tel.: 07 30 85 623

Panda d.o.o.
KZ Krka,
Dom, vrt in kmetijstvo
tel.: 07 33 56 360

Visio d.o.o.
Metelkova 7b, Ljubljana

HRANILNICA LON
d.d., Kranj
PE Novo mesto
TEL.: 07 337 10 10

KAB d.o.o.
Projektiranje in urbanizem
Glavni trg 2, 8000 Novo mesto
Telefon: 07/33-72-521, fax: 07/3372 520, kab@kab.si

Real d.o.o. Novo mesto
Kočevarjeva 2,
8000 Novo mesto

RELAX
Turistična agencija
PREŠERNOV TRG 9, NOVO MESTO
TEL.: 07 39 33 420

Sporti d.o.o.
Košenice 83, Novo mesto

**EKONOMSKE, ORGANIZACIJSKE
IN SVETOVALNE STORITVE**
Jožica Barbo - Hrastar, s.p.
V Brezov Log 3a
Novo mesto
Tel.: 07 33 70 230
Vodenje poslovnih knjig
za pravne osebe, zasebnike,...

harlem računalniški inženiring
Foersterjeva ulica 10
8000 Novo mesto
tel.: 07 3382 900
<http://www.harlem.si/>

SALON MASAJE N ZDRAVJE Matjaž BUČAR s.p.
Glavni trg 2
Novo mesto
Tel.: 041 736 495
PONUDBA DARILNIH BONOV

ID - INTERIER DESIGN d.o.o.
ARHITEKTURA & DESIGN
GERMOVA 3, 8 000 NOVO MESTO
t: +386 (0)7 393 20 80
f: +386 (0)7 393 20 89
e: info@id-design.si
w: www.id-design.si

BOBENČEK TRGOVINA Z GLASBILI
WWW.BOBENCEK.COM
Muzejska 4, Novo mesto
Tel.: 07 33 79 960, 041 685 167
Fax: 07 33 79 961, info@bobencek.com

PARKETARSTVO
Marjan Kovačič s.p.
Polaganje, brušenje, lakiranje, ponudba več vrst eksotičnih parketov
Prisojna pot 4, Novo mesto
Tel. 041 652 747
parketarstvo.kovacic@siol.net

Kik Interier d.o.o. www.kik-interier.si
Bršljin 18 a, 8000 Novo mesto, tel.: 07/33 21 028, 33 22 944, GSM: 041 612 505

TONSON
Šola tujih jezikov
Novo mesto
Tel.: 07 33 77 882, www.tonson.si

OCEAN Tel.: 07 30 20 400
Fax: 07 30 20 401
Ljubljanska cesta 22
Novo mesto
E-mail: ocean.tours@siol.net
www.ta-ocean.si

ZARJA d.d.
Stanovanjsko podjetje
Prešernov trg 5
Novo mesto

TRGOVINA VIVA SPECIALIZIRANA
TRGOVINA S PERILOM
(v trgovski hiši Bršljin)
tel.: 07/393-17-96

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

steklarstvo Vidmar Brod 11,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 337 90 90

KERAMIČARSKA DELA
DACOMM
d.o.o. Novo mesto

CEMENTNI IZDELKI BREZNIKAR
Straža 13, 8232 Šentupert
Tel.: 07/34 34 590 Fax: 07/34 34 591
Mobilni: 041 427 652

MONDIAL TRAVEL
TURISTIČNA AGENCIJA
Glavni trg 19
Tel.: 07 33 72 740

BELBLED
Trgovina in servis z računalniško opremo
Tel: 07/30-99-400, <http://www.belbled.si>

ISER Andrej Kralj s.p.
Jahčeva 12, Novo mesto
Tel.: 07-33-74-051
POOBlaščen
TESTNI CENTER

71-MAX d.o.o. timak@siol.net
MAK trgovina z barvami
Nad mlino 70,
8000 Novo mesto Tel.: 07 393 06 30

ZAPIS PLUS
Podjetje za poslovne storitve d.o.o.
- Vodenje poslovnih knjig
- Poslovne študije in načrti
- Podjetniško svetovanje
Tel. 07 33 70 150 • Fax. 07 33 70 151
e-mail: zapis@insert.si

pluskarticopluskarticopluskartico pluskarticoplus!

PARK

Dijaki in študentje -

uživajte v radostih mladosti z **ново PLUS kartico!**

III 895/2004/2005



200606030,7

COBISS

Poleg običajnih možnosti poslovanja z bančno kartico PLUS kartica omogoča:

- ➔ **popuste** pri plačilu blaga in storitev
- ➔ plačevanje z mobilnim telefonom - **Moneta**
- ➔ **višje limite** za dvige na bankomatih in za nakupe na POS terminalih
- ➔ **višje prekoračitve** sredstev na računu
- ➔ **brezplačno** vodenje računa

Včlanite se v Študentski servis Maribor, skočite v poslovalnico Nove KBM in odprite račun dijaka - BRD ali študenta - BRŠ ter izkoristite ugodnosti PLUS kartice.

Poglejte na www.nkbm.si/PLUSkartica

plus

kartica



Izkoristite vse
pluse mladosti s
kartico PLUS!

študentski
servis
maribor



Nova KBM d.d.